PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 35 lir | Leto XVII. - Št. 250 (5024) | TRST, sobota 21. oktobra 1961

Nadaljevanje razprave o poročilu Hruščeva na kongresu KP SZ

Ostre besede Mikojana proti Molotovu in proti voditeljem albanske partije

Furceva je govorila o zločinskem delovanju Kaganoviča in Malenkova
Togliatti je govoril o političnem položaju v Italiji, poudaril važnost sklepov XX. kongresa KP SZ in se pridružil kritiki proti albanskim voditeljem

MOSKVA, 20. — Na kongresu KP SZ se je danes nadaljevala razprava o poročilu Hruščeva. Na jutranji seji so govorili ministrica za kulturo Jekaterina Furceva, predsednik akademije znanosti SZ Keldiš in drugi. Na popoldanski seji sta govorila med drugimi Mikojan in prvi tajnik KPI Togliatti.

V začetku svojega govora je Togliatti podal obširen pregled položaja v Italiji in je še posebej poudaril, da so v zadnjih letih nastale važne spremembe v strukturi, ki so postavile pred delavski razred nova vprašanja. Zato je tudi potrebno prilagoditi metode borbe novemu stanju.

«Večkrat, je izjavil Togliatti, je Hruščev v svojem obširnem in bogatem poročilu omenil zgodovinsko važnost, ki so jo imeli za vašo partijo sklepi vašega XX. kongresa. Nič manjše vrednosti niso imeli ti sklepi za vse mednarodno komunistično gibanje in še posebej za našo partijo. Strinjamo se s kritiko proti vodstvu albanske delavske stranke, ker ta tepta določbe demokratičnega centralizma, ki ga je uvedel XX. kongres, in načela mednarodne proletarske solidarnosti. To tem bolj, ker smo lahko ugotovili na zadnjem kongresu albanske partije, da vlada v njej nedopusten notranji režim in to smo javno izjavili.

Odločna kritika kulta osebnosti, teoretična stališča, ki jih je poudaril XX. kongres glede možnosti preprečitve vojne, glede oblik borbe za socializem v raznih deželah so prispevali k odločilnemu udarcu dogmatičnih usedlin in oportunistične vztrajne sile. Pomagali so nam, da smo bolje poglobili in razvili temelje pravilne marksistično-leninistične politike; odprli so pot procesu obnove [...]pitve, ki nam je omogočila, da razširimo in okrepimo naše vezi z delavskimi množicami.»

Togliatti je zatem govoril o ljudskih borbah v zadnjih letih v Italiji, o stavkah, demonstracijah, protestih itd. Nato je omenil tudi dogodke v juliju 1960, ki so zaustavili poizkus desnice v italijanski politiki.

«Mislim, da se ne motim, je dejal Togliatti, če rečem, da je razvoj velikega množičnega gibanja za mir eden od vzrokov velike zmede, ki vlada danes v italijanskih vladnih krogih in še posebno v katoliškem svetu, kar se tiče [...] mednarodnega položaja. Mi usmerjamo naš ogenj proti pobornikom stare politike hladne vojne. Naš smoter je osamiti in poraziti stranko vojne. Hkrati kažemo razumevanje do vseh korakov za izboljšanje mednarodnega položaja, za rešitev vseh perečih aktualnih vprašanj s pogajanji, za odpravo hladne vojne in za miroljubno sožitje med vsemi narodi.»

Togliatti je tudi izjavil, da italijanska komunistična stranka pozitivno gleda na novi program in novi statut KP SZ.

Ministrica za kulturo Jekaterina Furceva, ki je govorila na jutranji seji, je med drugim omenila velika dela tujih [...]teljev, ki so bila objavljena v Sovjetski zvezi. Rekla je: «Največji umetniki Zahoda so našli svojo drugo domovino v naši deželi.» Izjavila je dalje, da so v SZ zgradili med leti 1956 in 1961 približno [...] kinematografskih dvoran. V prihodnjih desetih letih se bo število objavljenih romanov v SZ povečalo za sto odstotkov, število knjig na splošno pa bo doseglo dve milijardi in 800 milijonov izvodov. Zgradili bodo 435 gledališč. Ministrica je izjavila, da je SZ navezala stalne kulturne stike z 82 državami.

Govorila je tudi o delovanju protipartijske skupine. O[...]la je tudi sestanek centralnega komiteja po Stalinovi smrti, na katerem so sklenili rehabilitacijo maršala Tuhačevskega. Ta je bil ljudski komisar za obrambo do leta 1937, ko je bil aretiran in obsojen na smrt s številnimi drugimi vojaškimi osebnostmi. Furceva je izjavila, da se noben član komiteja, niti Malenkov, ni uprl posmrtni rehabilitaciji Tuhačevskega. Hruščev je tedaj rekel Malenkovu: «Tvoje stališče je pravilno sedaj, ali je bilo pravilno tedaj?» Hruščev je pri tem namignil, da je bil Malenkov neposredno zapleten v zadevo kot neposredni Stalinov sodelavec. Malenkov je tedaj odgovoril: «Čemu me skušaš ustrahovati? Obrazložili bomo naše zadeve. Centralni komite je naš [...].»

Furceva je sporočila tudi, da so v centralnem komiteju govorili o 350 železničarjih, ki so bili krivično obtoženi protidržavnega delovanja. Centralni komite je našel med dokumenti pismo Kaganoviča, v katerem je bilo rečeno: «Po[...]ravljam smrtno obtožbo.» Vseh 350 železničarjev so ustrelili. Furceva je pripomnila: «Morda ni potrebno, da govorim tako jasno, toda hočem, da se vsi zavedate, kako težaven je bil tedanji položaj, t. j. razdobje borbe proti antipartijski skupini, in koliko sta partija in ljudstvo dolžna Hruščevu, ki mu je uspelo organizirati borbo za poraz te skupine.»

Furceva je tudi izjavila, da so se člani protipartijske skupine borili proti vsem agrarnim reformam, predvsem pa proti predlogu Hruščeva za spremembo načrtovanja na podeželju in tudi proti načrtu za oploditev neobdelane zemlje v Kazakstanu in Sibiriji. Dejala je, da je bilo nujno potrebno pridelati več žita spričo tedanjega stanja v SZ. Leta 1956 so s posejanjem do tedaj neobdelane zemlje pridelali dvakrat toliko žita kakor prejšnje leto.

Dalje je Furceva izjavila, da se nobeden od protipartijske skupine ni izrekel proti načrtu o industrijski decentralizaciji leta 1957. Toda v noči pred sestankom plenuma centralnega komiteja so ob treh zjutraj vsi člani komiteja dobili pismo Molotova na treh straneh, v katerem je poudarjal, da nasprotuje industrijski reorganizaciji.

Številni drugi govorniki so se danes pridružili zahtevi za izključitev Kaganoviča in Malenkova iz stranke.

Predsednik Akademije znanosti SZ Keldiš je izjavil, da bo akademija okrepila prednje postojanke sovjetske znanosti. Poudaril je številne študije sovjetskih znanstvenikov na raznih področjih.

Predsednik mandatne komisije Titov je sporočil, da ima stranka sedaj 9,716.000 članov, t. j. približno 2,500.000 več kakor v dobi XX. kongresa.

Med tujimi voditelji, ki so govorili danes na kongresu, je bil tudi predsednik češkoslovaške republike Novotny, ki je v celoti podprl sovjetsko politiko in tudi kritiziranje albanskih voditeljev.

Popoldne je govoril tudi podpredsednik sovjetske vlade in član prezidija Mikojan, ki je poudaril, da je potrebno ustvariti pogoje za graditev komunizma. Govoril je o naporih SZ za sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo in je dejal, da ni nobene sile, ki bi lahko preprečila ta korak. Pripomnil je, da je «sreča za Evropo, da je bila ustanovljena država, kakor je Nemška demokratična republika, ki nudi roko prijateljstva in miru vsemu svetu». Dodal je, da je SZ pripravljena začeti pogajanja, toda če bi se pokazalo, da Zahod noče mirovne pogodbe, tedaj jo bo SZ podpisala z Vzhodno Nemčijo.

Govornik je nato govoril o protipartijski skupini. Dejal je, da so v notranjosti stranke nastala nesoglasja, ko se je začela akcija za izvajanje sklepov XX. kongresa, ki je pomenil temeljito kritiko preteklosti. Molotov je bil voditelj protipartijske skupine, ki je nasprotovala vzpostavitvi zakonitosti, likvidaciji kulta osebnosti, nasprotovala je reorganizaciji industrije in programu razvoja neplodne zemlje.. Prišlo je do nesoglasij glede celotne politike stranke. «Naša dolžnost je bila pripraviti drzno politiko. Pred XX. kongresom je Molotov spravljal v dvom celo obstoj socializma v SZ, in zaradi tega ga je revija «Komunist» poleti 1955 kritizirala».

Mikojan je dalje izjavil, da je Molotov podcenjeval socialistični tabor in funkcijo ljudskih demokracij. S tega stališča je izhajal, ko je trdil, da je politika miroljubnega sožitja nemogoča, in je vztrajal pri neizbežnosti vojne.

Dalje je Mikojan izjavil, da Molotov ni glasoval proti resolucijam kongresa, temveč je zavzel hinavsko stališče in odložil svojo bitko za poznejši čas. «Kongres se je končal, toda nesoglasja so ostala. V poznejših mesecih so Molotov in ostali člani protipartijske skupine ovirali delo v centralnem komiteju in so se tajno organizirali v frakcijo. Sprožili so napad, ko se je diskutiralo o načrtu za industrijsko reorganizacijo. Junija 1957 so bili mnenja, da lahko razpolagajo z večino v prezidiju stranke. toda zgrešili so račune. Za časa kulta Stalinove osebnosti bi bili ti ljudje likvidirani s sredstvi, ki jih dobro poznajo. Mi smo jih likvidirali ideološko in ne fizično, v skladu z leninističnim duhom».

Mikojan je dalje poudaril, da, če ne bi bilo obsodbe kulta osebnosti, ne bi stranka pripravila sedanjega programa. «Na XIX. kongresu se je že govorilo o novem programu, toda nismo bili pripravljeni nanj Stalin je bil mnenja, da bi bilo dovolj likvidirati kolhoze, ukiniti mezde in trgovino za graditev komunizma. Da komunisti predvidevajo enotno obliko lastnine, je pravilno, toda to se uresniči ob primernem času. Če bi bilo dovolj tako malo, bi bila neplodna zemlja že v dobi komunizma. Kakor veste, je za vraditev socializma predvsem potrebno ustvariti obilico orodnih sredstev in za tem teži naš program. Leta 1965 bodo mezde dvakrat tolikšne kakor za časa Stalina. Toda niti s tem ne bomo v komunizmu».

Mikojan je govoril tudi o voditeljih albanske delavske stranke. Izjavil je: «Albanski voditelji so nam zagotovili, da gojijo do nas veliko prijateljstvo. Dogodki so pokazali, da to ni res. Že nekaj časa napadajo Hruščeva in KP SZ. Opustili so proletarski internacionalizem in so zdrknili na nacionalistične pozicije, kar škodi stvari albanskega ljudstva, medtem ko se pojavljajo škodljive metode kulta osebnosti. O našem programu se Albanci niso izrekli. Potvorili so ga v svojih časopisih, medtem ko ga je celo «New York Times» objavil v celoti. Očitno vidijo v našem programu nevarnost za svoje stališče. Ni bilo mogoče pasti bolj nizko. Ne strinjamo se z marksistično-leninistično linijo, in to obrazložuje vzrok, zaradi katerega Enver Hodža uporablja sredstva, ki niso v skladu s to linijo. Izjavil je, da bo tisti, ki se ne strinja z njegovim vodstvom, podvržen represalijam in, če bo treba, bo tudi ustreljen. Nedavno je bil neki star albanski borec, zvest prijatelj Sovjetske zveze, in ki je za časa Kominterne zastopal Albanijo v tem organizmu, podvržen represalijam, ker je kritiziral sovražno politiko proti prijateljstvu s SZ. Zato so se odnosi poslabšali. Tovariši Albanci, še posebno študentje, ki so obiskovali sovjetske šole, so ob svojem povratku v domovino preganjani. Očitno gre za albanske notranje zadeve, toda ne moremo ostati brezbrižni do preganjanja proti tistim, ki branijo sovjetsko - albansko prijateljstvo. Šehu pravi, da je Stalin napravil dve napaki: da je prezgodaj umrl in da ni uničil sedanjega vodstva KP SZ. Samo na marksistično-leninistični podlagi bo mogoče utrditi prijateljstvo med obema deželama.»

Na popoldanski seji sta govorila tudi vzhodnonemški voditelj Ulbricht in prvi tajnik KP Romunije Georgiu Dež.

Tudi Ulbricht je poudaril potrebo podpisa mirovne pogodbe z Nemčijo in je pripomnil, da je podpis te pogodbe nujen, ker da bi Berlin lahko postal drugi «Sarajevo». Izjavil je da je Vzhodna Nemčija pripravljena odreči se atomskemu orožju s pogojem, da isto stori Zahodna Nemčija. Tudi on je kritiziral albanske voditelje.

Govorili so tudi prvi tajniki KP Turkmenistana in Estonije, zjutraj pa sta govorila prva tajnika KP Tagikistana in Azerbejdžana. Popoldanska seja se je končala ob 17.30.

—«»—

Pred intervencijo ZDA v Južnem Vietnamu

HANOJ, 20. — Vrhovni poveljnik vojske Severnega Vietnama general Giap je opozoril mednarodno nadzorstveno komisijo na napetost, ki je nastala v Južnem Vietnamu zaradi namenov ameriške vlade, da pošlje ameriške čete v Južni Vietnam. General je izjavil, da pripravlja ameriška vlada obsežno intervencijo v Južnem Vietnamu ter namerava postaviti pod poveljstvo ameriških častnikov in izvršiti pokole med prebivalstvom v južnem delu dežele.

General poziva nadzorstveno komisijo, naj odredi potrebne ukrepe, da ustavi nameravano ameriško invazijo, ter naj deluje za tem, da se iz Južnega Vietnama umakne ameriško osebje in ameriško orožje.

Opozorilo Kube na priprave ZDA

HAVANA, 20. — Kubanski zunanji minister Raul Roa je izjavil sinoči po televiziji, da pri morebitnem novem sestanku Organizacije ameriških držav Kuba ne bo «zavzela mesta na zatožni klopi». Minister je poudaril, da je predsednik Peruja Manuel Pedro ubogal ukaze ameriškega državnega departmaja, ko je zahteval anketo v zvezi s položajem na Kubi. «Vendar pa, je dodal minister, so v Južni Ameriki spoštovanja vredne vlade, ki se ne pridružujejo spletkam proti Kubi, katerih končni smoter je napad na ta otok.» Minister je omenil vlade v Ekvadorju, Braziliji, Čilu, Mehiki, Boliviji in Argentini. «ZDA, je dodal, odkrito pripravljajo novo invazijo Kube, toda sleherni poizkus bo zatrt že na obali kakor letošnjega aprila.»

Kar se tiče zunanje politike, je minister podprl sovjetske predloge o Berlinu, razorožitvi, sprejemu Kitajske v OZN in reorganizaciji tajništva Organizacije združenih narodov.

V okviru priprav za novo akcijo proti Kubi je tudi nota, ki jo je gvatemalska vlada izročila časnikarjem in v kateri trdi, da Kuba pripravlja napad na vojaške naprave v Gvatemali s sovjetskimi bombniki. Dalje trdi nota, da je bivši gvatemalski predsednik Arbenz prevzel na Kubi poveljstvo sil, ki morajo napasti Gvatemalo in zatem Panamski prekop.

Z včerajšnje tiskovne konference predstavnika vlade FLRJ

D. Kunc o izjavah Hruščeva D. Ruska in sen. Humphreya

Kardelj obišče Indonezijo - Predsednik Tito odprl stalno razstavo vojne zgodovine narodov FLRJ

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 20. — Na današnji tiskovni konferenci so se domači in tuji novinarji v svojih vprašanjih, ki so jih postavili predstavniku tajništva za zunanje zadeve Kuncu, dotaknili skoro vseh dogodkov in izjav tega tedna. Relativno največ vprašanj se je nanašalo na poročilo Hruščeva na 22. kongresu. Kunc je izjavil, da je Hruščev v svojem referatu ponovil na račun Jugoslavije stare obtožbe. Dodal je, da so pridobitve osvobodilne borbe in socialistične graditve Jugoslavije stvar jugoslovanskih narodov, prav tako, kot so ustrezne pridobitve v drugih državah stvar teh narodov.

Zastopnik državnega tajništva je pozitivno ocenil izjavo Hruščeva o možnosti odložitve sklenitve mirovne pogodbe z Vzhodno Nemčijo.

Glede napovedane eksplozije 50-megatonske vodikove bombe pa je Kunc izrazil upanje, da do tega ne bo prišlo, v splošnem interesu. Ta in drugi napovedani poskusi kažejo, kako nujno potrebno je, da se čimprej doseže nov moratorij, in da se takoj začnejo pogajanja za prepoved vseh vrst jedrskih poskusov.

Na vprašanje, kako ocenjuje izjavo Hruščeva o vodstvu albanske stranke dela, je Kunc odgovoril: «Znano je, kako mi ocenjujemo politiko vodstva albanske stranke dela; vprašanje sovjetsko-albanskih odnosov pa je stvar teh držav».

V skupini vprašanj, ki se tičejo odnosov Jugoslavije in ZDA, so bila vprašanja v zvezi z nedavno izjavo Deana Ruska in senatorja Humphreya. Nedavna izjava Deana Ruska vsebuje po mnenju Kunca mnogo realnejšo ocenitev jugoslovansko-ameriških odnosov kot pa stališča nekaterih ameriških krogov, ki so dobila precejšnjo publiciteto. Kunc je potrdil izjavo senatorja Humphreya, da jugoslovanska vlada ni odpovedala njegovega obiska, istočasno pa se je s tem odgovorom izognil neposrednemu odgovoru, kdo je odpovedal obisk, ali pa bo do obiska kasneje prišlo. V zvezi z vestmi, da ameriška vlada preučuje svojo politiko do Jugoslavije, je Kunc dejal, da je bila politika preverjena že prej, in je dodal, da bo jugoslovanska politika ostala vedno taka, kot je bila. To politiko pa svobodno določa vlada neodvisne in nevezane države. Kolikor bolj bodo to druge države in naši politični partnerji razumeli, kot realno dejstvo, toliko večji prispevek bo to k ugodnemu razvoju medsebojnih odnosov.

Kunc je obvestil časnikarje, da bo podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj konec tega leta, oziroma v začetku prihodnjega leta obiskal Indonezijo in verjetno tudi nekatere druge države Azije.

V nedavnem pismu predsednika bolgarske vlade Jugova predsedniku Titu je Jugov izrazil željo bolgarske vlade, da sodeluje v graditvi plovnega in energetskega sistema Džerdapa, ki je že dalj časa predmet proučevanj in razgovorov med Jugoslavijo in Romunijo.

Nedavno izjavo avstrijskega zunanjega ministra Kreiskega ocenjuje jugoslovanska vlada kot pozitivno in v skladu z razvojem dobrih sosednih odnosov. Podobno stališče od mnogih aktualnih mednarodnih vprašanj, kot to poudarja Kreisky v svoji izjavi, pa lahko samo prispeva k skupnega naporu za ohranitev svetovnega miru in za razvoj miroljubnega sodelovanja.

Kunc je obžaloval, ker se je zaradi neutemeljenih razlogov odložila rešitev vprašanja začasnega generalnega tajnika OZN, posebno še, ker se ni izvršil že dosežen sporazum.

V zvezi z ravnanjem češkoslovaških oblasti, ki so nedavno izgnale dopisnika Tanjuga in ki iz neznanih razlogov niso dale vstopnega in tranzitnega vizuma jugoslovanskim državljanom, je Kunc izjavil, da kaže, da nekateri odgovorni krogi v ČSSR izkoriščajo vse možnosti za zastrupljanje odnosov z Jugoslavijo, za kar nosi vlada ČSSR vso odgovornost.

Na vprašanje, kako komentira predlog resolucije ganske delegacije o izključitvi Južnoafriške zveze iz OZN, je Kunc dejal, da je predsednik Tito že na beograjski konferenci poudaril potrebo ostrejših sankcij proti Južnoafriški zvezi, kolikor ne bo spremenila svoje politike.

Poziv predsednika začasne alžirske vlade alžirskemu ljudstvu je po mnenju Kunca dokaz pozitivne usmeritve nove alžirske vlade. Stiki uradnih zastopnikov ZDA z zastopniki alžirske vlade pa potrjujejo dvig ugleda začasne alžirske vlade in priznanje pravic, za katere se bori.

Osrednja vlada Konga je po besedah Kunca upravičeno nezadovoljna zaradi sporazuma o premirju med Čombejem in zastopniki OZN. «Skrajni čas je, da se ta skrajno škodljiva in nevarna politika preneha, ker kompromitira ugled OZN».

Predsednik maršal Tito je danes, ob obletnici osvoboditve Beograda, odprl v novi stavbi vojnega muzeja na Kalemegdanu stalno muzejsko razstavo vojne zgodovine narodov Jugoslavije. V muzeju so razstavljeni vsi važnejši zgodovinski dokumenti iz življenja narodov Jugoslavije od prihoda Slovanov na Balkan, borb s Turki, kmečkih uporov, pa do oborožene vstaje narodov v 19. stoletju, in končno do narodnoosvobodilne borbe.

B. B.

Alžirska vlada opozarja svetovno javnost na policijske pokole nad Alžirci v Parizu

Med demonstracijami so ubili nad 50 Alžircev, na stotine so jih ranili, mnogo pa jih je izginilo - Grožnje proti zaprtim alžirskim ministrom - Razkritja pariškega lista o grozodejstvih

TUNIS, 20. — Alžirska vlada je objavila danes izjavo, v kateri pravi, da so francoske sile ubile nad 50 Alžircev, od katerih mnogo žensk, na stotine pa so jih ranile. Razen tega je izginilo več sto muslimanov, ki so jih odpeljali v Alžirijo.

Izjava pravi dalje, da je francoska policija zatrla demonstracije z divjo brutalnostjo, in dodaja: «Množično ubijanje in množične aretacije Alžircev na področju Pariza dokazujejo trajno stanje negotovosti, v katerem živijo Alžirci, ki so se izselili v Francijo.»

Izjava dodaja: «Kolonialistični in fašistični izzivači se pripravljajo na akcijo proti Alžircem, ki so zaprti v zaporih in taboriščih». Izjava dodaja, da še posebno grozijo petim alžirskim ministrom, ki so zaprti v Franciji. Zatem opozarja mednarodno javnost na obseg zločinske zatiralne akcije, ki še dalje divja nad alžirskimi, tunizijskimi in maroškimi državljani, ki živijo v Franciji.

Izjava nadaljuje: «Pozivamo vse francoske demokrate, naj okrepijo svojo akcijo, da napravijo konec kolonialističnemu zatiranju, da izsilijo izpustitev vseh alžirskih političnih zapornikov in da vsilijo takojšnji mir s pogajanji v Alžiriji».

Preteklo noč so v Parizu aretirali 421 Alžircev, ki se pridružujejo 12.000 Alžircem, katere so aretirali v zadnjih 48 urah. Za danes je bila napovedana mirna demonstracija alžirskih žensk in mladine. Že opoldne so začele prihajati skupine na avtobuse in postaje podzemeljske železnice. Toda francoske oblasti so razmestile na tisoče in tisoče policajev pri vseh avtobusnih postajah in postajah podzemeljske železnice. Ti so sproti aretirali skupine, ki so hotele na železnico ali na avtobuse. Vendar pa je nekaterim skupinam uspelo priti v mesto, kjer so demonstrirale za neodvisnost Alžirije. Policaji so številne skupine žensk in mladih odvažali s kamioni v zbirna taborišča.

Tudi v drugih francoskih mestih so danes demonstrirale alžirske ženske. Ponekod so ženske nosile v naročju otroke. Mnogo so jih aretirali. Danes je odletelo iz Pariza več letal, s katerimi prevažajo aretirane Alžirce v Alžirijo. V Parizu so danes aretirali skupno 550 dečkov in tisoč žensk. Vse so odpeljali v razna zbirna taborišča.

Vodstvo sindikatov CGT je objavilo izjavo, s katero odločno protestira proti množičnim aretacijam alžirskih žensk in otrok in proti njihovi internaciji v psihiatrične bolnišnice na pariškem področju. Sindikat je pohvalil osebje psihiatrične bolnišnice «Sv. Ane», ki je odločno protestiralo in odklonilo, da bi se bolnišnica spremenila v policijsko taborišče. Osebje bolnišnice je s pomočjo zdravnikov pomagalo ženskam, ki so jih tja pripeljali policaji, da so zbežale.

Medtem pa je francoska vlada zaostrila režim proti zaprtim ministrom Ben Beli in ostalim. Zagovornik Ben Bele advokat Usedik je izjavil, da ukrepi, ki so jih sinoči napovedali proti alžirskim ministrom pomenijo represalije in da sledijo drugim ponižujočim dogodkom ter potrjujejo govorice, da nameravajo zaprte ministre premestiti v druge zapore iz policijskih namenov. Zaradi tega alžirski ministri odklanjajo premestitev, razen če ni ta povezana z morebitnimi pogajanji.

Potrdilo o policijskih grozodejstvih in pokolih je tudi včerajšnji članek v pariškem listu «Liberation», ki postavlja naslednja vprašanja: «Ali je res, da je bilo prejšnji teden vrženih v Seino dvanajst Alžircev? Ali je res, da so nedavno našli mnogo Alžircev obešenih v gozdovih pariškega področja?? Ali je res, da vsako noč izgine mnogo Alžircev, ne da bi mogli o njih najti sledove v zaporih in v koncentracijskih taboriščih? Če je vse to res (in imamo vzroke, da verjamemo), kdo so izvršitelji teh zločinov?».

—«»—

Posvetovanja na Zahodu o Nemčiji in Berlinu

LONDON, 20. — Predstavnik Foreign Officea je izjavil, da mu ni nič znanega o načrtih za sestanek zahodnih zunanjih ministrov v Parizu. O Berlinu in Nemčiji se bodo spet posvetovali prihodnji teden v Foreign Officeu med britanskim poslanikom v Moskvi in načelnikom nemške sekcije v Foreign Officeu Shuckburghom, ki je v Bonnu in v Parizu imel razgovore s predstavniki tamkajšnjih vlad, da vidi, kakšno je stališče teh dveh vlad do obnovitve razgovorov s sovjetsko vlado, ki jih bosta začela po kongresu KP SZ ameriški in britanski poslanik v Moskvi.

—«»—

LONDON, 20. — Britanski zaklad je sporočil, da so v Bernu podpisali sporazum za švicarsko posojilo Veliki Britaniji v znesku 215 milijonov švicarskih frankov. Posojilo bo na razpolago konec leta z letnimi obrestmi 3 od sto in se bo moralo vrniti najkasneje 31. decembra 1964.

Skupina Alžircev, ki so jih francoske oblasti aretirale in odpeljale v koncentracijska taborišča v Alžirijo. Policaji jih preiskujejo pred vkrcanjem na letalo. Slika je cenzurirana, s tem da imajo policaji zakrit obraz

Razprava v OZN o ustavitvi jedrskih eksplozij

Menon: Bog nas varuj pred našimi zaščitniki

Govor finskega predsednika v skupščini - Zahteva za izključitev Južne Afrike iz OZN

NEW YORK, 20. — V političnem odboru OZN se je danes nadaljevala razprava o prekinitvi jedrskih poizkusov. Edini govornik je bil indijski predstavnik Krišna Menon. Pozval je odbor, naj se izreče za takojšnje prenehanje jedrskih eksplozij, in je predložil popravljen osnutek resolucije, ki poudarja, da morajo prizadete države nujno začeti napore, da določijo neodložljive mednarodne obveznosti, kar se tiče ustavitve in prepovedi jedrskih poizkusov. Menon je izjavil: «Obe strani zatrjujeta, da sta obnovili poizkuse z namenom, da nas zaščitita. Lahko rečem: Bog nas varuj pred našimi zaščitniki.»

Danes pa so v Sovjetski zvezi izvršili nov jedrski poizkus. To je javila ameriška komisija za jedrsko energijo. Prav tako so to sporočili iz Upsale na Švedskem in iz Pariza.

Japonska vlada je danes odločno protestirala proti sovjetski nameri, da povzroči eksplozijo 50-megatonske bombe. Nota pravi, da si Japonska pridržuje pravico zahtevati povračilo vsake škode, ki bi jo utrpeli japonski ribiči zaradi teh poizkusov.

Včeraj je pred glavno skupščino OZN govoril finski predsednik Kekkonen. Izjavil je, da je Finska dosegla uspeh pri zaščiti svoje varnosti ne zaradi vojaških sredstev, temveč zato, ker si je zagotovila zaupanje svoje velike sosede in ker vzdržuje prijateljske odnose z vsemi bližnjimi in oddaljenimi državami ter se drži daleč od interesnih sporov. Dodal je, da je namen nevtralne politike, da Finska ostane izven področja političnih špekulacij.

Senegalska delegacija je začela posvetovanja z drugimi delegacijami, da pripravi resolucijo, ki bi pozvala Varnostni svet, naj priporoča izključitev Južne Afrike iz Združenih narodov.

Delegacija Gane pa je predložila afriško-azijski skupini načrt resolucije, ki zahteva izključitev Južne Afrike iz OZN in tudi naj vse države članice OZN prekinejo diplomatske odnose s to državo.

Sinoči so uradno sporočili, da se bo Varnostni svet sestal 25. oktobra zvečer, da razpravlja o sprejemu Zunanje Mongolije in Mavretanije v OZN.

—«»—

Skupen nastop koroških kmetovalcev

CELOVEC, 20. — Kot poroča današnji *«Slovenski vestnik»*, sta se *Kmečka gospodarska zveza* in *Slovenska kmečka zveza* sporazumeli za skupen nastop pri bližnjih volitvah v organe Kmetijske zbornice za Koroško. Skupna lista se bo imenovala *«Skupnost južnokoroških kmetov»*. Volitve bodo v krajevne kmečke odbore, v odbore okrajnih kmečkih zbornic in v občni zbor Kmetijske zbornice za Koroško. Obe kmečki organizaciji sta sestavili poseben volilni odbor, ki je svoj proglas objavil v *«Slovenskem vestniku»* in v *«Našem tedniku-Kroniki»*.

—«»—

PRAGA, 20. — Delegacijo Confindustrie, ki jo vodi inž. Quinto Guintieri, je danes sprejel minister za zunanjo trgovino Jaroslav Kohout.

Začetek priprav za VIII. kongres KD

Poslanska finančna komisija je odobrila nov zakon za vojne pokojnine - Vedno hujše demonstracije dijakov srednjih šol

(Od našega dopisnika)

RIM, 20. — Z dokončno določitvijo datuma 8. demokristjanskega kongresa za 27. januar prihodnjega leta so se začele danes na zasedanju glavnega odbora KD, ki se je sestal v palači *«Rospigliosi»*, predkongresne priprave. Po zasedanju je politični tajnik KD, Aldo Moro izjavil, da se mora sestati med temi pripravami 12.000 sekcij stranke in da mora biti 94 pokrajinskih kongresov ter da je prav to vzrok, zaradi katerega se kongres večinske stranke ne more vršiti prej. Dodal je, da na današnjem zasedanju glavnega odbora ni bilo prave politične debate. No, v resnici pa so že prišla do izraza precejšnja nasprotja med strujami, in sicer med razpravo o spremembi večinskega sistema za volitve v glavni odbor in vodstvo stranke. Leve struje — predvsem pa Donat Cattin — ter predstavniki mladincev, so zahtevali uvedbo proporcionalnega sistema. Toda z večino glasov je bilo sklenjeno, da ostane v veljavi večinski sistem in da vodstvo stranke določi, v katerem mestu se bo kongres vršil. Kljub prvotnemu predlogu, naj bi bil kongres v Rimu, kaže, da bo verjetno v Bariju ali Palermu, če se bo izkazalo, da je v teh mestih dovolj prostora za več tisoč ljudi, ki se ob taki priliki zberejo.

Medtem pa se že kažejo prvi obrisi manevrov posameznih demokristjanskih struj. Nekateri opazovalci trdijo, da se bo Fanfanijeva struja docela približala ali pa celo spojila z dorotejsko večino in tako izolirala levičarsko strujo «Baza» in sindikalistično strujo. Drugi opazovalci pa menijo, da fanfanijevci niso nič kaj preveč zadovoljni, da bi se Moro predstavil na kongresu z dorotejci.

Po drugi strani pa se čuje, da so se fanfanijevci sinoči sestali in baje sklenili, da se bodo samostojno predstavili na kongresu. Scelbova struja in Andreottijeva struja bosta na kongresu verjetno nastopali kot zavezniki in se ne bosta mnogo razlikovali od dorotejcev. Nekateri zopet trdijo, da se Fanfani in Moro še nista združila, ker da imajo dorotejci možnost povezave s Scelbovo strujo, na kar pa fanfanijevci ne pristajajo. Vsi pa so mnenja, da se bo kongres zaključil z zavezništvom med Fanfanijem in Morom.

V poslanski zbornici ki je razpravljala danes najprej o poplavah v pokrajinah Avellino, Salerno in Palermo, nato pa o proračunih ministrstev za državne udeležbe in za kmetijstvo, je komisija za finance na zakonodajni stopnji odobrila novi zakonski odlok o vojnih pokojninah. Vojni pohabljenci in invalidi bodo prejemali odslej višje prejemke, tako da izdatek znaša 11 milijard in 700 milijonov lir več kot doslej ter bodo uživali tudi nekatere druge izboljšave. Medtem ko se bo razprava o proračunu ministrstva za kmetijstvo nadaljevala, so poslanci dopoldne po govoru ministra Boja delno odobrili proračun ministrstva za državne udeležbe, prihodnjič pa bo o vsem proračunu tajno glasovanje. Komisija za finance je odobrila na zakonodajni stopnji tudi zakonski prelog fašističnega poslanca Romualdija, na podlagi katerega bodo tudi vojni invalidi in pohabljenci ter sorodniki padlih vojakov, ki so pripadali fašistični republikanski vojski odslej uživali ugodnosti, ki jih predvideva zakon od 10. avgusta 1950.

Senatorji pa so razpravljali o proračunu ministrstva za trgovsko mornarico. Govoril je minister sen. Jervolino.

V Rimu in drugih mestih so se danes v še večjem obsegu nadaljevale demonstracije dijakov tehničnih srednjih šol. Policija je pridržala v Rimu 29 dijakov, enega pa aretirala. V nekaterih mestih napovedujejo nadaljevanje demonstracij tudi za jutri.

A. P.

—«»—

Močan odpor proti kapitulaciji pred Čombejem

LEOPOLDVILLE, 20. — Kasavubu je govoril včeraj po radiu. Opozoril je Čombeja, da bo podprl osrednjo kongoško vlado v vseh njenih akcijah za konec odcepitve Katange. Kasavubu je obtožil Čombeja in njegovo vlado, ki nasprotuje sporazumu o ustavitvi sovražnosti, ki ga je poveljstvo OZN sklenilo s Čombejem. Na koncu je izrazil upanje, da bodo voditelji upora v Katangi poslušali svojo vest in se sporazumeli o rešitvi, ne da bi se uporabila sila.

Te izjave Kasavubuja so še posebno važne, če se pomisli, da je doslej vedno podpiral Čombeja in njegovo politiko.

Glede sporazuma, ki ga je poveljstvo OZN sklenilo s Čombejem, se številne afriške države upirajo odobritvi in poudarjajo, da bi odobritev tega sporazuma pomenila kapitulacijo OZN pred Čombejem in uzakonitev odcepitve Katange. Večina afriških držav, ki sestavljajo posvetovalni odbor za Kongo, poudarja, da bo z vsemi sredstvi bojkotirala akcije tajništva in da se bo pritožila tudi na Varnostni svet.

Čombe pa je danes dal ultimat 30.000 pripadnikom plemena Baluba, ki so v taborišču pod nadzorstvom OZN, da se morajo do jutri opolnoči vrniti v svoje kraje. Po tem roku si katanška policija «pridržuje pravico vzdrževanja reda in varnosti z vsemi razpoložljivimi sredstvi». Poveljnik čet OZN v Katangi O'Brien je izjavil, da bi vsaka intervencija Čombejeve policije v taborišču pomenila prekršitev ustavitve sovražnosti.

Afrika belih ljudi

Objavljamo zanimiv članek italijanskega novinarja Bernarda Vallija, ki je že dalj časa v Afriki in kot dober poznavalec tamkajšnjih razmer pojasnjuje nekatere vzroke, ki so vplivali na Čombejevo secesijo in razvoj dogodkov v Kongu, predvsem pa pojasnjuje tudi nenavadno zavezništvo med črncem Čombejem in največjim rasistom Welenskim.

Welensky ima postavo orjaka in glas Pepelke. En meter osemdeset je visok in tehta 140 kilogramov. Kadar govori po radiu Salisbury grgra in «settlers» (koloni) ga vsi vzhiceni poslušajo, srkajoč skodelice čaja drugo za drugo Pri tem si predstavljajo, kako dviga in spušča goste obrvi in kako sladki osmehi osvetljujejo njegov obraz, velik kot luna.

Težko bi bilo reči, kakšne ideje so v njegovi veliki glavi. Izjavlja, da je proletarec, pa vendar je simbol rodezijskih rasistov: novega tipa nacistov, ki niso «biblijski» kakor v Južni Afriki, temveč bolj «preudarni»: črnci bodo lahko vladali deželi z nami, ko bodo civilizirani? Morda čez 70 let, eno stoletje, ali pa nekaj manj.

Sir Roy Welensky je velik burkež: kaže žulje na svojih velikih rokah, da bi dokazal svoje ljudsko poreklo. Nekega dne je sredi zasedanja skupščine Severne Rodezije pokazal na svoje kolege, ki so prišli iz Lusake v belih uniformah s kolonialno sabljico ob strani in grozeče povzdignil glas: «Če še enkrat pridete tako našemljeni, se bom oblekel v obleko strojevodje, namesto sabljice pa si bom pripel kantico za olje».

Na pogled bi dejal, da golta whisky, vendar pa pije samo ledeno vodo. Uporablja jezik naprednjaka, predstavlja pa najbolj nazadnjaške ideje «white Men's Africa», Afrike belih ljudi.

Samo Buri iz Johannesburga in Pretorie se lahko kosajo z njim. Na dnu njegovih možgan so zmedene ideje, ki so skupne vsem kolonom Salisburyja, Ndole in Lusake: «Hammarskjoeld je bil komunist in anarhist. Škoda, da je mrtev. Toda, sam si je nakopal, kar je hotel. Združeni narodi so velika komunistična celica. Afrika je pasja luknja, krivi pa so Američani in Evropejci iz Amerike in Evrope, vsi so komunisti. Toda belci iz Afrike, Rodezije in Južnoafriške unije ne bodo pustili, da bi jih poteptali ...».

Če hočemo razumeti tragično opereto, kakršna je «republika» Katanga, je treba priti v federacijo sira Roya Welenskega, ogromno deželo (1.233.860 km²), kjer prebiva 6,5 milijona črncev in 220.000 belcev. Razmerje med črnci in belci je tu v Južni Rodeziji s prestolnico Salisbury 13:1, v Severni Rodeziji s prestolnico Lusaka 42:1, v Njasi s prestolnico Blantyre pa 588:1. Življenjska raven belcev v federaciji Rodeziji in Njasi je med najvišjimi na svetu. Toda kot v Severni Afriki je tudi tu najti «uboge bele pare», najhujšo nadlogo celine.

Neustavljivo formiranje črnega proletariata ogroža blaginjo belopoltega delavca in obrtnika, ki dela na primer v rudniku Copperbelta za mezdo, ki je vsaj šestkrat večja od mezde, ki jo dobiva njegov črni kolega. Dalje so tu še farmarji ali «settlers» (koloni), kakor jih tu imenujejo: ljudje, ki menijo, da so se tu za vedno ustalili, kakor alžirske «črne noge». In prav ti koloni so najbolj nepopustljiv in rasistični razred: «Afrikaners» iz Južne Afrike so najočitnejši primer, toda tudi Rodezijci niso manj trmasti, čeprav nekoliko drugače razlagajo segregacijo.

Rodezija in Njasa sta bili do pred nekaj leti navadni britanski koloniji, ki ju je ogrožal burski ekspanzionizem proti osrednji Afriki: koloni so smatrali Krugerjeve vnuke za prave sovražnike. Stara nasprotja med «Afrikanerji» (ali Buri) in britanskimi podložniki so prevladovala v mislih belcev na tem področju: črnci so bili le daljnja grožnja. Toda zgodovina teče naglo na tej celini. Vlada Njenega britanskega veličanstva je spremenila kolonije v federacijo (avtonomna vlada za notranje probleme, vojska in zunanja politika pa odvisni od Londona).

Glavna naloga federacije je bila vzpostaviti neke vrste jez, ki naj bi preprečil Južnoafriški uniji, da bi se širila na sever in Nkrumahovim pristašem (t.j. novim neodvisnim deželam), da bi se širile na jug in vzhod. Tako je pisal John Gunther v svoji «Inside Africa» pred nekaj leti. Skratka, federacija je bila ustanovljena, da bi izključila iz osrednje Afrike tako vpliv Južnoafriške unije kakor tudi Gane. Ta tudi zato, da bi preprečila infiltracijo Mau-Mau iz Kenije v Ugando in Tanganjiko. Po zamislih britanskega ministrstva za kolonije, naj bi bili Rodezija in Njasa nekak varnostni vzvod.

Toda naseljenci so takoj začeli kazati nestrpnost. Britanska zunanja politika je bila nenehna grožnja za belce v Afriki. Začelo se je govoriti o večji avtonomiji Rodezije, toda nihče si ni upal sprožiti ideje, da bi podrl mostove z Londonom. Rodezijci se smatrajo vedno za britanske podložnike. Pijejo čaj in povsod srečujete portrete kraljice Elizabete in princa. Tudi Sir Welensky se proglaža za Angleža, čeprav je bil njegov oče poljski Žid, mati pa burskega rodu.

Neodvisnost Konga in vihar Lumumba sta še povečala strah sira Roya in njegovih kolonov. Kongo je pred vrati Rodezije, še več, Katanga se kot bodalo zajeda v Copperbelt (bakreni pas) in Copperbelt je najbogatejše rudno področje federacije; pravzaprav je nadaljevanje ležišč kovinskih rud Elisabethvilla. Prijateljstvo med Čombejem in Welenskim je bilo takojšnje, tako kot sporazum med Union Minière, ki izkorišča bogastva Katange in britanskimi družbami, ki kopljejo rodezijski baker.

Imeti pred vrati Kongo, kjer je vrelo ob Lumumbi, je bilo prav tako kakor spati na sodu razstreliva: sir Roy je bil zato takoj plemenit do Moisa Čombeja, ko je le-ta začel govoriti o odcepitvi. Katanga bi bila odličen jez med Rodezijo in Kongom; služila bi kot nasip pred pritiskom neodvisnih držav zahodne Afrike. Čombe je sprejel pomoč ene najbolj rasističnih dežel, ne da bi dvakrat pomislil: imeti za seboj prijateljsko državo, kamor se v primeru nevarnosti lahko zateče je bila zanj prevelika sreča in ni kazalo biti kapricast. Iz Rodezije so prišli prvi Čombejevi najeti vojaki; iz Rodezije je prihajalo orožje in strelivo za katanško vojsko. Brez pomoči federacije bi katanška «republika» že davno padla. In če London ne bi brzdal salisburyjske vlade, bi sir Roy Welensky že davno poslal svojo soldatesko, da bi se borila ramo ob rami s Čombejevimi žandarji proti Združenim narodom.

Za nikogar v Afriki to ni skrivnost kakor ni skrivnost za diplomate v Leopoldvillu, da francoski in britanski konzulat nista varčevala s pomočjo Čombejevim ljudem, predvsem pa ne njegovim najetim vojakom, ki imajo skoraj vsi britanski ali pa francoski potni list.

Strah Welenskega, da bi imel pred vrati Rodezije mlado afriško državo, kakršna je Kongo, izvira predvsem iz dejstva, da se tudi v Rodeziji že začenjajo kazati znaki črnske revolucije: v Copperbeltu, rudarskem področju vzdolž Katange, obstajajo velike in močne afriške sindikalne organizacije. Nastajajo politične stranke, ki zahtevajo neodvisnost za črnce. In Roy Welensky je moral (na pritisk Londona) ukiniti zakone o rasni segregaciji in prisiljen je pustiti nekaj svobode afriškim nacionalnim gibanjem.

Vendar pa ni pripravljen popustiti. Kaže, kakor da bi se hotel že s samo svojo postavo orjaka, s svojimi sto štiridesetimi kilogrami upreti in napraviti jez proti revolucionarnemu gibanju, ki danes nezadržno preplavlja Afriko.

«Nekega dne bodo Afričani uživali popolno politično enakopravnost — zelo rad ponavlja — toda napraviti morajo še dolgo pot». Nikdar pa ne pove koliko časa je še potrebno, da bodo črnce smatrali za enakopravne belcem, in dela prav malo, da bi v Rodeziji pospešil evolucijo.

«Mi belci želimo imeti črnce za družabnike: toda ne mislimo, da bi morali oni vladati deželi samo zaradi tega, ker so v večini». To so ideje Welenskega, ki ne pozabi pojasniti, da bodo morali biti belci še dolgo časa «starejši družabniki» in «starejši bratje» črncev.

Welensky je vsekakor slikovita figura. Star je komaj nekaj nad petdeset let. Njegov oče je bil poljski Žid, ki se je preselil na Švedsko in od tu v Južno Afriko. Sir Roy je v mladosti delal kot barist v hotelu, kamor so zahajali vedno pijani trgovci z zlatom. Delal je tudi v kafirski štacuni v gozdu, kjer je prodajal ceneno blago črncem, ki so živeli v utah iz blata. Bil je «uboga bela para». Ko mu je bilo sedemnajst let, je začel delat pri železnici kot strojevodja: uril se je tudi v telovadnicah, zlasti v boksu in postal je prvak težke kategorije v južni Rodeziji.

Ko je delal pri železnici, se je ukvarjal s sindikalno organizacijo belcev. Tu se pričenja njegova politična kariera.

V Rodeziji in Južni Afriki so beli sindikati eno najpomembnejših orodij rasizma: njihovi voditelji gledajo mnogo bolj na to, da branijo svoje člane pred možno konkurenco črncev, kakor pa pred delodajalci.

«Uboga bela para» Roy Welensky je v tridesetih letih postal sir in vitez redov Sv. Mihaela in Jurija. In težko je, da bi nekdo, ki je bil «uboga bela para», smatral črnce za enakopravne, svobodne itd. Vsekakor pa je zanimivo poslušati njegove govore: zelo rad govori o svoji preteklosti ubogega človeka (enako kot ameriški businessmani, ki se spominjajo, kako so bili kolporterji), obrnjen proti belim delavcem kaže svoje žuljave roke, pridiga socialne reforme itd. Je «ljudski človek», ki misli na 220.000 belcev in pozablja šest in pol milijona črncev.

BERNARDO VALLI

Delegati na kongresu Komunistične partije ZSSR

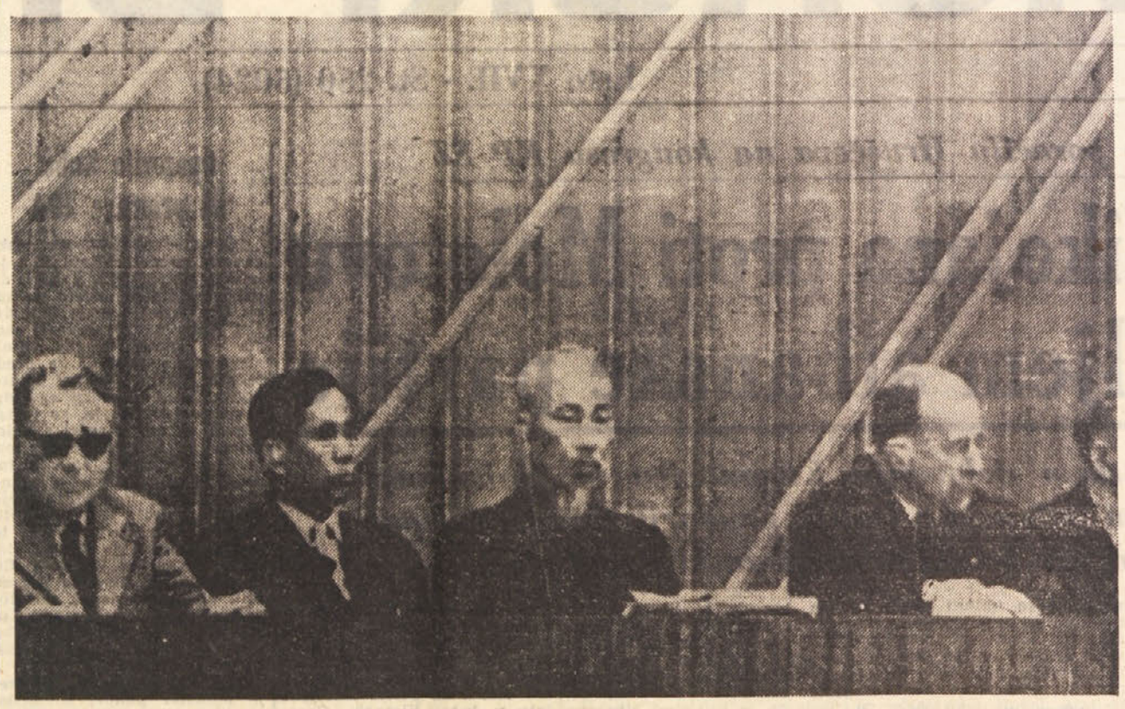

Nekaj delegatov na kongresu KP ZSSR v Moskvi. Od leve proti desni so Togliatti, Le Gian, Hošiminh in Ulbricht

Zračni vrtinci, neurja, nevihte in sneg po vsej Italiji

Zaradi zračnega vrtinca v okolici Raguse je bilo 7 smrtnih žrtev in milijardna škoda

V strugi reke Sabato radijski in televizijski sprejemniki, ki jih je odnesla voda - Sneg na Etni - Številni gorski prelazi zaprti zaradi snega - Na Južnem Tirolskem 7 stopinj pod ničlo

RAGUSA, 20. — Zračni vrtinec, ki se je včeraj nekaj pred polnočjo znesel nad področje, ki gre od križišča pri Chiaramonte Gulfi na državni cesti 115 do Giarratane, je po prvih vesteh povzročil ogromno škodo, ki znaša nad eno milijardo lir, da ne govorimo o sedmih osebah, ki so pri neurju izgubile življenje. Danes zjutraj je nad področjem, ki ga je zajel zračni vrtinec zopet posijalo sonce. Toda slika, ki se je nudila ljudem, je bila grozna: Zdelo se je, kot da bi bilo to področje bombardirano, saj skoraj ni hiše, ki bi ostala cela. Kakih 50 hiš ob vhodu v Giarratano ter številne druge, ki so raztresene v okolici, so bile popolnoma porušene.

Danes so se lahko tudi zvedele podrobnosti o hudem neurju. Včeraj okoli 22 ure so iz nizkih oblakov začele švigati strele. Nevihta je trajala več kot eno uro potem pa se je zaslišal strašen trušč, ki so ga spremljali rdečkasti odsevi v oblakih; tu je nastal zračni vrtinec, ki je na svoji 30 km dolgi poti porušil hiše, ruval drevesa, podiral telefonske drogove itd.

Na mesto nesreče so že ponoči prišli vsi gasilci iz Raguse ter nekaj sto karabinjerjev in agentov javne varnosti, katerim so se pridružili tudi številni prostovoljci. Najprej so seveda začeli iskati žrtve v porušenih hišah. Štiri žrtve pripadajo eni sami družini iz Giarratane. To so 44 let stari Giuseppe Liala, njegova žena Giuseppa Ansaldo (iz ruševin so jo potegnili še živo, a je v bolnišnici v Ragusi kmalu potem umrla) ter njuna 13 let stara hčerka Santa in 7 let stari sin Giovanni. Peta žrtev neurja je 33 let stari Nunzio Sgarlata iz naselja «Donnafiurella». Kasneje so našli še dva mrtveca, in sicer 41 let starega Emanuela di Stefana iz Raguse ter 51 let starega Alfreda Antocija iz naselja Infirri. Slednjega je našel danes zjutraj njegov stric, ki stanuje kilometer daleč od nečakove hiše. Ko se je nebo zjasnilo, je videl nečakovo hišo porušeno in ko je prišel tja, je zagledal truplo nečaka med ruševinami spalnice.

Na področje, ki ga je zajel zračni vrtinec, so prišli tudi predstavniki oblasti, medtem ko reševalci še naprej odstranjujejo ruševine, kajti ni izključeno, da je med njimi še kakšna žrtev. Med neurjem je bilo sedem oseb ranjenih, vendar bodo okrevale v največ dvajsetih dneh.

NEAPELJ, 20. — Na področju Irpinije, ki je včeraj zajelo hudo neurje, se je danes zjutraj pokazalo sonce, toda kmalu kasneje se je nebo zopet zastrlo z oblaki. Čeprav so se ljudje bali, da se bo neurje ponovilo, pa do njega ni prišlo in tako so danes lahko ugotovili ogromno škodo, ki jo je povzročila zlasti voda. Kljub temu pa še ni mogoče natančno oceniti celotne škode vendar računajo, da znaša samo na področju Atripalda približno milijardo lir.

V Avellinu je ostalo brez stanovanja 150 družin, od katerih so 120 začasno namestili v neki vojašnici, 30 družin pa je dobilo začasišče v rekviriranih hotelih in zasebnih stanovanjih.

V Altavilla Irpina, kjer je voda blokirala kakih 200 delavcev v žveplenem rudniku SAIM, se je položaj danes precej izboljšal. Kot je znano, so delavce rešili, vendar je reka Sabato zalila številne rove, tako da bo treba nekaj mesecev, preden bodo rudnik spet usposobili za proizvodnjo.

V Atripaldi pa sta danes dve skupini gasilcev črpali vodo iz prostorov tobačne tovarne, ki je bila poplavljena. Vse ceste naselja so pokrite s 40 cm visokim blatom, medtem ko je pred trgovinami videti številno pokvarjeno blago, ki ga je odnesla voda. Hudo so bili prizadeti stojničarji, saj je voda odnesla cele stojnice. V strugi reke Sabato je bilo danes moč videti radijske in televizijske aparate, plinske jeklenke, sode polne vina, sesalce za prah, kuhinjske štedilnike, električne ventilatorje in druge podobne predmete. Most nad reko je precej poškodovan in ni izključeno, da se bo porušil.

Na ostalih bližnjih področjih je voda preplavila številna polja, ki so še sedaj pod vodo, medtem ko je železniška proga Avellino-Benevento prekinjena zaradi plazov. Na državni cesti so danes odstranjevali številna drevesa, ki jih je neurje izrilo iz zemlje in vrglo na cesto.

TARANTO, 20. — V pokrajini Taranto je bilo danes hudo neurje, ki je povzročilo veliko škodo zlasti na poljih. Neka mlada kmetica, ki je pobirala oljke, ni utegnila poiskati zatočišča in se je zato zatekla pod drevo. Vanjo je udarila strela in kmetica — 23 let stara Rosa Cargiullo — je bila na mestu mrtva.

BRINDISI, 20. — Danes ponoči je vihar z vetrom, ki je dosegel 100 km na uro, zajel Brindisi. Zračni vrtinec je odnesel ali odkril številne barake v Perrinu, mnogim hišam pa je veter odnesel strehe. Desetletja stara drevesa na trgu pred glavno postajo je veter podrl na tla, medtem ko so bile številne ulice poplavljene.

CATANIA, 20. — Severno Sicilijo je zajelo neurje, ki je povzročilo občuten padec temperature. Na vrhovih Etne je prvič zapadel sneg, ki je pobelil pobočja.

MILAN, 20. — Tudi v Lombardiji povzroča slabo vreme precejšnje nevsečnosti, zlasti zaradi snega, ki je zapadel v raznih dolinah. V Ponte di Legno je sneg dosegel 30 cm višine. Na jezeru Maggiore se je po viharju, ki je to področje zajel v sredo, znižala temperatura na 4 stopinje, v bližnjih dolinah pa znaša od 2 do 5 stopinj pod ničlo. Na severu, in sicer na področju švicarskih Alp, je sneg pobelil pobočja iznad 500 metrov. Gorska prelaza Gothard in Veliki San Bernard sta za promet zaprta.

BOCEN, 20. — Po številnih nevihtah in snežnih viharjih v zadnjih dveh dneh je nad Južno Tirolsko spet posijalo sonce. Snega pa je kljub temu dokončno zaprl promet na cestnih prehodih Stelvio, Gardena, Sella in Pordoi. Tako bo do prihodnje pomladi zaprta cesta preko Dolomitov, ki povezuje dolino Adite s Cortino d'Ampezzo.

Vsi ostali prelazi v Dolomitih pa so odprti, čeprav morajo vozila imeti na kolesih verige. Tudi prelaz Giovo, kjer je zapadlo 30 cm snega, je bil danes ponovno odprt za promet.

Na vsem Južnem Tirolskem je zelo mrzlo, saj so danes zjutraj povsod zabeležili temperaturo izpod ničle. V nekaterih dolinah je bilo tudi 7 stopinj pod ničlo.

—«»—

Huda železniška nesreča v Indiji

KALKUTA, 20. — Približno 200 kilometrov od Kalkute se je iztirila lokomotiva, ki je za seboj potegnila še sedem vagonov. Po zadnjih vesteh je bilo pri nesreči ubitih 27 oseb, kakih sto oseb pa je bilo ranjenih. Na kraj nesreče so takoj prišli reševalci z zdravili in drugim sanitarnim materialom, tako da so kar na mestu nudili ponesrečencem prvo pomoč.

—«»—

Iztirjen tovorni vlak

MASSA CARRARA, 20. — Na progi Parma-La Spezia se je danes zjutraj iztiril tovorni vlak, ki ga je sestavljalo 40 vagonov. Vlak je bil namenjen v Piso, toda pri postaji Terra Rossa se je nekaj vagonov iztirilo.

Včeraj ponoči ob progi proti Brennerju

Ljudje v življenjski nevarnosti zaradi pijanosti vojaka na straži

Najprej bi vojak skoraj ubil železničarja, potema dva šoferja, končno pa še lastnika nekega bara v Mezzacoroni in njegovo družino

TRENTO, 20. — Danes ponoči je 22 let stari vojak Nicola Puglisi iz Pentona pri Catanzaru, ki služi vojaški rok pri četrtem regimentu artilerije s sedežem v Trentu, skoraj dve uri strahoval prebivalce vasi Mezzacorona.

Vojak je bil skupaj s svojimi tovariši poslan na stražo ob železniško progo, ki vodi proti Brennerju. Okoli polnoči se je vojak skupaj z 12 tovariši podal v bar «Pineta», kjer so pili vino. Točno opolnoči je deset vojakov zapustilo bar, trije — med njimi tudi Puglisi — pa so še ostali v lokalu in so ga zapustili šele nekaj čez polnoči.

Puglisi je nato odšel k železniški progi, po kateri je tedaj hodil 35 let stari železničar Lino Fedrizzi, ki mu je bilo poverjeno nadzorstvo nad lučmi, ki so jih postavili ob progo zaradi del v teku. Fedrizzi je bil približno kilometer proč od postaje Mezzacorona, in sicer na mestu, kjer je preteklega avgusta prišlo do dinamitnega atentata. Železničar pa je naenkrat zaslišal za seboj korake in v naslednjem trenutku je videl z bajonetom oboroženo roko, ki je zamahnila proti njemu. Železničar se je takoj umaknil in nastavil svojo aktovko, v kateri je imel nekaj hrane, tako da je bajonet zadel ob njo in jo prerezal.

Vojak je očitno mislil, da ima pred seboj kakega atentatorja in je železničarja gnal pred seboj proti Mezzacoroni. V hrbet mu je nastavil cev polavtomatične puške «Winchester» in ga tako, kljub protestom, prignal v središče vasi. Tu pa je železničar, ko se je zavedel, da ima opravka z nenormalnim človekom, izkoristil vojakovo nepazljivost, skočil za kamion, ki je bil takrat ustavljen na vaškem trgu, ter se skril v neki veži. Vojak — ne bodi len — pa je kot blazen začel streljati, kar je imelo za posledico, da je iz kamiona skočil 31 let stari šofer Franco Rico iz Reggio Emilia, ki je skupaj s svojim tovarišem spal v kabini kamiona. Vojak ga je verjetno zamenjal za železničarja ter je začel streljati proti njemu. Šofer je seveda začel bežati, vojak pa je tekel za njim, in kdo ve kaj bi se zgodilo, če ga ne bi ustavil neki financar, ki je iz svojega revolverja ustrelil sedemkrat v zrak ter tako priklical pozornost vojaka nase.

Dejstvo je, da bi vojak kmalu ubil tudi šoferjevega tovariša — 29 let starega Pietra Baitija — ki je ostal v kabini kamiona. Nekaj strelov je namreč preluknjalo streho kamionske kabine, in sicer le nekaj centimetrov proč od ležišča, na katerem je bil Baiti.

Toda vojaku očitno ni bilo še zadosti streljanja in tako se je obrnil proti baru «Pineta», kjer je od lastnika, 42 let starega Alda Wegherja zahteval, naj takoj odpre lokal. Wegher seveda ni odprl in zaradi tega je vojak odšel na drugo stran poslopja, kjer je skušal vdreti v Wegherjevo stanovanje. Wegherjeva žena ga je hotela pomiriti in mu je dejala, da bo njen mož takoj odprl bar, toda vojak se je kaj kmalu naveličal čakanja in je začel kot blazen streljati v vrata, tako da so številne svinčenke preluknjale les in se zarile v steno sobe, kjer je bila zbrana vsa Wegherjeva družina.

Streljanje je trajalo v presledkih od kmalu po polnoči do dveh. Šele potem so prišli na mesto karabinjerji ter vojaki, ki pa so svojega tovariša našli šele zjutraj ob železniški progi. Pri sebi ni imel puške, ki so jo kasneje našli blizu Wegherjevega stanovanja, medtem ko je bilo kopito puške poleg vrat, ki vodijo v bar. Očitno je, da je vojak tako močno razbijal s puško po vratih, da se je kopito odlomilo.

Vojaka so aretirali.

Trideset mrtvih ker se je prevrnil čoln

KAIRO, 20. — V enem izmed stranskih kanalov v delti Nila se je prevrnil čoln, s katerim so se delavci vozili na delo. Menijo, da se je utopilo kakih 30 delavcev. Šest potapljačev, ki iščejo trupla v blatni vodi kanala, ima zelo težavno delo, saj se pod vodo skoraj nič ne vidi. Doslej so potegnili na površino pet trupel.

—«»—

Uspešna izstrelitev rakete «Scout»

WASHINGTON, 20. — ZDA so z uspehom izstrelile raketo «Scout», ki je namenjena raziskovanjem jonosfere. NASA je kasneje sporočila, da je raketa dosegla višino 6816 km in je potem njena konica padla v Atlantski ocean približno 7.08 km od mesta izstrelitve. Raketo so izstrelili iz poskusnega središča v Wallopsu v Virginiji.

Izstrelitev saetlita «Ranger II», ki je bila predvidena za danes, pa je prenešena zaradi nekaterih tehničnih napak, ki so jih ugotovili v usmerjevalnem sistemu. «Ranger II» bi moral preleteti 685 tisoč milj dolgo pot, in sicer v okviru programa, ki predvideva dosego Lune v letu 1962. Datum prihodnje izstrelitve ni znan, kajti to je odvisno od pomembnosti napake, ki so jo ugotovili v usmerjevalnem sisetmu.

—«»—

Nobelov nagrajenec

Madžarski znanstvenik dr. Georg von Bekesy je dobil Nobelovo nagrado za medicino za leto 1961. Bekesy je docent na harvardski univerzi. Nagrado so mu podelili zaradi odkritij v fizičnem mehanizmu v ušesu

Mobilizirana policija ob Picassojevem rojstnem dnevu

VALLAURIS, 20. — *Vsa policija s Sinje obale je bila mobilizirana, kajti znani španski slikar Pablo Picasso, ki že dolgo let živi v Franciji, bo 28. t.m. slavil svoj 80. rojstni dan, ki ga nameravajo proslaviti zelo svečano.*

Toda policija ni bila mobilizirana zato, da bi varovala velikega slikarja, niti zato, da bi Picassoju bila na voljo zaradi njegovih let, ker so mož pri vseh svojih letih odlično počuti. Policijo so mobilizirali zato, da bo stražila kakih 50 umetnikovih del, ki bodo ob tej priložnosti razstavljene. Med temi je tudi nekaj takih platen, ki jih bo občinstvo prvič videlo. Ker gre za dela, ki jih ocenjujejo na več milijard starih frankov vrednosti, je razumljiva previdnost, saj smo v zadnjih časih priča neštetim krajam umetniških del.

Policijo so že sedaj obvestili, da kroži po mestecu Vallauris nekaj sumljivih ljudi. Ugotovili so tudi prisotnost nekega znanega vlomilca, kateremu pa je uspelo policiji zbežati. Policija ves čas pregleduje in proučuje vsako vest, ki govori o prisotnosti sumljivih oseb v mestu. Da bi si kaka večja skupina vlomilcev ali tatov ne privoščila kakega pripravljenega napada, so vse izolirane vile kraja, kjer bi moglo biti kako «poveljstvo» take skupine, pod strogim nadzorstvom.

V prostorih pa, kjer je organizirana razstava, ki bo odprta 25. t.m., je bil vgrajen poseben alarmni sistem, ki ga je pripravil neki francoski elektronski inženir in ki vzbudi alarm že pri najmanjšem poizkusu. Pri vseh vratih dvoran so vgrajene «elektronske oči», ki ne bodo spregledale nikogar in ki bodo v primeru nevarnosti najprej z alarmom opozorile, nato se bodo avtomatično vsa vrata zaprla. Priprave so torej izredne, toda tej razstavi so že nadeli vzdevek «najbolj dragocena razstava tega stoletja».

Zgodovina brk in brade

DUNAJ, 20. — *Budimpeštanski brivec Laszlo Markus je objavil 300 strani debelo knjigo, v kateri je opisal vso zgodovino brk in brade vse od najstarejše dobe Egipčanov do danes.*

Podaljšana razstava del Andrea Mantegne

MANTOVA, 20. — *Razstava del italijanskega slikarja Andrea Mantegne bo odprta do 15. novembra. Tako poroča odbor, ki je razstavo organiziral in ki se je za to odločil zaradi zanimanja, ki ga za razstavo kaže občinstvo. Do sedaj so zabeležili v poldrugem mesecu že 130.000 obiskov. Zaradi tega je pripravljalni odbor prosil muzeje, ki so mu platna italijanskega slikarja dali na razpolago, naj potrpijo še za petnajst dni. Prošnja organizacijskega odbora je pri vseh upravah muzejev naletela na razumevanje in tako bo razstava del tega velikega slikarja podaljšana od 31. t.m. na 15. november.*

Do 30. novembra rok za nagrado S. Vincent

ST. VINCENT, 20. — *Tajništvo mednarodne nagrade Saint Vincent za novinarstvo je podaljšalo na 30. november t.l. rok za predložitev del. Vsa dela, s katerimi se namerava tekmovati za to nagrado, morajo biti tajništvu poslana v štirinajstih izvodih lista ali revije, v katerih so bila objavljena. V posebnih primerih bo dovoljeno del teh štirinajstih izvodov predložiti tudi natipkanih na stroju. Žirijo, ki podeljuje nagrado, sestavljajo znani italijanski publicisti z Leonardom Azzarito na čelu. Tajnik žirije je Max Tani.*

Prepovedano predvajanje filma «Ne ubijaj»

RIM, 20. — Nocoj bi morali v kinu «Quattro Fontane» predvajati film Claude Autant Lara «Ne ubijaj», in sicer v originalu. Predvajanje filma je organizirala Evropsko združenje pisateljev in na predstavo so poleg članov iz vse Evrope prišli tudi Gina Lollobrigida, Anna Magnani, Sandra Millo, Elsa Martinelli, Ugo Tognazi, poslanec Lombardi in drugi. Toda policija je predvajanje filma in debato, ki bi morala slediti, prepovedala.

Režiser filma, ki je popoldne prišel iz Pariza, je nad prepovedjo izrazil svoje začudenje, saj so film pred enim tednom vrteli v samem dvorani za poslance in senatorje italijanskega parlamenta.

Film «Ne ubijaj», ki je sprožil toliko polemik tudi v Italiji kot v Franciji, nima dovoljenja za predvajanje v Italiji. Edina država, ki je to dovoljenje dobila, je izdala, je Jugoslavija.

Tutankamenovi zakladi na razstavi v ZDA

KAIRO, 20. — *Zaradi Tutankamena in nekaterih bolj dragocenih muzejskih predmetov iz kairskega muzeja bodo prepeljali v ZDA, kjer bodo ostali nad dve leti. Te predmete egiptovske umetnosti velikanske vrednosti bodo razstavili najprej v washingtonskem nacionalnem muzeju, nato pa v glavnih centrih ZDA. To bo prvič, da bodo zakladi, ki so jih odkrili leta 1922 v Tutankamenovi grobnici, zapustili kairski muzej. Mimogrede bomo omenili, da je predmete, ki so sijo ime «Tutankamenovi zakladi», odkril britanski arheolog Howard Carter.*

Dovoljenje za izposoditev in prenos teh zakladov v ZDA ni bilo lahko dobiti od egiptovskih ustreznih oblasti in vlade. Zaradi tega so bili tudi sprejeti izredni varnostni ukrepi. Zaklade bodo prepeljali v ZDA s posebnih zabojih. Konec tega tedna s tremi letali, varstvo nad njimi pa je prevzela sama FBI.

«Male vojne» ne bo

PARIZ, 20. — *Med «levico» in «desnico» francoske akademije ne bo prišlo do tako imenovane «male vojne». Akademija je uradno potrdila kandidaturo Francoisa Pietria, bivšega mornarice v tretji republiki in francoskega veleposlanika v Madridu v dobi maršala Petaina. Toda njegov nasprotnik ne bo več, kot se je zdelo, znani listični pisatelj Jean Guehenno. Tako je Pietri postal kandidat na mesto, ki je ostalo prazno po smrti Alberta Buissona, za Guehenna pa bo na razpolago v akademiji sedež, ki ga je zapustil pokojni Emile Henriot.*

Tajni pristanek, ki mesto Henriota v akademiji pripušča «levici», je bil spornovan. Edini tekmec proti Guehennu bi bil zato matematik Paul Montel, bivši predsednik akademije znanosti in naslednik Paula Valeryja in Edouarda Herriota pri vodstvu «Svetovnega zemskega vseučiliškega centra». Njegovo politično stališče pa je vendarle manj poudarjeno kot politično stališče socialista Guehenna.

Kar se tiče izpraznjenega prostora po smrti Alberta Buissona je malo možnosti, da bi ta «ušla» desnici. Tekmeca Francoisa Pietrija sta Pierre Lyautey in pesnik Andre Berry.

Dvanajsti festival italijanske pesmi

SANREMO, 20. — *Dvanajsti festival italijanske pesmi bo 8., 9. in 10. februarja 1962. Zmagovite pesmi bodo nagrajene na posebnem večeru 18. februarja. Pesmi, ki bodo predstavljene na tem festivalu, bo sta izbrali dve komisiji v prvem pregledu in dve komisiji v drugem pregledu. Komisije bodo imele po sedem članov.*

PREDSEDNIK GOULART NOČE BITI LUTKA

Se v brazilski vojski spet pripravlja vihar?

Novi predsednik izkorišča svoja pooblastila - Govor desničarskega admirala Hecka častnikom - Nezadovoljstvo levega krila

RIO DE JANEIRO, oktobra. — Z uvedbo novega, parlamentarnega sistema, se je brazilski predsednik spremenil več ali manj v jetnika kongresa. Kljub temu pa je bilo z novim ustavnim amandmajem, s katerim je bil spremenjen prejšnji predsedniški sistem, prepuščeno nekaj oblasti tudi predsedniku. Šef države še vedno vrši dve funkciji, ki se moreta v spretnih rokah spremeniti v močno orožje: on je poveljnik oboroženih sil, hkrati pa ima pravico imenovati vse vladne funkcionarje, ki so po svojem položaju nižje od ministra.

Čeprav se v obeh primerih predvideva tudi pristanek predsednika vlade, je Goulard ta svoja pooblastila začel izkoriščati v polnem pomenu besede.

Na položaj obrambnega ministra je imenoval Segadasa Vijano, ki je po letih najstarejši brazilski general in je v prejšnjem ministrstvu za suhozemno vojsko vršil dolžnost načelnika oddelka za oskrbovanje vojske. General Viana je vodil ono skupino višjih častnikov v obrambnem ministrstvu, ki so se v drugi fazi zadnje krize postavili po robu desničarskemu zarotniku maršalu Denysu in zahtevali spoštovanje sklepov kongresa. To je bil razlog, zaradi katerega so govorniki Quadrosove Delavske stranke v kongresu, razen že znanega generala Lopesa, radi postavljali za zgled kot legalista tudi Viano.

Kmalu potem ko je prevzel položaj obrambnega ministra, je general Segadas Viana ob neposrednem sodelovanju predsednika Goularta začel izvajati v vojski velike premike in premeščanja. Te spremembe niso zajele le najvišjih komandnih položajev v ministrstvu in na področju armad, pač pa tudi znaten del višjih častnikov. V okviru in v smislu nekakšne pomirjevalne akcije v vojski je bilo hkrati sklenjeno, da se vrnejo v vojašnice vsi častniki, ki so vršili civilne funkcije.

Dejstvo, da je predsednik Goulard dekrete o vojaških premeščanjih ne le podpisal, temveč pa tudi pri njihovi sestavi sodeloval, je v konservativnih in sploh desničarskih krogih ter v ustreznem delu tiska izzvalo ostro reakcijo. Iz teh krogov, s te strani je bila postavljena tudi zahteva, da se prekine z »operacijo pacifikacije v vojski«, ker da bi mogla privesti tudi do nasprotnega cilja in sicer do revolta in nemirov v vojski sami. V kongresu se je začela akcija, naj se ustavni amandma, ki so ga omenili v začetku, dopolnil s posebnim zakonom, ki bi prejšnji amandma abrogiral in predsedniku države odvzel z amandmajem zagotovljene oblasti. Hkrati so se začele vrstiti kritike na račun predsednika vlade Nevesa zaradi njegove »strahopetnosti«.

V tej situaciji, ko se je hkrati razplamtela bitka tudi v zvezi z morebitno Quadrosovo vrnitvijo v politično življenje dežele, je prišlo tudi do nastopa bivšega ministra mornarice, okrnelega konservativca Hecka, ki je tokrat po zaključku prvič oglasil k besedi. Ob navzočnosti profašistično usmerjenega guvernerja Quanabare je admiral Heck skupini častnikov držal politični govor, v katerem je poudaril, da se v deželi pripravlja »komunistična revolucija« in da je središče te »subverzivne« dejavnosti postal Rio Grande do Sul.

Kmalu po tem Heckovem govoru, ki ga je konservativni admiral imel v svojem stanovanju, je prišlo do na sklicanega sestanka med predsednikom Goulardom in Nevesom in minister mornarice je takoj ukazal, naj se njegov prednik na ministrskem položaju ter še dva admirala. Trem visokim funkcionarjem je sodišče izreklo blago kazen — deset dni zapora. Čeprav je bi sestanek med Goulardom in premierjem Nevesom službeno objavljen pod drugimi razlogi, je tisk vedel povedati, da je bila predmet tega sestanka obravnava o situaciji v vojski in da je ta sestanek v političnih krogih vzbudil vznemirjenje.

Medtem pa je v Rio dopotoval šef vojaškega kabineta predsednika republike general Kruel. Eden izmed razlogov njegovega prihoda je bil — »manifest nacionalističnih častnikov«. Čeprav je pod tem dokumentom, ki govori v imenu antipučističnih častnikov, podpis enega polkovnika, je njegova objava v enem izmed najvažnejših dnevnikov povzročila mnogo razburjenja in veliko prahu. Med drugim se tu trdi, da so pučistične skupine, ki so po ostavki Quadrosa skušale izvesti državni udar v vojski, še naprej aktivne, da se s premestitvami in komandnih položajih ni dejansko spremenilo ničesar, da se na komandnih položajih še vedno in ponovno nahajajo »golpisti«, pa čeprav po imenu ne isti kot prej, in da raste število antipučističnih častnikov, ki so s sedanjimi razmerami v vojski nezadovoljni. V manifestu se kritizira celo obrambni minister Viana, generala Kruela pa manifest obtožuje, da je povezan z gospodarskimi družbami in obveščevalno službo ZDA.

Komentirajoč te dogodke je konservativni list »Estado de Sao Paulo« dvignil svoj glas v obrambo admirala Hecka in opozoril na dejavnost »levičarskih častnikov« v Rio Grande do Sul, neki drugi časopisi pa so izrazili mnenje, da se med onimi vojaškimi krogi, ki so bili na strani legalnosti, odražajo znaki nezadovoljstva.

Naj gre ali za ostanke prejšnje nevihte, ali morda za glasnike novih viharjev, sedanji vojaško-politični zapletlaji v Braziliji potrjujejo neko tukajšnjo splošno razširjeno ugotovitev, da v armadi ni več istovetnosti gledišča o problemih, pred katerimi se je znašla dežela, in da v nevarnosti kriz, ki jih je nacionalna politika, še vedno polna, predstavljajo ti problemi sestavni element.

D. S.

AKROPOLA V ATENAH (Foto M. Magajna)

INVAZIJA MODERNIH BARBAROV IZ »KULTURNEGA SVETA«

Grčija zahteva obračun s tatovi svoje zgodovine

Grški tisk zahteva odločen nastop vlade za povrnitev naropanih antičnih vrednot iz londonskih muzejev ter ukrepe proti turističnim vandalom

ATENE, oktobra. — *Množični turizem, ki poplavlja Grčijo v zadnjih letih ne povzroča med grško javnostjo posebnega navdušenja. Medtem ko ga eni istovetijo z novo invazijo barbarov, drugi istočasno predlagajo sredstva za učinkovito preprečenje »nadaljevanja zgodovinskega procesa ropanja grške zgodovine in kulture.«*

Razni Johni Browni, Marcelli Duponti, Pasquali Coppole in Fritzi Muellerji ne šarijo samo s svojimi imeni med spomeniki grške kulture, temveč tudi kar najbolj predrzno kradejo dele svetišč, spomenikov, kolon, mozaikov, piedestalov kapiteljskih okrasov, korintskih stebrov, portalov itd. V polnih kovčkih jih odnašajo, potem ko so jih barbarsko odlomili kot »spominček« na bivanje v Grčiji.

List »Etnicos Kiriks« piše:

»Za turistične dolarje, ki jih dobivamo, izgubljamo dele naše preteklosti. Evropski polanalfabeti prihajajo v našo deželo in skrunijo kulturo, ki niti ni samo grška. Nas v tem trenutku ne zanima kakšna je kvaliteta kulture turistov iz Zahodne Nemčije, Vel. Britanije, skandinavskih dežel in Združenih držav Amerike, ki uničujejo naše kulturne spomenike. Ta kvaliteta je skrajno nekvalitetna. Toda to kar nas še posebno draži, je dejstvo, da moderni motorizirani vandali uničujejo našo kulturno dediščino in da pri tem niti ne trenejo z očesom. Njim je odplesati nekaj divjih plesov v najbesnejšem ritmu prav tako zabava kot lomiti korintske glave o katerih se očitno v svojih šolah niso naučili nič trajnega in vrednega.«

To ni glas vpijočega v puščavi. Grška vlada je imela celo posebno sejo o tem vprašanju na kateri je pretresala tudi možnost diplomatskih korakov pri posameznih vladah. Iz fragmentarnega je vprašanje postalo mnogo širše, ker je prerastlo v celotni kompleks kulturnih kraj v tej antični deželi evropskega juga.

Grški list »Vima« piše na primer:

»Izropana Grčija! Naše nesreče in težave so se začele še v času perzijskih invazij v V. stoletju pred našo dobo. Tedaj je Kserks I. izropal kretske kipe in jih odnesel v svojo deželo. Še slabši so bili Rimljani, saj je celo sam Neron v Delfiju ukradel več kot 500 kipov. Njegovemu zgledu so sledili nasledniki, v prvi vrsti Konstantin, ki je z grškimi kipi spremenil Bizant v privlačno mesto. Nato so prišli prvi kristjani, ki so uničevali vse, kar so smatrali za pogansko. Sledili so Turki, ki sploh niso imeli kulture in nato še barbari različnih ras. Toda končni udarec nam je zadal Thomas Bruce grof Elgina in Kincardinea, Škot, ki je pustil za seboj med grškim ljudstvom še danes aktualno rečenico »Quod non fecerunt Goti, fererunt Scoti«. Grof Elgin je zapisan v zgodovini kot največji kradljivec arheološkega blaga. Bil je britanski veleposlanik v Turčiji še v dobi, ko je Grčija bila pod turško oblastjo. Elgin je leta 1799 začel sistematično raziskovati grške starine, ki jih je nato pokradel in odposlal v London. Celotni okraski Partenona, kipi Apterosovega svetišča, mnogo kariatid in drugih kipov je bilo za njegov račun odpeljanih v Anglijo, kjer jih je nato prodal angleški državi in so sedaj razstavljeni v dvoranah British Museuma v Londonu. »V tistih letih so izginili iz Grčije Miloska Venera, kipi iz Figaleje, skulpture iz Egine in drugih mest. Glavni tatovi so bili različnih narodnosti, v glavnem Francozi, Angleži in Nemci, kot na pr. arhitekta Coquerel in Farster, arheologi Link, Hatler in Stakel berg ter razni britanski arheologi — diplomati.

»Ti tatovi so odkrili — piše v grškem listu »Etnicos Kiriks« inšpektorica arheoloških umetnin Atena Kelegeropulos marmornate kapiteljske okraske nekega svetišča in v poskušanju, da bi se dokopali do temeljnih reliefov, so ti učenjaki polomili vse velike kamne, ki so jih držali. To se je zgodilo leta 1811. Celo Turki so jokali ko so videli kako so bili na barbarski način odneseni okraski s »Partenona.«

Pisanje grškega tiska ne glede na njegovo politično usmerjenost priča o tem, da grška vlada pripravlja akcijo, ki je bila že nekajkrat najavljena: zahtevo po diplomatski poti, da se vrnejo grške umetnine izropane v tistih obdobjih grške zgodovine, ko je bila Grčija še odvisna dežela.

Britanska vlada je že izjavila, da sedaj ni »primeren čas« za raziskovanje primera »Elginovega ropanja«. Francozi so enako mnenje izrekli posredno s člankom, ki ga je napisal francoski minister za kulturo Andre Malraux. V njem razvija tezo, da »morda ni bilo upravičeno odvzemati kulturne vrednote nekemu narodu brez njegovega pristanka, da pa je to sedaj postala kulturna dediščina vsega sveta in da bi njeno vračanje bilo povsem nepraktično.«

Grški strokovnjaki za mednarodno pravo pa vztrajajo na trditvi, da v primeru odnesenih umetnin ne more priti v poštev zakonska institucija o zastarelosti, ker gre za kategorijo izven običajnih kategorij.

Grški književnik Aleksis Akanopopulos piše v grški književni reviji:

»Britanski in francoski odgovori vse preveč spominjajo na stališče kakega muzejskega fanatika, ne pa na logično razglabljanje. Odkrito je treba reči, da nimamo zaupanja niti v čuvarje naših ukradenih umetnin. Če so očetje bili tatovi, zakaj bi morali verjeti, da bodo sinovi njih čuvarji? Svest sem si, da je tako mišljenje grobo, toda naj se mar sprijaznimo z dejstvom, da se mednarodni škandal pokriva z besednim žongliranjem tako imenovanih kulturnih dežel, ki svojo kulturo dokazujejo s tatvinami in z domišljavim razkazovanjem tuje kulture. Če bi iz British Muzeuma bile vrnjene umetnine narodom katerim pripadajo, bi London imel na razpolago vrsto praznih dvoran.

Gre torej za vprašanje v katerem imajo Grki nesporno prav, posebno še ker se barbarsko uničevanje grških antičnih vrednot še danes nadaljuje sicer v manjšem obsegu, toda z istimi barbarskimi nagnjenji kot nekoč.

B. B.

Stebri v Zevsovem templju v Atenah (Foto M. Magajna)

KMETOVANJE V POZNI JESENI

Kaj moramo vedeti ob novi setvi žita

Donosnost žita je odvisna od sestave zemlje, kolobarjenja in gnojenja

Če bi upoštevali le dejstvo, da je žita v teh krajih razmeroma le malo, bi o tej kulturi ne govorili. Nove razmere so gospodarjenje preusmerile in žito izločile iz vrste naših pridelkov. Ker ni več donosno, je dobilo naziv »se ne izplača«. Ta naziv se danes prilepija tudi drugim kulturam, in to največkrat ne da bi se o tem prepričali ali to preskusili s pomočjo naprednih tehničnih ukrepov. Tako je v mnogih primerih tudi z žitom. To so potrdili mnogi primeri iz letošnje letine, ki so pokazali, da more biti tudi žito donosno in celo bolj donosno kot kakšna druga kultura. S tem člankom nameravamo opozoriti na glavne ukrepe za dosego te letine v količnini kot jo zaznamujejo napredni gospodarji.

Kot znano, zahteva žito razmeroma malo dela, časa in materiala. Tudi se ne moremo izogniti naravni zahtevi po menjavi posevkov na istem polju. Že davno so poljedelci namreč ugotovili, da puščajo nekatere rastline zemljo za seboj v boljšem, druge v slabšem stanju, da nekatere predhodne rastline vplivajo ugodno, druge neugodno na rastline, ki jim sledijo; da ene zahtevajo več takšne, druge pa drugačne hrane (snovi) itd. Zato so začeli sejati rastline drugo za drugo v določenem redu, oziroma tako kot jim je narekovala izkušnja. To je plodored, kolobarjenje, ali vrstni red posevkov na njivi.

Kot vsaka rastlina, si mora tudi žito v prvi vrsti zgraditi svoje telo, zrasti mora in se krepko razviti. Ko so se rastline dovolj razvile, si izoblikujejo plod (seme, zrnje). Hrano zanj jim preskrbijo rastline. V ta namen potrebujejo le še vodo; z njo proizvajajo škrob za polnitev zrnja. Rastna doba žita je torej izredno važna in če se rast ne vrši v primernih pogojih, ne more biti povoljnega uspeha. Najprej morajo ozimna žita doseči svojo odpornost proti mrazu, kar traja po vzniklosti nekaj tednov. Nato morajo rastline pridobiti sposobnost za napravo kolenc. To traja dalj časa (nad poldrugi mesec). Ko je rast končana, nastopi spomladi doba kolenčenja. Za to potrebujejo rastline dosti hrane v dostopni obliki in dosti vlage. Dostopno hrano ali hrano v taki obliki, da jo rastline (korenine) morejo srkati, vsebuje samo zemlja, ki je bila godna še jeseni. Godno zemljo pripravljajo pravilno obdelana zemlja in drobnoživke. Te pa oživijo in delujejo, ko se zemlja spomladi segreje, osuši in prezrači. Toda hrana mora biti rastlinam takoj na razpolago v pravilnem ali ubranem razmerju. Kaj to pomeni? Ubrano razmerje pomeni določeno količino posamezne hrane (snovi) v zemlji, ki so rastlinam potrebne za njihov pravilni razvoj. Te hrane je več vrst: najvažnejše snovi so: dušik, kalij, fosfor, apno. Naše zemlje so z njimi različno založene: ene — a te so redke — imajo teh snovi dovolj in tudi v ubranem razmerju, druge so na njih siromašne in še te so v nepravilnem razmerju: mnogo je zemlje, ki je bogata le na eni teh snovi. Če ima zemlja na pr. dovolj dušika, kalija in apna, a zelo malo fosfora, se bo rastlina ravnala po tej zadnji hrani.

Nekam tako je z našo zemljo. Primanjkuje ji fosforna kislina. Vzrok je tale: zemlja nastane iz rudnin. Naša zemlja je takšnih rudnin, ki ne vsebujejo fosforne kisline, ali pa jo vsebujejo le v neznatni količini. Zemlji jo dodajamo z gnojili (naravnimi in umetnimi). V hlevskem gnoju je te snovi nasproti drugim snovem na splošno zelo malo. To je tudi razumljivo, ker se ta snov nakopiči v zrnu (žito, fižol, grah itd.) V živalskih odpadkih je je pretežno malo, v stelji še manj, ker največ zrna porabi človek, je teh snovi še največ v straniščniku. Zato je dobro mešati hlevski gnoj s tem gnojem. Žitaricam je takšen gnoj še posebno dobrodošel. Če je fosforne kisline v zemlji premalo, se kolenca oblikujejo nepravilno, se pravi, da je členk do prvega kolenca predolg. Končno vidimo pri žitu to, kar je pri nas malone splošen pojav: razmerje med njihovo dolžino in debelino je nepravilno, stebla niso čokata in dovolj močna in močnejši vetrovi kaj lahko pripognejo bilke v slabotnem prvem členku. Žito poleže, hkrati pa oslabi presnavljanje in se zmanjša odpornost.

Iz tega sledi nauk: Za dosego rednega žitnega pridelka je treba ozimnemu žitu pred setvijo gnojiti s fosfornim gnojilom (superfosfatom). To velja za zemljo, ki je v stari rodni moči (prejšnje leto pognojena) oziroma, ki je bila ob setvi pognojena.

Voda je važna ne samo v rastni dobi, ampak tudi pri tvarbi zrnja po cvetju. Zato so ukrepi, ki pospešujejo kopičenje zimske vlage (dobro obdelana, zračna zemlja), oziroma srkanje zgodno poletnih padavin, odločilen pomen, za višino pridelka. Rastline, ki v rastni dobi niso trpele pomanjkanja hrane in vode, nakopičijo veliko rezervne hrane, ki jo nato po cvetenju oddajo za tvorbo zrnja. Tako se doba polnitve zrnja skrajša in žito prej rodi. To pa pomeni, izogniti se suši.

J. F.

Novosti iz filatelije

Jubilej »Otroškega sklada«

Na čast 15-letnice obstoja Otroškega sklada Združenih narodov (UNICEF) bodo Združeni narodi izdali priložnostno serijo znamk, ki bo izšla 4. decembra letos. Serija obsega tri vrednote z nominalo, 3, 4 in 13 centov z naklado 2.500.000 kompletnih serij. Črtež japonskega slikarja Minozu Kisana iz Tokia prikazuje stilizirano simboliko pomoči otrokom, medtem ko je grb Otroškega sklada v spodnjem levem delu znamke izdelal slikar Matisen. Grafično izdelavo bo opravil zavod Courvoisiè v Švici.

Priložnostne izdaje v Sovjetski zvezi

V počastitev 22. kongresa KP SZ sta izšli še preostali dve vrednoti po štiri kopejke. Izšla je tudi znamka za štiri kopejke v počastitev desetletnice mednarodne organizacije borcev odporništva (FIR). Na znamki je spomenik sovjetskemu vojaku v Berlinu. Nadalje sta izšli znamki za 3 in 4 kopejke posvečene vzgojnemu sistemu pod geslom »učiti, delati in živeti komunistično«. Prav tako je izšla tudi dopolnilna znamka za štiri kopejke iz serije na čast Svetovnemu mladinskemu fondu.

Jubilejni znamki Vzhodne Nemčije

19. oktobra sta izšli dve znamki po 10 in 20 pfeningov kot prvi del serije za 150-letnico rojstva skladatelja Franza Liszta. Na prvi strani je prikazana roka mladega Liszta (skulptura neznanega francoskega umetnika iz Lisztovega muzeja v Budimpešti), na drugi je plaketa z reliefom Lisztovega portreta iz leta 1952.

Ob Dnevu znamke 1961 bosta 25. oktobra izšli dve priložnostni znamki po 10 in 20 pfeningov z upodobitvijo radia in televizije.

Japonska olimpijska serija

Za 18. olimpijske igre, ki bodo leta 1964 v Tokiu, bo japonska pošta poskrbela za obilno filatelistično propagando. Predvideno je skupno 20 vrednostnih znamk, ki bodo postopno prišle v promet v treh letih. Znamke bodo imele dodatno nominalo v korist olimpijskega sklada. Prve znamke iz tega programa bodo izšle že v tem mesecu.

Uspeh jugoslovanskih filatelistov v Budimpešti

Na veliki mednarodni filatelistični razstavi v Budimpešti, katere so se udeležili najvidnejši filatelisti iz nad 30 držav iz sveta sveta, so jugoslovanski predstavniki osvojili 39 nagrad s čimer so v skupnem plasmaju zavzeli četrto mesto. Jugoslovanski filatelisti so na tej po drugi svetovni vojni največji filatelistični razstavi prikazali skupno 40 zbirk.

Jugoslovanska serija »Industrija III«

16. oktobra so prišle v promet v Jugoslaviji še tri zadnje vrednote po 500, 1000 in 2000 din iz redne franko - serije, imenovane »Industrija III«. Že prej so izšle vrednote po 5, 8, 10, 25, 30, 50 in 60 din. Ko bo serija kompletna, bo imela 17 vrednot. Tiraža serije je neomejena.

Zbor »Krsmanović« na turneji po ZDA

V 20 dneh 17 koncertov. Vsestranske pohvale kritikov

Zbor beograjskih visokošolcev »Branko Krsmanović«, ki se je že lani nočno uveljavil v ZDA in Kanadi, je spet na daljši turneji po Združenih državah. V dvajsetih dneh, kolikor je že v ZDA, je v raznih mestih priredil že 17 koncertov. Doslej je na svoji koncertni turneji obiskal sledeče države: New York, Massachussett, Pennsylvanijo, Delaware, Washington, Kentcky, Missouri in Ohio. Toda pot, ki jo je zbor opravil doslej, je šele tretjina začrtane poti.

Ameriška kritika je dosedanje nastope najpohvalneje ocenila in primerja zbor najboljšim podobnim ansamblom, kar jih je na svetu. V listu »Washington Post« kritik Robert Parris posebno poudarja uvežbanost zbora in njegovo izrazno silo. Za koncert, ki je bil v Washingtonu, Parris pravi, da je to bil »velik večer, ki se ne bo pozabil«. List »The Coupier journal« pa za koncert, ki je bil v Louisvillu, pravi, da je bila »sezona v mestu odprta z nastopom, ki je očaral«.

»Basi zbora »Branko Krsmanović« gredo do velikih globin, ne da bi pri tem izgubil na svoji resonančnosti, njegovi tenorji pa imajo srebrno čistost in sij« — pravi kritik gornjega lista, ki svojo oceno zaključuje takole: »Zbor daje izniansirane tone z veliko virtuoznostjo in se ne boji nobene niti najbolj zapletene harmonijske teksture».

Donald Steinfirst pa v »Pittsburh Post Gazette« piše: »To je skupina, ki zadovoljuje v vsem. Je kompletna in ima popolno intonacijo. Je odlično uvežbana. Še nikoli nisem slišal tako discipliniranega in uravnovešenega zbora, ki je hkrati tudi tako popolno muzikalen.»

Člani pevskega zbora »Branko Krsmanović« so med svojim dosedanjim potovanjem in nastopanjem po ZDA imeli že vrsto sprejemov in srečanj s predstavniki kulturnega življenja, študenti ameriških univerz in s skupinami jugoslovanskih izseljencev. V nekaterih krajih so jih sicer četniško nastrojeni begunci hoteli bojkotirati, toda brez uspeha.

RADIO TELEVIZIJA

Sobota, 21. oktobra 1961

Radio Trst A

7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak, pisani odmevi naših dni; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Dobrodošle. Plošče prvič v oddaji; 14.40: Kmečki ansambli; 15.00: Mali koncert; 15.30: »Tetki iz Ulice Hydar«, komedija v treh dejanjih; 17.25: Sem in tja po lahki glasbi; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Iz del italijanskih sodobnih skladateljev; 19.00: Žena in dom; 19.20: Pevci, kitare in ritmi; 20.00: Šport; 20.40: Zbor »Ljubljanski zvon«; 21.00: »Marija Walewska«, dramatizirana zgodba; nato V ritmu in melodiji.

Trst

12.25: Tretja stran; 14.20: Simfonični koncert p. v. Carla Zecchija; 15.20: Orkester Franca Vallisneria; 15.35: Zborovsko petje.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 12.00: Glasba po željah; 13.40: Popevke in ritmi od tu in tam; 14.30: Mali koncerti lahke glasbe; 15.15: Zabavna glasba; 15.40: Venček narodnih pesmi; 16.00: Glasbeni program; 16.30: Dogodki in njih odmevi; 16.45: Pianist Aleksander Uminski; 17.00: Izbrali ste...; 17.40: Jazzovski cocktail; 18.00: Prenos RL; 19.00: Poje Miranda Martino; 19.30: Prenos RL; 22.15: Plesna glasba; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.30: Omnibus; 10.30: Dokumentarij; »I vitellini«, nato nadaljevanje Omnibusa; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Ves svet poje v italijanščini; 15.15: Koncert ital. folklorne glasbe; 15.30: Tečaj nemščine; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Program za bolnike; 16.45: Jutrišnje športne prireditve; 17.20: Svet jazza; 17.50: Simfonična glasba; 18.25: Izžrebanje loterije; 18.30: Tedenski literarni pregled; 19.30: Pesmi z neapeljskega festivala; 19.45: Igre tedna; 20.00: Glasbeni album; 21.00: Magična flavta; 21.30: Amleto Micozzi: »Vittorio Rossi in morje«; 22.20: Holmes in njegov orkester; 22.45: Kraj v Toscani, kjer se ne govori italijanski.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Jutri bo nedelja; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Naši pevci; 15.00: Odmevi na prireditve v svetu; 15.15: Album pesmi; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Pesmi iz filma »Gigi«; 17.30: Živel radio; 18.50: Plešite z nami; 20.30: Verdijeva opera »Traviata«.

III. program

17.00: Na programu Cimarosa, Naudot, Mozart; 18.00: Zgodovina malteškega reda; 18.30: Petrassijeve skladbe; 19.15: O mladinski vzgoji; 19.30: Na programu Galuppi in Boccherini; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Simfonični koncert; 22.35: Upodabljajoča umetnost; 23.05: Brahmsove skladbe.

Slovenija

8.05: Poštarček v mladinski glasbeni redakciji; 8.30: Češka in poljska zabavna glasba; 8.55: Radijska šola za nižjo stopnjo; 9.25: Iz arhiva operne glasbe; 10.10: Narava, kot so jo doživljali romantični skladatelji; 11.00: Klavir v ritmu; 11.15: Angleščina za mladino; 11.30: Zvočni kaleidoskop; 12.05: Štiri slovenske narodne; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Zabaven opoldanski spored; 13.30: Narodne pesmi iz Argentine; 13.45: Glasba za k obedu; 14.15: Marijan Vodopivec: Jesenski ognji; 14.35: Naši poslušalci čestitajo; 15.15: Moški zbor Zarja iz Trbovelj; 15.35: Za oddih in razvedrilo; 16.00: Gremo v kino...; 16.45: Iz filmov in glasbenih revij; 17.05: Vsak dan za vas; 18.10: Operni solisti; 18.45: Naši popotniki na tujem; 19.00: Obvestila; 19.05: Pesmi jugoslovanskih narodov; 20.00: Polke in valčki; 20.20: Radijska komedija; 20.54: Melodije za prijeten konec tedna; 22.15: Zabavna glasba z vsega sveta; 23.05: Zaplešite z nami.

Ital. televizija

8.30: TV šola; 13.30: TV šola; 16.20: Prenos registriranega športnega dogodka; 17.00: Program za najmlajše; 18.00: Oddaja za analfabete; 18.30: TV dnevnik; 18.50: Španija; 19.20: Človek in knjiga; 19.50: Teden v svetu; 20.08: Sedem dni v parlamentu; 20.30: TV dnevnik; 21.15: Varjetejski programa za soboto zvečer; 22.30: Sto km na uro; 23.00: Dnevnik.

Jug. televizija

18.00: Oscar Wilde: Srečni princ — priredba Mirko Mahnič; 18.45: Eleanor — TV film iz serije Robin Hood; 20.00: TV dnevnik; 20.15: Propagandna odaja; 20.30: Kratki filmi; 21.15: Glasbena revija; 22.30: Pokopljite mrtve — TV film iz serije Detektiv John Drake.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Bežni nesporazumi s prijatelji. Nepričakovani poslovni uspehi. V srčnih zadevah težave zaradi nespravljivosti značajev.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Sreča vam bo danes naklonjena, vendar ne brez osebnega prizadevanja. Ljubljena oseba bo potrebovala vašo pomoč. Zdravje dobro.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Prihodnjost se bo začela kazati v ugodnejši luči. Nepredvidene družinske težave finančnega značaja. Zdravstvene motnje.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Nova poslovna zveza bo omogočila izboljšanje financ. Vaše današnje odločitve bodo nenavadno koristne. Ljubezensko pismo.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ugodno delovno vzdušje kljub nasprotujočim si idejam. Poglobljena diskusija bo razčistila nekatere dvome. Možno potovanje.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Dvakratni premislek pred dejanjem bo komaj zadoščal. Nepričakovan obisk bo vnesel v vsakdanjost novo noto radosti.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Vaša profesionalna izkušenost bo končno prišla do veljave. Ugodne okoliščine za razvijanje sentimentalnih čustev.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Dogodki bodo spremenili vaš program, toda na bolje. Zamujena korespondenca vas kliče k dolžnosti. Odlična moralna forma.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Prirojena boječnost vam bo danes dobrodošla. Dogodki se bodo razvijali po vaši želji.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Organizacija dela šepa: treba jo bo izboljšati. Vaše prijateljstvo z neko osebo bo postavljeno pred preizkušnjo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Potrpežljivost vas bo še pred večerom privedla do uspeha. Vaši ljubezenski odnosi so v nevarnosti. Zdravje zadovoljivo.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Našli boste pot iz finančnih težav. Srečanje s prijateljem, ki ga že dolgo niste videli. Dobre vesti v večernih urah.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14, najnižja 10.3, ob 19. uri 11.8; zračni tlak 1008.7 raste, veter 5 km vzhodnik, vlage 65 odstotkov, nebo 5/10 pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 18.8 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 21. oktobra
Urška
Sonce vzide ob 6.29 in zatone ob 17.10. Dolžina dneva 10.41. Luna vzide ob 16.16 in zatone ob 3.05
Jutri, NEDELJA, 22. oktobra
Zorislava

Enotna skupščina delavcev Felszegy

Delavske zahteve edina osnova za rešitev spora o odpustih

To vprašanje je treba rešiti na prihodnjem sestanku na vladnem komisariatu - V nasprotnem primeru se bo sindikalna borba zaostrila

Na pobudo delavcev ladjedelnice Felszegy je včeraj notranja komisija sklicala skupščino vseh delavcev, da se dogovore o stališču, ki ga bodo zavzeli v zvezi s pogajanji na vladnem generalnem komisariatu. Kot je znano, na pogajanjih, ki so bila v četrtek do polnoči, niso prišli do končne rešitve in so se dogovorili, da se ponovno sestanejo prihodnjo sredo.

Po tem sestanku je Delavska zbornica CISL sklenila, da bo sklicala ločeno skupščino, kot je to že naredila pred sestankom na komisariatu. Na osnovi tega sklepa je povsem logično tudi Nova delavska zbornica - CGIL sklicala skupščino svojih članov.

Do teh ločenih skupščin, ki so za vsako sindikalno borbo zelo nevarne in jo lahko samo oslabe, na pobudo prizadetih delavcev ni prišlo, temveč so se zbrali vsi delavci na enotni skupščini.

Člani notranje komisije so na skupščini podrobno poročali o poteku pogajanj na vladnem generalnem komisariatu, kjer so delodajalci vztrajali na znanem stališču in zahtevali izvedbo množičnih odpustov. Po obsežni razpravi je skupščina poudarila nujnost enotne borbe, brez katere ni mogoče ničesar doseči. Skupščina je pristala na predlog vladnega generalnega komisarja dr. Mazze, da se pogajanja odlože do prihodnje srede. Istočasno pa je skupščina tudi poudarila, da mora to biti zadnji sestanek in da je treba v sredo dokončno rešiti vprašanje na osnovi delavskih zahtev. V drugačnem primeru pa se bo ponovno pričelo z ostro borbo.

Nadaljevanje manifestacij dijakov višjih srednjih strokovnih šol

Tudi včeraj so po tržaških ulicah manifestirali dijaki srednjih italijanskih strokovnih šol, vendar pa je bila manifestacija manjšega obsega. Demonstracije se je namreč udeležilo približno polovico dijakov navtične šole ter okoli petdeset dijakov zavoda «Carli». Dijaki «Volta» in «Da Vinci» pa so se redno udeležili pouka.

Delegacijo dijakov je včeraj sprejel namestnik šolskega skrbnika prof. Fidenzi, kateremu so obrazložili položaj po zadnji okrožnici ministra Bosca. Podčrtali so, da se s tem znatno poslabša njih položaj, saj so prisiljeni, da se pripravijo za zaključni izpit tudi za predmete, ki jih v zadnjih letih več ne študirajo in da bodo s tem imeli nove stroške, ker bodo morali kupiti knjige. Zaprosili so ga, da posreduje na ministrstvu in da se reforme ne pričnó izvajati med tem šolskim letom. Istočasno so tudi zagotovili, da bo dijaška stavka končala.

Promet pristanišča v septembru

Celotni pomorski promet tržaškega pristanišča se je septembra nekoliko izboljšal, saj je dosegel 427.546 ton in je bil za 11.5 odstotkov višji, kot septembra lanskega leta, ko je znašal 383.188 ton. Vendar pa dosedanji promet tržaškega pristanišča še vedno ni dosegel stanja lanskega leta (ko je pristanišče že bilo v resni krizi), saj je lanski promet od januarja do septembra dosegel 3.884.109 ton, medtem ko je letos znašal v istem razdobju 3.774.4777 ton in je bil torej za 3 odstotke nižji.

Padec je še znatno občutnejši pri železniškem prometu, kjer so letos septembra prepeljali skozi Trst 226.744 ton, medtem ko so lani v istem mesecu 243.987 ton. Še občutnejši pa je padec železniškega prometa, če upoštevamo rezultate prometa prvih devetih mesecev, ko so letos po železnici prepeljali 1.807.935 ton, medtem ko so lani 2.004.968 ton.

Župan povabljen v Rim v zvezi z letalsko progo Trst-Rim

Tržaški župan je včeraj prijel vabilo, da se v sredo udeleži v Rimu sestanka, kateremu bo predsedoval podtajnik za civilno letalstvo Bovetti in kjer bodo govorili o letalski povezavi Rim - Trst.

Že pred nekaj dnevi je župan interveniral pri podtajniku, da bi ALITALIA spremenila svoj sklep o ukinitvi proge med Rimom in mirenskim letališčem ter poudaril nujnost, da se zagotovi redno dnevno zvezo med Trstom in Rimom.

Na stadionu «1. maj»

Program nedeljskega «Mladinskega dneva»

Nekoliko izpremenjen športni program: ob 14.30 namizni tenis, ob 16 odbojka in nogometna tekma - Svečani del ob 17.30 - Najavljene skupine iz Goriške, Koroške, Kopra in Nove Gorice

Združena mladina s tržaškega področja, iz Goriške in Beneške Slovenije prireja letos drugi «Mladinski dan», ki bo v nedeljo na stadionu «Prvi maj».

Iz Gorice napovedujejo, da se bodo mladinci pripeljali s številnimi posebnimi avtobusi. Iz Koroške bo prispela skupina s posebnim avtobusom že v soboto zvečer ob 8. uri. Avtobus se bo ustavil pred sodno palačo. Mladinci iz Kopra in Nove Gorice pa so prav tako že zagotovili, da se bodo «Mladinskega dne udeležili».

Mladinski praznik se bo pričel v nedeljo dopoldne s tekmami v namiznem tenisu, kjer bodo sodelovali Goričani in Tržačani.

Celotni program «Mladinskega dne» se nekoliko izpremeni, ker ni v predvideni uri na razpolago nogometno igrišče. Zato se bodo popoldne ob 14.30 srečali Goričani in Tržačani v namiznem tenisu. Ob 16. uri pa se prično osrednji športni prireditvi, ko se bodo pomerila mladinska moštva iz Trsta in Gorice v nogometu in odbojki.

Ob 17.30 se prične svečani del dneva in bodo prisotne pozdravili predstavniki mladine iz matične domovine iz Koroške in slovenske mladine, ki živi v Italiji. Sledil bo pester kulturni program, ki so ga nalašč za to priložnost pripravili člani Slovenskega gledališča. Nastopili bodo plesalci z Opčin, tamburaši s Proseka-Kontovela ter na novo oživljeni mladinski pevski zbor s Peči pri Gorici, ki je sedaj ponovno pričel z živahnim delovanjem.

Poskrbljeno bo za vesel moderen orkester, za pijačo in jedačo tako, da se bo lahko drugi «Mladinski dan» zaključil z dobro voljo in prijetnim razpoloženjem.

Nekaj podatkov iz proračuna za leto 1962

Občina ima od raznih davkov skupno 4.397.000.000 dohodka

Na vsakega prebivalca pride povprečno 15.469 lir davka - Ta vsota se že več let ni bistveno spremenila, kar dokazuje gospodarski zastoj

V zvezi s proračunom tržaške občine za leto 1962 so zanimive številke o občinskih davkih in trošarinah. Iz teh številk je razvidno, da se skupna vsota teh davkov in trošarin ni mnogo zvišala v zadnjih štirih letih, kar pač kaže, da se gospodarski položaj ni nič izboljšal. Proračun za leto 1957 je namreč predvideval 4 milijarde 288 milijonov dohodka od davščin, proračun za leto 1962 pa predvideva 4 milijarde 375 milijonov, torej le 87 milijonov več. Sicer je predvidevanje v proračunu za leto 1960 doseglo najvišjo vsoto, to je 4 milijarde 444 milijonov, za letošnje leto pa 4 milijarde 397 milijonov, kar pomeni celo padanje občinskih dohodkov od davščin.

Če računamo davčno obremenitev na prebivalca, je tudi v zadnjih štirih letih padla. Tako je znašala za 1959. leto 15.519 lir, za leto 1962 pa 15.469 lir, to je 50 lir manj. Pri davčnem povprečju je seveda treba upoštevati tudi število prebivalstva, ki se že štiri leta suče med 282.000 in 283.000, medtem ko je znašalo 1957. leta 285.000.

Nazornejšo sliko o davčnem vijaku dobimo, če primerjamo proračun za leto 1962 s proračunom za leto 1953, to je deset let prej. Tedaj so znašali vsi davki skupno 2 milijardi 392 milijonov, to je malo več kot polovico sedanjih. Na posameznega občana pa je prišlo 1953. leta 8796 lir, pri čemer je treba upoštevati, da takrat še ni bilo družinskega davka. Že naslednje leto pa je naraslo breme na vsakega občana na 11.199 lir, ker so uvedli družinski davek, ki je prinesel 299 milijonov lir dohodka. Takrat pa je bilo okrog 10.000 prebivalcev manj, in sicer 272.052.

Sorazmerje med trošarinami in med neposrednimi davki, ki je merilo za napredno ali nazadnjaško davčno politiko, pa je ostalo v glavnem nespremenjeno. Leta 1953 so znašale trošarine 1 milijardo 321 milijonov lir od skupnih dveh milijard 392 milijonov davkov, za prihodnje leto pa bodo znašale trošarine 2 milijardi 130 milijonov od skupnih 4 milijard 375 milijonov. Kar se samih trošarin tiče, je bilo od njih 1953. leta okrog 55 odstotkov vsega dohodka od davščin, prihodnje leto pa bo 48.5 odstotka. To nekolikšno izboljšanje sorazmerja v prid neposrednih davkov je treba pripisati dejstvu, da je zgubila občina kakih 300 milijonov dohodka od trošarine na vino. Pri primerjavi vsote trošarin s skupno vsoto davkov pa je treba tudi upoštevati, da so še drugi posredni davki, kot na primer odstotek, ki ga dobi občina od državnega davka od raznih prireditev, kar ji donaša 240 milijonov, dohodek od poslovnega davka, od česar ima 525 milijonov dohodka itd.

Kar se tiče posameznih davščin izterja občina od trošarin 2 milijardi 130 milijonov. Družinski davek prinaša 620 milijonov. Ta vsota se že pet let ni bistveno spremenila. Davek na industrijo, trgovino in proste poklice znaša 390 milijonov in se je od leta 1957 postopno nižal, saj je znašal 1957. leta 422 milijonov lir. Od davka na pse je 16.300.000 lir dohodka, od licenc 37 milijonov in pol, od ekspresnih strojev za kavo 16.711.000 lir, od takse za zasedbo javnega prostora 40 milijonov, od prispevka za greznice 45 milijonov, od takse za pobiranje smeti 200 milijonov, od takse za napise 38.875.000 lir, od takse za klanje živine 6.665.000 lir itd. To so glavne davčne postavke. Kot vidimo, ni bilo velikih sprememb. Zadnji dve leti sta odpadla samo davka na služinčad ter na biljarde in klavirje.

Ti podatki o davkih kažejo, da vlada v gospodarstvu mrtvilo, saj bi sicer občinski dohodki od davkov naraščali, kot bi naraščali dohodki meščanov. Po drugi strani pa ima občina vedno večje izdatke, bodisi za osebje bodisi za obresti posojil in njihovo amortizacijo. Drugega izhoda iz te zagate sedaj ni, kot da krije ves primanjkljaj za sedaj država v pričakovanju, da se izboljša gospodarski položaj in s tem dohodki.

Dva dneva plodnega dela

Knjižničarji iz vse Slovenije na zborovanju v Kopru

Včeraj se je začela razstava Slovensko primorsko časopisje 1849-1960, zvečer pa je bil v gledališču literarni večer primorskih književnikov

KOPER, 20. — Danes dopoldne se je tu svečano začelo zborovanje slovenskih knjižničarjev. V koprskem gledališču so se zbrali knjižničarji iz vseh krajev Slovenije od Raven in Murske Sobote do Gorice in Pirana. Po prvih pozdravnih besedah Srečka Vilharja, upravnika Študijske knjižnice v Kopru, je imel nagovor predsednik Društva bibliotekarjev Slovenije Josip Rijavec, nakar so zborovanje pozdravili gostje iz Beograda, Zagreba, Pulja, ravnatelj državne knjižnice v Gorici Manzini, predstavnik Koroške ter dr. Jože Kosovel, upravnik Narodne in študijske knjižnice v Trstu. Zapel je tudi odličen mladinski zbor učiteljiščnic pod vodstvom pevovodje Hasla, delegacija srednjih šol pa je prinesla cvetje.

S svojim obiskom so začetek zborovanja počastili tudi predstavniki oblasti in SZDL.

S predavanjem Srečka Vilharja o knjižničarstvu Slovenskega Primorja se je pa začel delovni spored zborovanja.

Opoldne je v muzeju Srečko Vilhar po nagovoru v slovenščini in italijanščini otvoril razstavo: Slovensko primorsko časopisje 1849-1960.

Izredno zanimivi razstavi, katere obiska ne moremo dovolj priporočati, bo naš list posvetil več prostora v utrišnji številki.

Medtem ko se je zborovanje knjižničarjev nadaljevalo popoldne z referatom Avgusta Vižintina, upravnika Delavske knjižnice v Ljubljani, pa je za večer pripravila podružnica Društva bibliotekarjev Slovenije v Kopru literarni večer primorskih književnikov.

Uvodoma je dr. Andrej Budal podal zelo zgoščen pregled slovenske primorske književnosti, tako da naštevanje skoraj petdesetih imen ne le ni utrujalo temveč je bilo za poslušalca kar privlačno. Budal je v razpon svojega pregleda zajel imena od Janeza Svetokriškega do Josipa Tavčarja in od Pavline Pajkove do Brune Pertotove. (V skromnosti pa je «pozabil» — nase).

Dela posameznih avtorjev so brali: Klio Maver Ciuhova, Jožko Lukeš in Miha Baloh, medtem ko je vezno besedilo bral Jože Lavrenčič. Pred poslušalci so tako s svojimi deli zaživeli Vladimir Bartol, Danilo Lokar, Alojz Gradnik, Andrej Budal, France Bevk, Ciril Kosmač, Boris Pahor, Matej Bor, Alojz Rebula, Bogomir Magajna in Ciril Zlobec. (Po želji prireditelja bi moral biti na sporedu tudi kriški pesnik Miroslav Košuta, toda zaradi nerodnega nesporazuma avtor ni pripravil pesmi). Na koncu so vsi navzoči književniki prejeli šopke nageljnov.

Jutri se bo zborovanje knjižničarjev nadaljevalo v dveh delovnih skupinah, popoldne pa bo občni zbor Društva bibliotekarjev Slovenije.

R. R.

Predavanje prof. Seme o odporniškem gibanju

Na sedežu delavskega krožka v Ul. S. Zenone pri Sv. Jakobu je tajnik tržaške federacije KPI prof. Paolo Sema predaval o temi: «Odporniško gibanje od leta 1943 do leta 1945».

V svojem govoru je prof. Sema orisal bistvene dogodke v zgodovini italijanskega odporniškega gibanja po padcu fašizma in še posebej po kapitulaciji italijanske vojske v septembru 1943. Pri tem je začrtal razvojno pot partizanskih edinic od majhnih skupinic do večjih enot, ki so bile pozneje, posebno v jeseni leta 1944 in spomladi 1945, že tako močne, da so lahko vodile zahtevnejše vojaške operacije.

V svojem govoru je sekretar federacije poudaril, da si ni mogoče zamisliti partizanskega gibanja brez zavestne in trajne podpore širokih slojev prebivalstva in neposredno še zlasti kmečkega življa. Tudi v primeru italijanskega odporniškega gibanja je bila ta vsestranska pomoč civilnega prebivalstva bistvenega pomena za uspešno borbo partizanskih edinic proti okupatorju. V to borbo so spomladi 1945 posegle z vso silo tudi delavske množice po vseh večjih in manjših industrijskih središčih v Severni Italiji, kar je omogočilo partizanom, da so osvobodili dobršen del mestnih središč še pred prihodom zavezniških sil. Pri tem je prof. Sema omenil tudi osvoboditev Trsta.

V svojem predavanju je govornik omenil tudi doprinos, ki so ga italijanskemu partizanskemu gibanju dali tuji interniranci, a med njimi posebno jugoslovanski, ki so po razsulu fašistične Italije stopili v partizanske vrste. Poudaril je tudi velike zasluge jugoslovanske narodnoosvobodilne borbe v splošni borbi proti nacizmu in fašizmu. Na koncu svojega govora je profesor Sema omenil vse pozitivne rezultate italijanskega odporniškega gibanja ter pozval na enotnost vseh demokratičnih sil v borbi proti neofašističnim silam.

V diskusijo je poseglo nekaj prisotnih, ki so postavili razna vprašanja. Eden izmed poslušalcev je jasno poudaril, da sta imela pri osvoboditvi Trsta izključno zaslugo IX. Korpus in IV. Armada jugoslovanske narodnoosvobodilne vojske. Nekdo drugi pa je zahteval naj neodgovorni ljudje v tržaškem komunističnem gibanju prenehajo z napadi na Jugoslavijo in njene voditelje.

Zagonetna nesreča na delu

Na nekem gradbišču v Zgornji Kolonji je prišlo včeraj nekaj pred poldnevom do zagonetne nesreče, ki je niso mogli še pojasniti. Uslužbenci rešilnega avta RK, ki so prepeljali v bolnišnico 27-letnega delavca Sergia Rollija, iz Ul. Bergamasco 26, so povedali, da so ponesrečenca našli na gradbišču v skoraj nezavestnem stanju. Z druge strani pa ni bilo nobene priče, ki bi znala pojasniti vzroke nezgode.

Rolli je prispel v bolnišnico ob 12. uri. Pri pregledu so mu zdravniki ugotovili razne rane in praske na levi čeljusti, praske na desni ličnici, izgubo spomina ter lažji pretres možganov. Sprejeli so ga na I. kirurški oddelek, kjer se bo moral zdraviti približno 10 dni.

Zdi se, da je bil Rolli zaposlen na gradbišču. V trenutku, ko na delovnem mestu ni bilo nikogar, je morda padel, ali pa je nanj padel kak predmet.

GLEDALIŠČA

VERDI

Pri gledališki blagajni se nadaljuje sprejem abonmajev za novo gledališko sezono, ki se bo začela 11. novembra z Mascagnijevo opero «Maske».

TEATRO NUOVO

Sprejemajo se novi abonmaji in potrditve starih abonmajev za novo dramsko sezono. Abonmaji se dobijo pri gledališki blagajni vsak dan od 10 do 13 in od 16.30 do 19.30 ter v Pasaži Protti.

Cene — Za šest predstav: Za premiere: sedeži A 5.200 lir; sedeži B 3.400 lir. Za ponovitve sedeži A 3.400 lir; sedeži B 2.600 lir.

RAZNA OBVESTILA

Narodna in študijska knjižnica v Trstu

poziva vse one, ki se nameravajo tudi letos udeležiti tečaja nemščine, da se čimprej priglasijo.

* * *

OBČNI ZBOR SPDT

Redni občni zbor SPDT se bo vršil v petek dne 17. novembra t.l. ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9.

IZLETI

IZLET SPDT NA POHORJE

Prosimo vse, ki so se vpisali za izlet na Pohorje, da poravnajo in da pridejo na sedež po listke v dnevnih urah v Ulici Geppa 9.

Danes sta se poročila v Celju
ANITA BIZJAK in
NIKO ŠKAMPERLE
Prosvetno društvo «S. Škamperle» v Trstu pri Sv. Ivanu želi svojemu predsedniku in njegovi soprogi obilo sreče.
Iskrenim čestitkam številnih prijateljev in znancev se pridružujeta tudi uprava in uredništvo Primorskega dnevnika.

PROSVETNO DRUŠTVO BARKOVLJE
priredi DANES 21. t.m. s pričetkom ob 20. uri
KLUBSKI VEČER S PROGRAMOM
V programu, ki se bo začel ob 21.30 bosta nastopila folklorni ansambel p.d. «Andrej Čok» z Opčin in tamburaški zbor «Jadran» p.d. «Prosek-Kontovel» * Klubski večer bo v društvenih prostorih v Ulici Cerreto 12
VSI VABLJENI

PROSVETNO DRUŠTVO BARKOVLJE USTANOVI
BALETNO ŠOLO
ki jo bo vodil baletni učitelj ADRIJAN VILES
Baletna šola bo za fante in dekleta od 6. leta dalje. V primeru zadostnega števila mladincev in mladink bo ustanovljen tudi tečaj za klasični revijski balet.
Vpisovanje za Baletno šolo in revijski balet bo v društvenih prostorih v Ul. Cerreto 12 v sredo 25. in četrtek 26. oktobra od 17. do 19. ure.
Odbor

MALI OGLASI

AVTOMOBILI «SKODA» — model «OCTAVIA» in «FELICIA» 1089 kub. cm, izredna trdnost, najmanjša poraba bencina. Razstava boljši plačilni pogoji. AUTOEMPORIO, Ul. Luciani 6, telefon 72-233.

KINO

Nazionale 15.30 «Vrag v rožnatih hlačkah». Sophia Loren, Anthony Quinn.
Fenice 15.30 «Don Camillo, monsignor naspol», Fernandel, Gino Cervi
Excelsior 15.30 «Vrt nasilnosti» Burt Lancaster. Prepovedano mladini.
Grattacielo 16.00 «Navaronski topovi». Eastmancolor. Gregory Peck, Anthony Quinn, David Niven.
Arcobaleno 15.15 «Povratek v Peyton Place». Barve de luxe. Prepovedano mladini.
Supercinema 15.30 19.00 «Bitka pri Alamu». John Wayne
Alabarda 16.00 «Tototruffa 62». Totò, Nino Taranto, C. ...
Aurora 16.00 «Julija in Romeo»
Cristallo 16.30 «Potovanje na dno morja». John Fontaine, Marilyn Monroe.
Garibaldi 16.30 «Lovec Indijancev». Technicolor. Kirk Douglas.
Capitol 16.00 «Jaz ljubim ti ljubiš». Technicolor. Prepovedano mladini.
Impero 16.30 «Kri in rože». Prepovedano mladini.
Italia 16.00 «Marjetica in čudna družina». Silvia Pinal.
Massimo 16.00 «Robin Hood in gusarji». Technicolor. Lex Barker.
Moderno 15.30 22.00 «Suzy Wong in njen svet». Prepovedano mladini.
Astoria 16.30 «Cowboy». Glenn Ford in Jack Lemmon. Technicolor.
Astra 16.30 «Sila barbarov».
Vittorio Veneto 16.00 «Obrežje poželenja». Dolores Hark. Prepovedano mladini.
Ideale 16.00 «Bojna sekira». Technicolor. Yvonne De Carlo.
Marconi 16.00 «Pisma samostanske novinke». Pascale Petit in Paul Belmondo. Prepovedano mladini.
Abbazia 15.30 «Vsi domovi». Alberto Sordi, Serge Reggiani, Carla Gravina.
Odeon 16.00 «Pomladni veter». Technicolor. Lauretta Masiero, Ferruccio Tagliavini.
Skedenj 16.00 «Zelena domovina». Technicolor. Anthony Perkins, Audrey Hepburn.

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 21. t. m. ob 19.30 Cinemascope barvni film:
KOZAKI

V ladjedelnici Sv. Marka

V nedeljo bodo splavili 22.400-tonsko «Fenice»

Prihodnjo nedeljo pa bodo v Tržiču splavili 35.000-tonsko ladjo «Ursa Maior» in postavili gredelj 34.000-tonske potniške ladje

V nedeljo bodo splavili v ladjedelnici Sv. Marka 22.400-tonsko ladjo «Fenice», ki jo grade za družbo Italsider in ki bo služila za prevoz tovora v razsutem stanju. Naslednjo nedeljo pa bodo v ladjedelnici CRDA v Tržiču splavili 35.000-tonsko motorno ladjo «Ursa Maior», ki bo prav tako služila za prevoz tovora v razsutem stanju in katero grade CRDA na lasten račun. Obe ladji so zgradili izredno naglo, saj bo minilo od položitve gredlja pa do splavitve komaj okoli 100 dni. V ladjedelnici CRDA v Tržiču bodo 29. oktobra istočasno postavili tudi gredelj 34.000-tonske potniške prekooceanske ladje, ki jo bodo gradili za pomorsko družbo Home Lines in ki je sedaj največja potniška ladja, ki jo je neki tuji brodar naročil v Italiji.

Ta velika potniška ladja bo dolga 236 metrov, široka 29 metrov in bo opremljena s pogonskim strojem, ki bo razvijal 55.000 konjskih sil, tako da bo dosegla brzino 26 milj na uro. Opremljena bo z vsemi najmodernejšimi navtičnimi pripravami ter bo vsestransko moderno grajena. Uporabili bodo pri gradnji v znatni meri lahke spojine, umetne mase itd. Posebno zanimivost bo predstavljal bazen, ki bo v sredini in ne več že nekako običajno na krmi. Ladjo bodo zgradili do leta 1963 in bo služila za vožnje na redni progi med Severno Evropo in Kanado.

Naročilo družbe Home Lines predstavlja za CRDA pomemben uspeh, saj se je moralo podjetje boriti z živahno tujo konkurenco. V ladjedelnicah CRDA bodo letos splavili 136.000 ton ladjevja, medtem ko je za prihodnje leto predvideno, da bodo splavili 250.000 ton ladjevja. V celoti razpolaga CRDA z naročili za gradnjo približno 400 tisoč ton ladjevja.

Podjetje sedaj — menda z lastnimi sredstvi — izvaja program nekaterih izboljšav v ladjedelnici Sv. Marka v Trstu. Tako urejajo obrat za montiranje kotlov in montirajo nove močnejše žerjave. Istočasno tudi širijo razpoložljivi prostor, tako da zasipavajo morje, s čimer bodo pridobili 12 do 14 tisoč kvadratnih metrov prostora.

Zborovanje KPI

V nedeljo bo ob 10.30 v kinematografski dvorani «Arcobaleno» javno zborovanje, ki ga prireja tržaška federacija KPI. Na zborovanju bo poslanec Vidali odgovoril lažnjivim izjavam Krščanske demokracije v zvezi s položajem ladjedelnic ter obdolžil stranke konvergence za poslabšanje tržaškega gospodarskega položaja. Poleg tega bo poslanec govoril o miru in preokretu na levo.

Trčenje motorja v avto

Včeraj ponoči nekaj čez 24. uro je prišlo v Ul. Carducci do prometne nezgode, pri kateri se je ponesrečil 49-letni motorist Giuseppe Micheli iz Ul. del Prato 5. Ponesrečenca so prepeljali v splošno bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili razne praske in poškodbe na čelu, nad levim očesom ter krvavitev iz nosa.

Do nezgode je prišlo v bližini križišča z Ul. Valdirivo. Po Ul. Carducci se je tedaj peljal z avtom 47-letni pomorščak Elviro Milič, ki je hotel zaviti na levo v smeri proti Ul. Valdirivo. Prav v tistem trenutku se mu je pripeljal naproti z motorjem Micheli, ki ni utegnil zavreti svojega vozila. Prišlo je do neizogibnega trčenja in motorist je zletel z vso silo na cestišče.

Avtomobilist povozil otroka

Včeraj ob 12.55 so prepeljali v splošno bolnišnico 10-letnega Fabia Zocha iz Ul. Fonda 53, ki ga je nekoliko poprej podrl neki avto v D'Annunziovem drevoredu. Zdravniki so na malčku ugotovili razne poškodbe na čelu, krvavitev iz nosa, rane in podplutbe na zgornji ustnici, rano na jeziku ter živčni šok. Sprejeli so ga na prvi kirurški oddelek s prognozo 20 dni zdravljenja.

Kako je prišlo do nesreče je povedala dečkova mati, 27-letna Emanuela Maselli. Ko je Fabio hotel prečkati D'Annunziov drevored v bližini poslopja št. 5, ga je podrl na tla 51-letni Dino Pezzi iz Ul. dello Scoglio 5, ki je upravljal avto znamke «Lancia». Avtomobilist je bil namenjen na Seneni trg.

Dolgoprstneži nikoli ne počivajo. Njihovo budno oko ne spregleda nobenega predmeta, ki je količkaj vreden. Spravijo pa se tudi na take predmete, ki skoraj spominjajo na gusarske podvige v preteklih stoletjih. Tako je predvčerajšnjim ponoči neki neznanec ukradel rešilni čoln, ki je bil privezan na motorno jadrnico «Aristide». Lastnik jadrnice je 61-letni Luigi Tomini iz Gradeža. Do tatvine je prišlo v industrijskem pristanišču.

Seja izvršnega odbora trgovinske zbornice

Ohraniti je treba prodajo mleka domačih kmetov neposredno potrošnikom

Včeraj se je sestal izvršni odbor tržaške trgovinske zbornice, ki je najprej razpravljal o novem sporazumu med Javnimi skladišči in češkoslovaškim državnim izvoznim podjetjem Cehofraht. Ta sporazum predvideva nadaljnje povečanje češkoslovaškega tranzitnega prometa skozi Trst in je do njega prišlo ob podpori trgovinske zbornice ter predsednika dr. Caidassija. Odbor je odobril ta sporazum, saj gre za okrepitev prometa, ki ga pred tremi leti skoro ni bilo.

Odbor je nato tudi govoril o novih naročilih, ki jih je v trdi mednarodni konkurenčni bitki izvojevala CRDA. Z zadovoljstvom je sprejel na znanje, da bodo v kratkem pričeli z obnovo in modernizacijo železarne ILVA. S tem so odstranjene nevarnosti za usodo tega podjetja.

Za novo izvencarinsko področje v žaveljskem industrijskem pristanišču vlada vedno večje zanimanje tako italijanskih kot drugih družb. Zato so že na dobri poti priprave za razširitev izvencarinskega področja, kot to zahteva ustanova industrijskega pristanišča. V tej zvezi pa obstajajo težave z razpoložljivo kvalificirano delovno silo.

Glede dela v pristanišču pa je prišlo do nekaterih težav in je odbor sklenil, da bodo to vprašanje še podrobneje proučili na sestankih, ki jih bodo imeli z zainteresiranimi kategorijami.

Odbor je nato poslušal poročilo predstavnika sekcije za kmetijstvo glede prodaja mleka na drobno. Po podrobni razpravi je odbor odobril stališče sekcije, da naj se ohrani prodaja mleka v sedanji obliki tako, da se omogoči prodaja mleka lokalne proizvodnje neposredno potrošnikom. Izrazil je tudi željo, da ostane neizpremenjen sistem prodaje na sploh, saj bi izpremembe lahko samo povzročile težave na tržišču.

Italijanski šolniki iz Istre so včeraj odpotovali v Turin

Kot smo že poročali vodi prof. Borme, ravnatelj gimnazije v Rovinju delegacijo, ki se bo udeležila študija XVIII. državnega kongresa državne zveze srednješolskih profesorjev, ki bo v Turinu. Na kongresu bo prof. Borme imel referat o temi: Šolski položaj italijanske etnične skupine v vzgojnem in šolskem jugoslovanskem sistemu. V delegaciji so ravnatelja italijanske gimnazije iz Reke, prof. Corrado Iliasich, iz Pirana prof. Ennio Agostini in predsednik komisije za manjšinske šole pri hrvatski vladi Mate Dorčič.

Delegacija je včeraj potovala skozi Trst s posebnim avtobusom.

Obvestilo Slovenskega gospodarskega združenja

Slovensko gospodarsko združenje obvešča vse svoje člane, lastnike trgovin, obratov itd., da bodo uradi združenja odprti tudi jutri od 9. do 12. ure za pomoč članom pri izpolnjevanju obrazcev štetja, ki se nanašajo na gospodarske ustanove.

Uvoz jugoslovanskega marmorja skozi Trst

Ministrstvo za zunanjo trgovino sporoča, da je odobrilo uvoz iz Jugoslavije omejen kontingent marmorja za vrednost 65 milijonov lir. Kontingent bo uvožen skozi tržaško carinarnico, ki je pooblaščena, da direktno odobri uvoz omenjenega proizvoda in ne sprejemala kontingetnih naročil.

Vsaj eno krivico so popravili

Te dni so na Katinari na križišču ponovno postavili tudi slovenski napis «Kraljica miru», ki so ga odstranili preteklega septembra. Kot smo tedaj poročali, je občina odstranila dotedanji dvojezični napis in ga nadomestili samo z italijanskim, kar je seveda razburilo domačine in meščane, ki pogostoma prihajajo na Katinaro. Prejšnji dvojezični napis pa je postavil neki zasebnik, ki je zgradil lično kapelico.

No. Sedaj so to krivico popravili in ponovno postavili slovenski napis, za katerega se je zavzela tudi oseba, ki je kapelico zgradila.

PRIMORSKI DNEVNIK
UREDNISTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559
PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82
UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANCIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338
NAROČNINA
Mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarieva ulica 3-I, tel. 21-982, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/3-375
OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi
Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 20. oktobra 1961 se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 85-letni Rodolfo Scarizza, 78-letna Erminia Giachin vd. Radivo, 58-letni Giuseppe Giovannini, 75-letna Ana Pirc, 90-letni Nicolo Delise, 74-letna Regina Rossetti por. Goina, 74-letni Josip Kolenc, 79-letna Maria Valeni, 84-letna Luisa Guglielmi vd. Meriggioli, 80-letni Francesco Battagliarini.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 5; Benussi, Ul. Cavana 11; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36; Alla Minerva, Trg. sv. Frančiška 1; Ravasini, Trg Libertà 6.

VČERAJŠNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v drugem najvišje, v 3. prevladajoče)

pomaranče	59	259	83
limone	94	153	129
kostanj	83	141	94
kaki	24	59	53
jabolka I	65	141	118
jabolka II	36	88	71
hruške I	141	212	188
hruške II	47	165	141
grozdje	71	145	118
pesa	40	120	80
zelje	30	83	47
cvetača	30	80	59
ohrovt	29	50	36
cikorija	25	40	35
čebula	47	50	50
svež fižol	129	153	141
stročje	112	165	141
koromač	12	59	47
razna solata	63	160	100
jajčevci	41	83	59
krompir	27	51	39
paprika	41	94	47
paradižnik	41	118	47
zeleni radič I	350	550	400
zeleni radič II	50	250	200
zelena	50	80	70
špinače	63	120	90
bučice	153	212	212

Večina blaga se prodaja po prevlad. ceni (3. stolpec).

Valute

	Trst
dolar	621.22
švicarski frank	144.10
funt šterling	1751.—
francoski frank	125.20
marka	155.65
šiling	24.08
pezeta	10.30
dinar	—.63
marengo	4900.—
zlato	707.—

Kino na Opčinah
predvaja danes 21. t. m. z začetkom ob 18. uri film:

RICARDO MONTALBAN
CYD CHARISSE
PEČAT ODPADNIKA

V ponedeljek občinska seja

Svetovalka KD Bastiani se odreka svojemu mandatu

Na dnevnem redu tudi izdatki za javna dela

V ponedeljek bo druga seja tržaškega občinskega sveta. Že obširnemu dnevnemu redu so dodali precej novih točk. Predvsem so dodali dve resoluciji, in sicer resolucijo Pogassija in Radicha (KPI), s katero se zahteva preklic odpustov v ladjedelnici Felszegy v Miljah, in resolucijo treh svetovalcev PSI proti zvišanju cene obedov v občinskih menzah.

Občinski svet bo vzel tudi na znanje odstop krščansko demokratske svetovalke prof. Bastiani, ki se odreka svojemu mandatu iz zdravstvenih razlogov, ter izvolil njenega namestnika. Nadalje bodo izvolili dva zastopnika občine v upravni svet IACP.

Druge točke so: vzdrževalna dela v nižji strokovni šoli «A. Gregor» in v nižji srednji šoli v Ul. Corsi za 10 milijonov lir, namestitev malih vodnjakov v Barkovljah in kriškem portiču za 6.670.640 lir, razširitev Ul. Bonomea za 2 milijona lir, plačilo za začasno zasedbo neke parcele v znesku 3.408.510 lir, sprememba treh členov pravilnika ribjega tržišča na debelo, sprememba dveh členov pravilnika zelenjadnega tržišča na debelo, plačilo bolniške oskrbnine za reveže v znesku 15.804.237 lir, 1.494.831 lir izdatka za osvetljavo gradu Sv. Justa in rimskega amfiteatra, 3 milijone prispevka za razstavo dežel.

Poleg tega so na dnevnem redu tudi sklepi, ki jih je sprejel občinski odbor v imenu občinskega sveta ter sklepi Acegata, nad katerimi ima občinski svet nadzorstvo. Med temi sklepi so najvažnejši: 5 milijonov izdatka za zemljiška dela v gornji okolici, ki jih bo opravilo podjetje Milič, 6.860.000 za nakup cementa, 6 milijonov lir za pleskanje novega plinohrana, prispevek za zidanje 60 stanovanj INA-Casa za uslužbence Acegata ter nakup cevi za vodovodno in plinsko napeljavo, za kar bodo izdali 8.285.000 lir.

«»

Pozitiven predlog demokristjanske agencije

Demokristjanska agencija «Italia» je objavila naslednjo vest:

«To leto je obiskalo Istro, po najnovejših podatkih 50.873 turistov s skupno 400.000 prenočninami. Na prvem mestu so Avstrijci, ki so se zadržali predvsem na področju Salvore, slede Nemci iz Zahodne Nemčije in Italijani. Dotok tujih turistov v Istro in prihodnje leto verjetno tudi na otoka Krk in Lošinj, svetuje tržaškim in pokrajinskim turističnim ustanovam, da prouče načine povezave s podobnimi jugoslovanskimi ustanovami».

Kot smo v našem listu že podrobno poročali, so odgovorni turistični predstavniki iz Vidma in iz Gorice zavzeli odločno in jasno stališče glede sodelovanja z jugoslovanskimi turističnimi ustanovami. Na tej osnovi je tudi prišlo do nekaterih konkretnih stikov med različnimi turističnimi predstavništvi.

Istočasno pa so uredniku našega lista najodgovornejši tržaški turistični predstavniki izjavili, da se Trst za sodelovanje s sosednimi jugoslovanskimi pokrajinami ne zanima, ker naj bi to sodelovanje ne imelo nobene gospodarske osnove.

Pri vsem tem pa je treba podčrtati, da vodijo tržaško pokrajinsko turistično ustanovo prav vodilni demokristjanski predstavniki, ki naj torej preberejo in upoštevajo predlog demokristjanske agencije.

Iz sodnih dvoran

Maščevanje nad avtom soseda ga je stalo šest mesecev zapora

Obsojen šofer podjetja Sergas zaradi povzročitve nenamernega umora

Pred kazenskim sodiščem, ki mu predseduje dr. Edel, se je moral zagovarjati Miran Chermaz, šofer pri avtobusnem podjetju «Sergas», ki je bil obtožen, da je 16. julija 1959 nenamerno zakrivil smrt Marie De Sabo por. Deganut.

Nesreča, zaradi katere se je moral Chermaz zagovarjati, se je zgodila omenjenega dne, in sicer okoli 18,25 v bližini postajališča št. 82 na Furlanski cesti. Ob tisti uri je omenjeni Chermaz upravljal avtobus, ki vozi na redni progi, ki jo ima v zakupu družba «Sergas». Avtobus je bil tedaj namenjen v središče mesta. Na nekem ovinku, ki zavija na desno in kjer je v bližini postajališče, je šofer zavrl težko vozilo, da bi se ustavil na postajališču, kjer je hotel vstopiti neki potnik. Zaradi spolzkega cestišča pa se avtobus ni ustavil, temveč je zdrsnil po cestišču naprej, se postavil poševno ter zadel z desnim prednjim delom ob zid, ki je na desni strani ceste. Zaradi udarca se je zid zrušil v dolžini nekaj več kot štiri metre.

Žal je v tistem trenutku prihajal po cesti, in sicer iz mestnega središča, osebni avtomobil znamke «Lancia-Ardea», ki ga je upravljal neki Giovanni Gustin. S slednjim se je peljala tudi Maria De Sabo por. Deganut. Zaradi ostrega ovinka in položaja avtobusa na cestišču, je prišlo do neizogibnega trčenja. Pri tem se avtobus ni sicer hudo poškodoval, toda osebni avto je utrpel veliko škodo. Vse to je povzročilo tudi hude telesne poškodbe obema potnikoma, predvsem pa Deganutovi. Oba ponesrečenca so takoj prepeljali v splošno bolnišnico, kjer so zdravniki menili, da se bo morala ženska zdraviti od 20 do 60 dni zaradi hudih poškodb, ki jih je zadobila pri nesreči. Zgodilo pa se je, da je nekaj dni pozneje umrla v bolnišnici, ker se ji je splošno zdravstveno stanje nenadoma poslabšalo. Za Gustina so zdravniki spočetka mislili, da bo ozdravel v nekaj dneh, toda pozneje se je izkazalo, da je zdravljenje trajalo 40 dni. Vendar pa Gustin ni tožil šoferja avtobusa zaradi telesnih poškodb, ki jih je utrpel.

Tako se je zgodilo, da so Chermaza prijavili sodišču zaradi nenamernega umora omenjene ženske. Na razpravi pred kazenskim sodiščem, je javni tožilec zahteval za obtoženca 9 mesecev zapora in 10.000 lir globe ter odvzem šoferskega dovoljenja. Sodniki pa so ga obsodili na 6 mesecev zapora, in sicer pogojno brez vpisa v kazenski list. Z druge strani pa so sklenili, da ne bodo uvedli proti njemu kazenskega postopka zaradi povzročenih telesnih poškodb Gustinu, ker ga ta ni tožil.

***

Pred istim sodiščem se je moral zagovarjati tudi 33-letni Enrico Buzan od Spodnje Magdalene 541, ki je bil obtožen, da je namerno poškodoval avto znamke «giardinetta 500 C», ki je bil last nekega Claudia Senica, ki stanuje v bližini obtožencevega doma. Buzana so obdolžili, da je med drugim popolnoma poškodoval gumijaste plašče omenjenega avtomobila s tem, da jih je prerezal z krivcem. Dolžili so ga še, da se je 3 dni pozneje skrivaj vtihotapil v garažo, kjer je lastnik imel spravljen avtomobil ter da je ob tej priliki poškodoval sprednjo šipe ter nekatere druge plašče. Buzanu se je menda posrečilo, da se je neopazno vtihotapil v garažo, ker je zunaj divjala nevihta. Skupna škoda, ki jo je baje povzročil na avtomobilu pri tem svojem drugem podvigu, je znašala okoli 50.000 lir. Končno so ga obtožili, da je nekega dne zabil v desko, ki je bila dolga 1,20 m 14 po 12 cm dolgih žebljev ter da je to desko položil na cestišče, ko je videl, da mu prihaja naproti omenjeni Senica z avtomobilom. Ker je bilo zvečer, je Senica zavozil z avtomobilom na desko ter poškodoval še dva plašča. Ta zadnji podvig je obtoženec zagrešil menda v januarju lani.

Včeraj so sodniki kazenskega sodišča spoznali Buzana za krivega ter ga obsodili pogojno in brez vpisa v kazenski list na 6 mesecev zapora. Poleg tega bo moral Buzan plačati Senici 100.000 lir odškodnine ter 40.000 lir zastopniku zasebne stranke.

Kaj je pravzaprav v ozadju te čudne zadeve? Zdi se, da je Buzan svoj čas dvoril sedanji Senicevi ženi Angeli Mariji. Ali je morda treba iskati razloga za njegovo maščevalno dejanje prav v tej okoliščini? Morda. Dejstvo pa je, da med Buzanom in Senico ni vladalo mirno vzdušje.

Ali obstajajo nepobitni dokazi, da je Buzan zagrešil inkriminirana dejanja? Sodišče je bilo tega mnenja, vendar pa je treba omeniti, da niso vsa pričevanja nedvoumno dokazovala njegovo krivdo. Precej pomislekov je veljalo na primer v pogledu deske, v katero je Buzan zabil žeblje. Nekaterim osebam, ki so včeraj pričale na sodišču, ki so ga pobarale zakaj mu bo taka deska, je dejal, da jo bo uporabil pri nekem maščevalnem podvigu. Nekaterim drugim pa je zatrdil, da mu bo služila za brano. Sodniki pa niso preveč verjeli temu izgovoru, ker bi bila taka brana prelahka.

V to zadevo je svoj čas posegla tudi znanstvena policija, ki je pregledala neki krivec, ki ga je našla na obtoženčevem domu (menda pa je bil njegov lastnik Buzanov oče) in kjer je našla majhne količine neke snovi, ki bi utegnila biti avtomobilska guma. Vendar pa ta pregled ni pripomogel do gotovosti v tem pogledu. Prav tako je bilo z drobci stekla, ki so jih našli v Buzanovem žepu. Tudi v tem pogledu niso mogli ugotoviti, če gre za steklo sprednje šipe omenjenega avtomobila. Z druge strani pa je bilo več prič, ki so izrecno potrdile Buzanovo krivdo. Zato je sodišče obtoženca tudi obsodilo.

«»

* Attilio Tersalvi, star 35 let je predvčerajšnjim prijavil osrednjemu komisariatu javne varnosti, da so mu neznanci ukradli ponoči avto znamke Fiat 600 TS 33795, ki ga je bil parkiral v bližini svojega stanovanja — Salita Trenovia 3.

Iz koprskega okraja

Preveč prometnih nesreč na koprskih cestah

Zaradi spolzkih cest in neprevidnosti je prišlo v prejšnjih dneh v koprskem okraju do številnih prometnih nesreč.

Manjša nesreča se je pripetila na cesti med Kozino in Koprom pri zaselku Dobrulja. Voznik osebnega avtomobila Edvard Matijaca, trgovski potnik iz Zagreba, je s precejšnjo hitrostjo speljaval manjši ovinek pri omenjenem zaselku. Zaradi spolzke ceste ga je začelo zanašati in se je zaletel v obcestni zid. Dobil je manjše poškodbe na glavi. Na vozilu pa je za okrog 100 tisoč dinarjev škode.

***

Prometna nesreča se je pripetila tudi pri «Rexu», na cesti med Koprom in Izolo. Na tem mestu so se zaleteli kar trije osebni avtomobili, ki so jih upravljali Herman Okretič, Martin Praček in Florjan Pribac, vsi trije iz Izole. Do nesreče je prišlo zato, ker je voznik osebnega avtomobila Herman Okretič nenadoma zavil svoje vozilo, druga dva avtomobila, ki sta vozila za njim, pa sta trčila vanj. Telesnih poškodb ni bilo, materialna škoda na vozilih pa znaša okrog 200 tisoč dinarjev. Zanimivo je, da je Okretič nenadoma zaustavil vozilo zaradi radovednosti. Hotel si je namreč ogledati mesto, kjer se je pred nekaj dnevi pripetila nesreča.

***

Tretja nesreča se je pripetila na cesti med Koprom in Črnim Kalom v Rižani. Voznik osebnega avtomobila Citroen inž. Branko Adamovič iz Beograda je zaradi neprevidnosti pri prehitevanju zavozil na nasip ob cesti ter se prevrnil. Ob srečnem naključju sta voznik in njegov potnik Bogoljub Pratinovič dobila le lažje poškodbe, medtem ko je avto skoraj popolnoma uničen. Zanimivo je, da je imel Adamovič že prej karambol in da so mu v Ljubljani odvzeli vozniško dovoljenje ter mu prepovedali nadaljnjo vožnjo. Vendar mu je uspelo pobegniti organom Ljudske milice ter odpeljati vozilo na popravilo v tovarno «Tomos», na poti pa je drugič doživel karambol.

***

V obcestnem jarku v Luciji pri Portorožu so našli poškodovanega kolesarja Cipra Klevo iz Portoroža v nezavestnem stanju. Povozila sta ga s traktorjem Anton Padovan in Libero Calcina, ki sta po nezgodi pobegnila. Organi ljudske oblasti so ju danes aretirali.

Goriško-beneški dnevnik

Še s seje goriškega občinskega sveta

V komisije najvažnejših ustanov niso izvolili predstavnikov opozicije

Občinskim delavcem bodo zvišali bolezensko doklado in jih vključili v seznam stalnih delavcev

Seja goriškega občinskega sveta v sredo zvečer, ki je bila v začetnem delu, ko se je razpravljalo o porušenem mostiču čez Sočo pri Podgori, izredno razgibana in je bila tik pred tem, da se za tisti dan konča, se je v drugem delu pomirila, ko so prišle na vrsto interpelacije. Svetovalci so razpravljali o ureditvi pogodbe in plače za občinske delavce, kakor tudi o komisijah v razne ustanove. Seja se je zaključila ob 1.45 ponoči.

Glede občinskih delavcev je odbor sprejel sklep, da se zboljša postopek z bolnimi delavci, in sicer da se jim zviša dosedanja doklada, ki znaša 80 odstotkov plače, na 100 odstotkov, ter da se postopoma zmanjšuje s trajanjem bolezni.

O tem vprašanju je združena levica, se pravi KPI in PSI, predložila interpelacijo, ki jo je obrazložil svetovalec dr. Battello.

Levičarski svetovalci so vztrajali pri tem, da se delavci vključijo v seznamе, obenem pa naj se imenuje komisija, ki bi to vprašanje uredila v časovno določenem roku. Svetovalci Krščanske demokracije so se v glavnem pridružili stališču levičarskih svetovalcev, vendar pa so se izogibali določitvi roka. Zaradi tega je levica predstavila županu resolucijo, ki naj omogoči vsem skupinam, da povedo svoje mnenje o tem vprašanju.

O sklepu glede seznama delavcev je spregovoril tudi svetovalec Zulliani (PSI), ki je prikazal nesmiselnost nižjega plačevanja občinskih delavcev od tistih, ki delajo pri zasebnih podjetjih.

To je mogoče z enostavnim primerjanjem pogodb enih in drugih. Zavrnil je trditev nekega svetovalca, da se mora težiti za uravnovešenim obračunom goriške občine, ker je takšna politika škodljiva interesom delavcev.

Ko so prešli na volitve komisij v razne goriške ustanove, je svetovalec dr. Battello (KPI) predlagal, naj bi, upoštevajoč porast glasov levice, prisodili v važenjših komisijah (prosta cona, občinska podjetja, civilna bolnišnica itd.) dali na razpolago mesta tudi levi opoziciji. Predlagal je sestanek predstavnikov skupin, na katerem bi rešili to vprašanje v smislu njegovega predloga.

Ker je Krščanska demokracija odbila ta predlog, je svetovalec Peter Sancin (PSI) opozoril občinski svet na njegovo nedemokartičnost, ker izriva opozicijo iz važnih komisij. To ni v skladu z načeli demokracije, o kateri se toliko govori v tem svetu.

Battellov predlog so dali na glasovanje in ga zavrnili z običajno večino.

Ko so prešli na imenovanje komisije proste cone, je neodvisni svetovalec Miladin Černe predlagal sprejem resolucije, naj bi se prenesle volitve vsaj štirih komisij najvažnejših ustanov, da bi se med večino in manjšino dosegel sporazum o imenih in manjšinskem predstavništvu. Vrhu tega naj bi se od teh komisij zahtevala vsakoletna poročila.

Občinski svet je zavrnil prvo točko (izvolitev komisij), sprejel pa drugo, ki se nanaša na objavljanje vsakoletnih poročil.

Ob tej priliki je svetovalec Bergomas (KPI) predlagal izvoljenemu občinskemu predstavništvu v posvetovalni komisiji proste cone, naj ne zavzema nazadnjaških stališč in naj ne brani industrijcev, kot se je to dogajalo med prejšnjo upravno dobo, ko niso odvzeli kontingente blaga proste cone tistim industrijcem, ki so kršili delovne pogodbe v svojih obratih.

Dan prihodnje seje občinskega sveta bodo svetovalcem sporočili na dom. Sodijo, da bo seja morda en dan pred ali pa po dnevu vseh mrtvih.

«»

Praktičen živinorejski tečaj

Pokrajinska uprava v Gorici sporoča, da so ustanovili v San Donà del Piave praktičen tečaj za živinorejce.

Tečaj bo trajal pet mesecev, od 1. novembra t. l. do 31. marca 1962 ter bodo na njem brezplačno vzdrževali obiskovalce.

Prošnje za sprejem je treba nasloviti na omenjeno šolo do 31. oktobra, vsa podrobna pojasnila pa lahko dobijo prizadeti na tajništvu pokrajinske uprave v Gorici.

IZ DOBERDOBA

Jezero postaja večje

V Doberdobu deževje ni napravilo nobene škode. Vode je bilo sicer precej in je po Ul. Vallone, ki pelje k Adriji, prinesla na glavno cesto precej peska, toda to je bilo tudi vse, kar bi lahko omenili.

Kar pa se jezera tiče, se je njegova gladina že nekoliko dvignila. Najvišje točke pa še ni dosegla, ker je potrebno nekaj dni, vsaj tri do štiri, preden se voda po podzemeljskih kraških kanalih nateče vanj.

Že pred prvo svetovno vojno so ugotavljali, od kod prihaja največ vode v jezero. Prišli so do zanimivega zaključka, in sicer zaradi barve, ki so jo spustili v vodo, da prihaja voda v jezero iz «pekla», to se pravi iz kraja v Vipavski dolini.

Muhavost Doberdobskega jezera so opazili tudi organizatorji prireditev ob jezeru. Postavili so točilne mize na suho, daleč proč od vode; čez noč in naslednji dan pa se je vodna gladina tako dvignila, čeprav tiste dni ni deževalo, da so morali prodajalci preskakovati z deske na desko, ki so jih položili na tla, da so se ubranili pred vodo, ki jim je silila pod noge.

Sovodnje se industrializirajo

V kratkem bo začela obratovati nova tovarna bombažnih izdelkov

Ob Vipavi grade še eno tovarno papirnatih izdelkov - Kakšno korist bodo tovarne prinesle domačinom?

Dejstvo, da spada pretežni del ozemlja sovodenjske občine v področje goriške proste cone, je vplivalo, da se tudi v sovodenjski občini ustanavljajo novi industrijski obrati. Prvi tak obrat je kartonažna tovarna ob Vipavi pri Rupi, ki že nekaj let obratuje in je njeno vodstvo imelo že več sporov z delavci, ki se pritožujejo zaradi slabega ravnanja z njimi in so bili primorani tudi stavkati, da so prisilili gospodarja k pogajanjem in upoštevanju njihovih upravičenih zahtev.

Te dni so dogradili, sicer na ozemlju goriške občine, toda tik perd Škrljami in na zemlji, ki so jo odkupili od sovodenjskih občanov, še en industrijski obrat «Cotonificio Goriziano» v katerem bodo izdelovali bombažasto blago. Gospodar tovarne je v začetku mislil, da bo lahko začel z obratovanjem v sredini tega meseca. Ker pa je treba še marsikaj dopolniti, predvsem pri opremi in instalacijah, se bo otvoritev še nekaj zakasnila, verjetno še za več kot mesec dni.

Med tem so dokončali z izgradnjo lastne transformatorske postaje za električni tok, ki ga bo potrebovala nova tovarna in so zanjo potrošili okrog 50 milijonov lir. Tovarna bo predvidoma zaposlila okrog 200 delavk in delavcev. Vodstvo pa jo namerava pozneje, če se bo obratovanje obneslo, še povečati in ima v ta namen še dovolj rezervnega zemljišča.

Ker stoji tovarna tik Sovodenj, bi bilo prav, če bi tudi juridično spadala pod območje te občine. Zato si je občinska uprava zadala nalogo, da bo predlagala preložitev sedanje katastralne meje z goriško občino od tam, kjer je sedaj pa do «groblje», ker je na tem področju zemlja povečini last sovodenjskih občanov, ki morajo sedaj hoditi v Gorico za ureditev tekočih zadev, ki so v zvezi z zemljo.

Tudi kar se zaposlitve v novi tovarni tiče, upajo domačini, da bodo v njej zaposlili predvsem domače brezposelne. Že pri dosedanjih pripravljalnih delih so se domači delavci dobro izkazali in je vodstvo podjetja zadovoljno z njimi.

S tem v zvezi je seveda aktualna tudi ureditev ceste med Gorico in Sovodnjami. Kot znano je prišla ta cesta pred kratkim pod pokrajinsko upravo, ki namerava v prihodnjih šestih letih vse ceste, ki jih je v zadnjem času prevzela od posameznih občin, asfaltirati s pomočjo posebnega državnega prispevka. V tej zadevi so se pri pokrajinski upravi že zanimali naša občinska uprava in dva pokrajinska svetovalca.

Čeprav je pokrajinski tehnični urad že začel z merjenjem na terenu, ker bodo cesto obenem tudi nekaj bolje zregulirali, pa bo treba za izvedbo tega dela počakati še najmanj dve leti. Med tem časom bo morala pokrajinska uprava, pa tudi goriška občina za svoj del ceste, poskrbeti, da bo vsaj za silo urejena za naraščajoči osebni in blagovni promet.

Omenimo naj še, da je na desni strani Vipave, pod Rubijami, v gradnji še ena nova tovarna, ki naj bi izdelovala papirnate prtičke, žepne robce in druge podobne artikle ter bo med prvimi tovrstnimi podjetji v Italiji. Dober del zidarskih del pri novem poslopju so že opravili. Tovarna bo precej avtomatizirana in bo potrebovala samo nekaj desetin delavcev, med katerimi bodo tudi ženske. Če ne bo kakšnih nepredvidenih ovir računajo, da bo ta tovarna začela obratovati v prihodnjem februarju.

Občani in sovodenjska občinska uprava upravičeno pričakujejo, da bodo novi industrijski obrati izboljšali gospodarsko stanje v občini in da bodo prispevali k njihovemu nadaljnemu napredku na gospodarskem in drugih področjih.

«»

Vpisovanje udeležencev za partizansko zborovanje v Vidmu

V nedeljo 29. oktobra bo v Vidmu veliko mednarodno zborovanje protifašistov in pripadnikov odporniškega gibanja, na katerem bodo tudi delegacije iz Jugoslavije, Grčije, Francije, Avstrije in Zahodne Nemčije. Svojo udeležbo so doslej napovedali trije veliki voditelji italijanskega odporniškega gibanja, in sicer Ferruccio Parri, Riccardo Lombardi ter Luigi Longo.

V soboto je bil v Gradiški sestanek voditeljev ANPI, na katerem so sklenili, da bo iz goriške pokrajine prisostvovalo tej manifestaciji okoli 2000 oseb. Partizanska organizacija ANPI je s tem namenom že organizirala avtobuse, ter določila tudi vozni red, da bi omogočila prevoz udeležencev.

Avtobusi bodo vozili tudi čez slovenske vasi. Zaradi tega so bili izbrani poverjeniki, ki bodo sprejemali prijave. V Pevmi vpisuje Karel Sošol, na Oslavju pa Franc Primožič. Prijave sprejemata do nedelje 22. oktobra. Vožnja z avtobusom tja in nazaj bo stala 300 lir. Avtobus bo odpeljal iz Pevme ob 8.30, vrnil pa se bo ob 17. uri.

V sovodenjski občini sprejema prijave Mirko Kuzmin iz Sovodenj. Pri njem se lahko vpišejo prebivalci tako iz Sovodenj, kakor tudi s Peči, iz Rupe, Gabrij in Rubij.

Mezdne izboljšave za gradbene delavce z izplačilom zaostankov od 16. avgusta

S pričetkom prihodnjega leta bo pričela veljati nova delovna pogodba Priprave FILLEA za sklenitev dopolnilnega pokrajinskega sporazuma

16. avgusta je pričela tudi v goriški pokrajini veljati pogodba o izenačenju plač gradbenih delavcev. Na podlagi te spremembe so specializiranim gradbenim delavcem povečali mezdo za 8 lir na uro, kvalificiranim delavcem za 7, navadnim delavcem pa za 6 lir. Vsi imajo pravico, da jim izplačajo zaostanke od 16. avgusta dalje.

1. januarja 1962 pa bo pričel veljati novi delovni sporazum, ki bo povišal dosedanje prejemke specializiranih in kvalificiranih delavcev za 11 odst., specializiranih ročnih ter navadnih delavcev pa za 8 odst.

Pokrajinska strokovna zveza gradbenih delavcev FILLEA namerava v najkrajšem času zahtevati sklenitev dodatnega pokrajinskega delovnega sporazuma, ki bo moral na področju goriške pokrajine urediti vprašanje delovnega časa, blagajne gradbenih delavcev, njihove šole, kakor tudi plačilo odstotkov tistim delavcem, ki uporabljajo svoje orodje.

Organizacija je že izdelala osnutek tega sporazuma, katerega besedilo bodo poslali na posamezna gradbišča, da bi ga delavci proučili. Ta sporazum predvideva, naj bi trajal dnevni delovni čas 8 ur skozi vse leto, medtem ko naj bi imeli delavci v sobotah popoldne prosto. Predvideva se tudi obnova blagajne gradbenih delavcev, ki bi zajamčila minimalne prejemke tudi v primeru slabega vremena.

Na teh sestankih bodo izbrali tudi kandidate, ki bodo kasneje izvoljeni v upravni svet blagajne gradbenih delavcev in šole. FILLEA bo imela v upravnem svetu blagajne in v šoli gradbenih delavcev po dva predstavnika.

«»

Po dolgih letih čakanja

V Učeji so dobili elektriko

Najbolj odročna vas rezijanske občine, Učeja, je pred nekaj dnevi po dolgih letih čakanja in obetov dobila električno luč. Na uradno otvoritev so prišli predstavniki pokrajinskih in krajevnih oblasti s predsednikom pokrajine dr. Candolinijem na čelu, prisotna sta bila tudi župana iz Ravence v Reziji in iz Brda.

Uradna svečanost se je začela ob 15. uri, ko je videmski nadškof blagoslovil novo transformatorsko postajo ter se nadaljevala v prostorih osnovne šole, kjer so predstavnike oblasti pozdravili šolski otroci, učiteljstvo in domači duhovnik.

Tako je tudi ta zapostavljena beneška vas končno napravila korak naprej in vaščanom ne bo treba več sedeti ob smrdljivih petrolejkah v dolgih zimskih večerih, ki se bodo kmalu začeli.

Izpred okrožnega sodišča

Zaradi nesrečne ljubezni si bo hladil srce v zaporu

V zameno za uro je pustil menice, ki pa jih potem ni plačal

Redki so primeri, ko bi sodni postopek šel tako naglo, da bi obtoženec še isti teden, kot je bil prijavljen, imel tudi sodno razpravo. To se je včeraj primerilo 23-letnemu brezposelnemu kuharju Umbertu Kravosu, iz Gorice, Ul. Gen. Papa 2. Obtoženec se je moral zagovarjati pred sodnikom v zadevi, pri kateri bi lahko vzkliknil s pesnikom «Kaj vse ljubezen s'tri», še posebno, če gre za nesrečno ljubezen.

V noči od pretekle sobote na nedeljo, bilo je okrog 45 minut po polnoči, je nočna policijska izvidnica naletela v Ul. Crispi nasproti poslopja trgovinske zbornice, na skupino ljudi, iz katere je prihajalo kričanje in ženski klic na pomoč. Stražniki so se približali in videli tam nekega mladeniča, ki je držal mlado dekle za roke in jo tiščal k zidu pod oboki hiše INPS, dekle pa se je branilo in klicalo na pomoč. Ko so ji stražniki hoteli pomagati, se jim je mladenič zoperstavil in morali so poklicati s policije ojačenje, da so ga lahko ugnali in odpeljali na kvesturo.

Tam so ugotovili, da se mladenič imenuje Umberto Cravos, dekle pa, ki stanuje v hiši, pred katero jo je Cravos ustavil, da je 21-letna Anna Lesa, po poklicu gospodinjska pomočnica pri družini Bramo. Policija je mladeniča zaradi nasilnega zoperstavljanja varnostnim organom prijavila sodišču.

Cravos je pri zaslišanju odločno zanikal, da bi bil ob aretaciji vinjen, kot je bilo zapisano v policijski prijavi. Povedal je nadalje, da je bil približno poldrugi mesec zaročen z Anno, potem pa je prišlo med njima do spora in prav tisti večer je hotel še enkrat govoriti z njo, da bi mu povedala, zakaj ga je zapustila. Našel jo je v družbi s prostovoljnim bolničarjem Zelenega križa Eliseom Marchijem, ko se je ravno vračala domov. Rekel je Marchiju naj odide, ker bi hotel na štiri oči govoriti z dekletom. Dekle pa je prosilo svojega spremljevalca naj ostane, ker ni hotelo ostati samo s Cravosom. Ta pa je hotel na vsak način kakšno pojasnilo in zato jo je pri zidu oklenil z rokami.

Ko je potem prišla policija, se je Cravos skušal policajev otresti, ker je hotel na vsak način še prej govoriti z dekletom. Vendar ni dobil zaželenega pojasnila, ki naj bi dalo še nekaj upanja njegovi nesrečni ljubezni, ker so ga po prihodu ojačenja vseeno odpeljali na kvesturo.

Včeraj se je torej Cravos zagovarjal pred sodiščem zaradi nasilnega zoperstavljanja varnostnim organom, zaradi nasilja nasproti Anni Lesa in zaradi pijanosti.

Po zaslišanju ga je sodišče spoznalo za krivega samo prve obtožbe ter ga obsodilo na dva meseca zapora, plačilo globe v znesku 5000 lir in na plačilo sodnih stroškov, vse skupaj pogojno. Branil ga je odv. Pascoli.

***

Pri drugi razpravi je sedel na zatožni klopi 31-letni Albano Turco, delavec iz Gorice, Ul. Colonia 24, ki pa biva sedaj v Coventryju v Angliji.

Dne 12. decembra 1955 ga je namreč prijavil tržaški urar Franc Marinšek iz Largo Barriera Vecchia. Marinšek je povedal, da je septembra meseca 1959 prodal Turcu zapestno uro vredno 19.500 lir, na obroke. Turco mu je podpisal devet menic in obvezo, da ostane ura last Marinška, dokler ne bo popolnoma izplačana. Turco je plačal prve štiri menice, drugih pet pa je ostalo neplačanih tudi potem ko so šle v protest.

Turco je imel svojo prvo razpravo na okrajnem sodišču prvega decembra lani, kjer je bil obsojen na štiri mesece zapora, na plačilo 4.000 lir kazni in plačilo sodnih stroškov. Takrat je vložil proti razsodbi priziv ter navedel, da ni nadaljeval z odplačevanjem menic, ker je bil bolan in torej ni mogel delati in zaslužiti.

Pri včerajšnji razpravi na prizivnem sodišču so upoštevali olajševalne okoliščine in znižali kazen na dva meseca in 20 dni zapora, plačilo globe 2.800 lir in vse skupaj pogojno. Obtoženca je branil odv. Pedroni. Predsednik sodišča dr. Storto, državni tožilec Wuerich, zapisnikar Omeri.

«»

Včeraj v Ulici Orzoni

Usoden padec bodoče matere

Včeraj okrog 17.30 so pripeljali v civilno bolnišnico v Gorici 29-letno Livio Ferezin por. Oravietti, ki stanuje v Gorici, Ul. Orzoni 46.

Zdravniki so ji ugotovili, da se je verjetno ranila na spodnjem delu križa. Ker je žena noseča že šest mesecev, so jo pridržali v bolnišnici na opazovanju za 15 dni, da bi ne bilo kakšnih hujših posledic v zvezi z njenim stanjem.

Žena je izjavila, da je po nesreči padla, ko je opravljala svoje vsakodnevne posle.

«»

Žebelj se mu je zapičil v nogo

Včeraj dopoldne je prišel na oddelek za prvo pomoč v civilno bolnišnico 45-letni Ernesto Idin doma iz Trevisa, ki je zaposlen na goriškem letališču. Zaprosil je, naj mu napravijo injekcijo proti tetanusu.

Ko je bil namreč mož prejšnji dan na delu, se mu je neki žebelj zapičil v levo nogo, kar skozi gumijasti čevelj, in bal se je, da bi prišlo do okuženja.

«»

Opozorilo nogometašem iz Sovodenj

Po svoji drugi tekmi v letošnji nogometni sezoni bodo sovodenjski nogometaši nastopili jutri popoldne ob 15. uri v Ločniku proti močnemu domačemu moštvu. Zato se bodo morali potruditi, če bodo hoteli prinesti domov vsaj eno točko in tako popraviti neuspeh prejšnje nedelje.

Za odhod v Ločnik naj se zberejo jutri ob 14. uri pri gostilni Mirko Sveljah naslednji igralci: Franco Maggio, Sergij Ferfoglia, Marij Devetak, Ferdinand Kovic, Drago Tomšič, Dominik Podgornik, Anton Ferfoglia, Mirko Cijak, Vittorio Re, Ernest Anselmi, Kazimir Petejan, Rajko Vizentin in Rado Pelicon.

Zahteva sindikata UIL

Oblasti naj ponarejevalce masla strogo kaznujejo

V zvezi s sporočilom iz Rima, da so v Gorici zaplenili okrog 50 stotov masla, kateremu so bile dodane umetne snovi in da pri tej slepariji sta menda zapleteni dve goriški podjetji, je mestna sekcija sindikatov UIL sporočila naslednje:

Mestna sekcija UIL se je sestala na nujni seji, da bi proučila resen primer prehrambene sleparije, ki so ga odkrili v našem mestu. V imenu svojih članov zahteva, naj pristojne oblasti postopajo z največjo strogostjo proti odgovornim elementom; predvsem naj zaplenijo vse ponarejeno, odnosno pokvarjeno blago, upravni organi proste cone pa naj ukinejo dodeljevanje nakazil za uvoz masla tistim podjetjem, ki so za te potvorbe odgovorne. Obenem naj se točno obvesti javnost o preiskavi, ki je v teku.

«»

Neurje tudi v gornji Soški dolini

Hudo neurje, ki je v noči od torka na sredo zajelo vso Goriško, je prizadejalo precej škode tudi v gornji Soški dolini. Tako je Bača na več krajih prestopila bregove in napravila precejšnjo škodo na bližnjih njivah. Tudi v Trnovem že zlepa ne pomnijo takega naliva. Na srečo pa so tam tako na visokem, da se jim ni bilo treba bati poводnji.

Neprijetno presenečenje pa so doživeli nekateri hišni lastniki, odnosno stanovalci v Solkanu in nekaterih drugih predelih Nove Gorice. Ko so namreč zjutraj šli v klet, so jo marsikje našli skoro do vrha napolnjeno z vodo, ki le počasi upada in treba po čakati več dni, da bodo kletni prostori zopet suhi. Pri tem imajo seveda znatno škodo tisti, ki jim klet služi tudi za shrambo, ker jim je voda marsikatero blago pokvarila.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO!

Iz Beneške Slovenije

Financarji so zaplenili še tri žganjarske kotle

Potrebno bi bilo izdati bolj demokratične predpise za žganjekuho

V zadnjih tednih se vedno češče čuje, kako v tej ali oni vasi, odnosno v gozdu blizu nje, finančni stražniki odkrivajo kotle za skrivno žganjekuho. Ni še dolgo tega, ko so jih v nekaj dneh na treh različnih krajih v Nadiški dolini zaplenili kar osem in okrog tri sto stotov predelanih in nepredelanih češpelj.

Pred nekaj dnevi pa so finančni stražniki pri Grmeku zopet odkrili tri take kotle za žganjekuho, ki so jih seveda zaplenili skupaj z nekaj desetin stotov češpelj, ki so bile pripravljene v bližini za predelavo v žganje.

Kakor skoro v vseh podobnih primerih, tudi tukaj niso zasačili žganjarjev, ki so jo še pravočasno popihali.

Številni primeri takih zaplemb so dokaz, da si ljudstvo želi pomagati iz težkega gospodarskega stanja, v katerem se nahajajo te vasi, s predelavo češpelj, ki jih je v tem predelu precej in ki jih na ta način lahko najbolje spravijo v promet. Žal pa pri tem pridejo navskriž z zakonskimi predpisi, ki so prirejeni tako, da ščitijo velike žganjarne na škodo malega kmeta. Domačini pri tem primerjajo položaj v Beneški Sloveniji z onim preko meje, kjer imajo mnogo bolj liberalne predpise, kar se tiče žganjekuhe, se sprašujejo, zakaj ne bi tudi pri njih izdali nove predpise, ki bi bolj upoštevali potrebe in koristi malega delovnega človeka.

OD VČERAJ DO DANES

KINO

v GORICI

CORSO. 16.30: «Zloglasna ulica», C. Cardinale in G. P. Belmondo. Italijanski črnobeli film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VERDI. 17.15: «Mongoli», J. Pallance, Anita Ekberg. Jugoslovansko-italijanski cinemaskopski film v barvah.

VITTORIA. 17.00: «Čuden dan», J. Sorel in L. Massari. Italijansko-francoski črnobeli film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

CENTRALE. 16.00: «Pepè», Cantinflas in S. Jones. Ameriški film v barvah.

«»

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna URBANI - ALBANESE, Korzo Italia št. 89, tel. 24-43.

«»

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 13,2 stopinje ob 14.50, najnižjo 5 stopinj ob 6.30. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 82 odst.

Šport Šport Šport Šport

Po premoru v nedeljo 10. kolo prvenstva A lige

Juventus - Internazionale za točke in tudi prestiž

Roma v Milanu - Brez nad Videmčani proti Sampdoriji

Po nedeljski mednarodni tekmi Italije v Tel Avivu in številnih srečanjih na domačih igriščih za letošnji italijanski nogometni pokal, se bo prvenstvo A in B lige zopet zavrtelo in poteklo po normalnem tiru. Na nedeljskem sporedu so namreč tekme 10. kola.

Ze bežen pogled na razpored nam jasno pove, da bo zanimanje osredotočeno v Turinu, kjer se bosta spoprijela lanskoletni prevladovalec na italijanskih zelenih igriščih Juventus in letošnji «velikan» Inter. Razlika med njima je precejšnja: Herrerovo moštvo kraljuje na vrhu lestvice, Juventus pa izgubljeno tava nekje na sredi in čaka na priložnost za pot navzgor. V nedeljo je ta blizu. Seveda s privoljenjem Suareza in drugih, ki se dobro zavedajo važnosti srečanja ne samo za točke in prestiž, temveč tudi zaradi bogatih nagrad, ki so jim ali pa jim še bodo obljubili. Taka je pač navada v nogometnem svetu, ker se petični predsedniki dobro zavedajo, da lahko z denarjem spodbujajo igralce k iskanju uspeha za vsako ceno. In to se bo dogajalo v Turinu med domačim moštvom in gostujoco enajstorico iz Milana. Borba bo prav gotovo napeta, s či mer pa ni rečeno, da bo tudi lepa. Nervoznost bo igrala svojo vlogo, še posebno ker je nagrada precejšnja.

Sicer bo zanimiva tudi tekma v Milanu, kamor prihaja v goste Roma. Tudi v San Siru bomo torej prisostvovali borbi dveh velikanov. Ker smo rekli za srečanje Juventus-Inter, to lahko tudi ponovimo za dvoboj Milan-Roma. Ni treba posebej poudarjati, da bosta skušali obe moštvi poslati na igrišče najboljše moči.

Ta dva dvoboja prav gotovo presegata po važnosti vse ostale. S tem pa ni rečeno, da drugi niso važni. Poglejmo nekoliko v Bergamo: Atalanta bo sprejela v goste nevarni Torino, ki je našel v Lawu in Bakerju dva neusmiljena strelca, graditelja igre in predvsem začetnika vsake nevarne akcije. Tudi v tem primeru, kot že v ostalih dveh, je vsaka prognoza preuranjena.

Prav tako zanimiva bo tudi borba v Mantovi. Nasprotniki so včasih pripadali eliti, a letos ne najdejo prave poti za ponovitev uspehov. Gre namreč za Florentince, ki so nezadovoljni z moštvom in skušajo v teh dneh najti kakega še razpoložljivega asa. Zal je teh premalo na trgu.

Presenetljiva beneška enajstorica, ki ima v svojih vrstah enega najboljših strelcev prvenstva, bo morala v nedeljo v Lecco kjer jo čaka težka borba. Bo izšla kot zmagovalka ali se bo morala zadovoljiti z neodločenim izidom? Tudi drugi rezultati bi zadovoljil Benečane, medtem ko bi spravil Lecco v skoraj obupen položaj.

Sicer zadnje mesto ni razpoložljivo. To pripada Videmčanom, katere tudi v nedeljo čaka gotov poraz. Drugega si namreč v Genovi, kjer bodo gostovali na igrišču Sampdorie, ni mogoče pričakovati. To je pač usoda revnejših klubov, ki letos v nobenem primeru ne morejo konkurirati z bogatejšimi, ki so z milijoni in milijoni posneli vso nogometno smetano Evrope in celo onkraj morja.

Precej izenačeni bi morali biti borbi med Padovo in Palermom ter med Spalom in Lanerossijem iz Vicenze. V obeh primerih smo mnenja, da bo zmaga pripadla domačinom, pa čeprav na to možnost ne bi nikoli prisegli. Obstajata namreč še dve možnosti in ker v nogometnem svetu ni mogoče izključiti presenečenj, se ne bi prav nič čudili, če bi se vsaj ena od obeh enajstoric vrnila domov z obema ali vsaj z eno točko v žepu.

* * *

TURIN, 20. — Povratno srečanje izločilnega turnirja za svetovno nogometno prvenstvo med Italijo in Izraelom, ki ga bodo odigrali v soboto 4. novembra v Turinu, bo sodil španski sodnik. Tudi stranska sodnika bosta Španca.

* * *

MILAN, 20. — Francoski sodnik Faucheux di Blois bo sodnil nogometno tekmo med Škotsko in Italijo, ki bo 1. novembra v Glasgowu. Stranska sodnika bosta Škota.

* * *

LONDON, 20. — Predsednik nogometnega kluba Chelsea je danes izjavil, da je poslal vodvu Milana telegram z navedbo vsote, ki jo ponuja za Greavesa. Višino zneska ni hotel povedati. Brez dvoma pa je ponudba, je pripomnil voditelj Chelsea, zelo zanimiva.

Tudi vodstvo enajstorice Tottenham Hotspur je danes telegrafsko obvestilo Milan o znesku, ki ga je pripravljeno dati za Greavesa.

* * *

MILAN, 20. — Kot že Juventus - Inter tako se bo tudi srečanje 10. kola prvenstva A lige Sampdoria - Udinese začelo ob 14.45 namesto ob 14.30.

BOKS

PHILADELFIA, 20. — Boksarska komisija Pensylvanie je danes sklenila preklicati prepoved nastopa izzivaču svetovnega prvaka težke kategorije Sonnyju Listonu. Listonu so prepovedali nastope zaradi upornega nastopa do dveh policijskih agentov.

Prijave tekmovalcev za IV. športni teden sprejema: TRŽAŠKA KNJIGARNA v Ul. sv. Frančiška do 26. t. m.

TOTIP

1. prvi	1	1
drugi	1	2
2. prvi	2	X 1
drugi	X	2 X
3. prvi	1	
drugi	2	
4. prvi	1	1
drugi	1	2
5. prvi	1	
drugi	X	
6. prvi	1	X
drugi	X	1

Law (na levi) in Baker (na desni) glavna stebra Torina

Totocalcio

Atalanta - Torino	1 2
Catania - Bologna	X 1
Lecco - Venezia	1
Juventus - Inter	X 2 1
Mantova - Fiorentina	X 2
Milan - Roma	1
Padova - Palermo	1
Sampdoria - Udinese	1
Spal - L. R. Vicenza	1
Alessandria - Genova	1 X 2
Como - Napoli	X
Treviso - Triestina	X 2
Taranto - Salernitana	1
Parma - Pro Patria	1 X
Empoli - Siena	X

Nocoj v milanski športni palači

D. Loi-E. Perkins za svetovni naslov

Predvidevanja so skoraj nemogoča: oba boksarja sta si precej enakovredna

MILAN, 20. — Loi ali Perkins, To je vprašanje. Tako se bo danes spraševal moderni boksarsko navdahnjeni Hamlet ob jutrišnjem dvoboju za svetovno krono welter-junior kategorije. Predvidevanja o jutrišnjem za Loia odločilnem matchu so skoraj nemogoča. Njegov prokurator in trener Steve Klaus je prepričan v zmago Tržačana, medtem ko je dober poznavalec ameriških boksarjev Dewey Fragetta, ki je predvčerajšnjim prispel v Milan, pripravljen staviti vse na uspeh črnopoltega Perkinsa. Dejstvo je, da je Perkins izredno hiter in zato, posebno ker je še precej mlajši od Loia, posebno nevaren.

Duilio Loi se bo jutri že četrtič spoprijel za naslov svetovnega prvaka. Trikrat je italijanski prvak nastopil proti Carlosu Ortizu, sedaj pa se bo moral spoprijeti že s Perkinsom. Kadar so javili ime tega boksarja so bili vsi prepričani, da je tega izbral Steve Klaus. Zavedati se namreč moramo, da Perkins po ameriških pogojih, nima močnega udarca. V Ameriki imajo močan udarec samo tisti, ki so zmožni spraviti nasprotnika k.o.

Pergins te možnosti nima, pa čeprav ne smemo misliti, da spada v slabšo kategorijo.

Sicer tudi Loi nima nevarnih pesti, a je zato zvit in odličen tehnik, ki je že marsikaterega spravil ne samo v zadrego, temveč mu je zadal poraz ko si ga je najmanj pričakoval. Predpogoj za uspešen nastop Loia pa je izredna forma. Vse kaže, da je Tržačan to dosegel in da se bo podal na ring odlično pripravljen in tudi svest si težke naloge, ki ga čaka. Loi že več let trdi, da se bo odpovedal udejstvovanju na ringu, a vselej je preklical besedo in še danes prevladuje v welter-junior kategoriji.

Perkins bo morda najtežja ovira na njegovi poti in če tudi njega odpravi, tedaj lahko Loi tudi prekine kariero, ki mu je posebno v teku zadnjih let prinesla ne samo zadoščenje, temveč tudi precejšnje blagostanje.

KOSARKA

Evropsko prvenstvo 1963 na Poljskem

CASABLANCA, 20. — Šesta konferenca delegatov košarkarskih zvez Evrope in Sredozemlja, je med drugim sestavila razpored moškega in ženskega turnirja za evropski pokal 1962. Italijo, ki bo nastopila samo v moškem turnirju, bo zastopala petorka Ignisa iz Vareseja. Italija bo igrala v A skupini in se bo v prvem srečanju spoprijela s Portugalsko. Druga tekma te skupine pa bo med Marokom in Španijo. V drugem kolu se bosta spoprijela med seboj zmagovalca obeh srečanj. Datume tekem bodo določili kasneje.

Na sestanku so tudi sklenili poveriti organizacijo evropskega prvenstva za 1963. leto Poljski. Na tem prvenstvu bo sodelovalo 16 reprezentanc in sicer ekipe, ki so zasedle od 1. do 12. mesta na zadnjem evropskem tekmovanju, medtem ko bodo morale ostale ekipe iziti iz izločilnega tekmovanja. Določili so tudi, da se bo olimpijskega turnirja v Tokiu udeležilo 16 državnih ekip in sicer prvih osem z rimske olimpiade (ZDA, SZ, ČSSR, Poljska, Italija, Jugoslavija, Urugvaj in Brazilija), dalje Japonska kot organizator ter po dve reprezentanci, ki se bosta morali kvalicifirali v evropski, dve v ameriški in azijski coni ter ena v afriški .

Svetovno prvenstvo v kotalkanju v Bologni

Nemec Losch obdržal naslov

Italijan Menegotto na tretjem mestu lestvice

BOLOGNA, 20. — Danes zvečer je bila v bolonjski športni palači slovesna otvoritev svetovnega prvenstva v kotalkanju in v umetnem drsanju. Za tekmovanje se je prijavilo 69 predstavnikov 12 držav, med kateri je tudi pet Jugoslovanov.

Po izvedbi obveznih likov v kategoriji posameznikov je Nemec Losch, ki brani naslov svetovnega prvaka, čvrsto v vodstu pred rojakom Thiesom, medtem ko je Italijanu Menegottu uspelo priti na tretji stolček. Zanimivo je, da je prvi predstavnik ZDA Post četrti.

Po obveznih vajah je lestvica naslednja:

1. LOSCH (Nemčija) 681,9 točk,
2. Thies (Nemčija) 663,8,
3. Menegotto (It.) 647,9, 4. Post (ZDA) 635,3, 5. Coene (Belgija) 629,6, 6. Zukowski (ZDA) 629,5, 7. Balls (VB) 629,1, 8. Dahmen (Nem.) 612,1, 9. Del Landsheen (Belgija) 573,1, 10. Mc Auley (Nova Zel.) 539, 11. Wales (Nova Zel.) 518, 12. Nobre de Andrade (Portugalska) 440,4.

Tudi po prostih izvedbah je sedanji svetovni prvak Losch obdržal prvo mesto. Drugo je ostalo trdno v rokah Nemca Thiesa, medtem ko je Italijanu Menegottu uspelo v ostri borbi z dvema Američanoma obdržati nad vse častno tretje mesto. Četrti je Američan Post, peti pa njegov rojak Zukowski.

Nemški drsalec je še enkrat dokazal, da je nepremagljiv in je prikazal nekaj novih in zelo težkih likov, s katerimi je prišel do precejšnjega števila točk. Enkrat je celo padel, a to se je, morda zaradi karakteristike betonske plošče, pripetilo skoraj vsem tekmovalcem.

Med posameznicami se tekmovanje še ni končalo. Udeleženke prvenstva so izvedle le štiri od šestih predpisnih likov, zaradi česar bodo z nastopom nadaljevale jutri zjutraj. Trenutno vodi v lestvici Nemka Schlibnerjeva s 385,6 točkami pred presenetljivo Italijanko Piglia, ki si jih je nabrala 382,5, medtem ko je Mangilijeva na sedmem mestu.

Zaradi tega nepredvidenega nadaljevanja so morali prireditelji nekoliko spremeniti prvotni razpored. Jutri bodo proste izvedbe žensk in plesnih parov, v nedeljo popoldne pa bo nastop dvojic, proglasitev zmagovalcev in eksibicijski prikaz njihovih vaj.

Jugoslovanska predstavnika na svetovnem prvenstvu v kotalkanju: Tjaša Andreè in Peter Peršin med treningom v Ljubljani

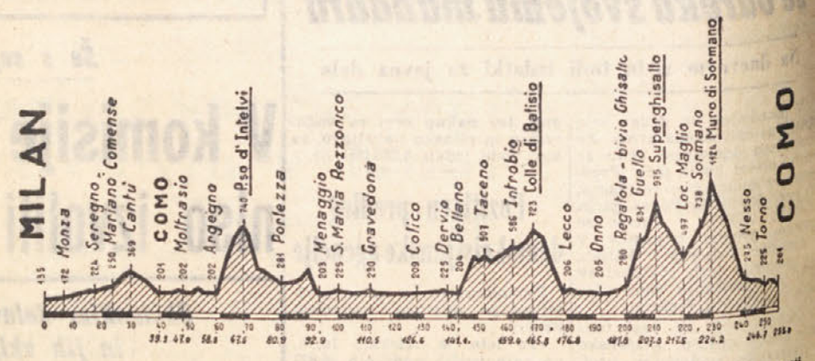

Danes se bo preko 170 kolesarjev iz skoraj vseh evropskih držav pognalo iz Milana proti Comu. Na sporedu je namreč zadnja klasična kolesarska dirka letošnje sezone po Lombardiji. Proga sama po sebi ni samo dolga, meri 253 km, temveč je tudi zelo naporna. Že sama slika dovolj jasno priča, da je ta dirka kot nalašč ustvarjena za gorske vozače. Po začetnih razmeroma položnih vzpetinah, bodo morali udeleženci dirke preko prehoda na Superghisallu in ko bodo precej utrujeni, jih bo čakal vzpon na 1124 m visoki Sormanski zid. Jasno je, da bo zmaga pripadla najbolj vzdržljivemu kolesarju, pa čeprav ni mogoče izključiti uspeh kakega outsiderja in morda celo malo znanega predstavnika tega športa

V nedeljo oživitev italijanskih košarkarskih aren

Dvanajst petork v borbi za častni naslov državnega prvaka

Ignis in Simmenthal še vedno favorita - Tudi Goriziana v elitni skupini košarkarjev

V nedeljo se bo končalo jugoslovansko košarkarsko prvenstvo in klub jugoslovanskih študentov «Olympia» bo zopet ovenčan z lovorom zmagovalca. Za jugoslovanska moštva je tako minila letošnja sezona in po čudnih naključjih se bo ravno isto nedeljo dvignil zastor nad italijanskim prvenstvom.

Kot je že dolgoletna navada, bo tudi na letošnjem tekmovanju sodelovalo 12 ekip: 10 lanskoletnih prvoligašev in zmagovalca A lige Ursus-Vigevano ter Goriziana-Zoppas. Od starih znancev bomo tudi letos videli na prizorišču košarkarskega prvenstva lanskoletnega prvaka Ignisa, milanskega Simmenthala, padovansko Petrarco rimska Lazio in Stella Azzurra, Livorno, Fonte Levissima iz Cantuja, Biello in Pesaro.

Že pri omembi imen nastopajočih vidimo vedno večjo vsiljivost trgovsko - industrijskih podjetij, ki podpirajo razne klube, a v zameno zahtevajo, predvsem iz reklamnih razlogov, čim boljše rezultate. Seveda ima atletska-agonistična zmogljivost posameznika svoje meje, zaradi česar le redki igralci zmorejo vrhunskih stvaritev. Na drugi strani pa imajo klubi, vsaj tisti, ki so navezani na najmočnejša podjetja, dobro založene blagajne. Zato so lahko zvabili z ustreznimi «nagradami» najboljše igralce v svoje vrste. V klubih kjer mora blagajnik delati pravcate finančne akrobacije v uravnovešenju izdatkov s prejemki, pa si kaj takega ne morejo privoščiti.

Kot je že v navadi pri nogometu, tako obstaja tudi v košarki vrednostna lestvica z borzo, pa čeprav je danes razmerje tečaja obeh panog precejšnje Ta položaj povzroča, posebno tik pred pričetkom sezone, ko si vsak hoče najeti najboljše sile, precej škandalov. Spomnimo se n.pr. na lanskoletno Gavagninovo afero. Tudi letos ni šlo brez tega, pa čeprav v Trstu vest ni dvignila mnogo hrupa. Tokrat je šlo za Sardagno, ki je afero precej zapletel. Zanj so se potegovali kar trije klubi in sicer Simmenthal, Virtus in Pesaro. Bolonjčani so prepustili Sardagno milanskemu klubu z upanjem, da bodo vrzel nadomestili z igralcem Pesara Cescuttijem ki pa je last Simmenthala. Slednji pa se ni hotel preseliti iz Pesara in tako Virtus zaman zahteva vrnitev Sardagne. Čeprav je bil to najbolj kričeči primer, ni bil edini na košarkarskem polju. Druga afera pa se vrti okoli državnega reprezentanca Vianella, za katerega se še danes ne ve, kateri dres bo oblekel. Baje mu ponujajo razne zneske (govori se približno 3 milijone in pol lir) in igralec sam ne ve kaj bi storil.

V predsezonskih nastopih sta se po pripravljenosti najbolj izkazali Simmenthal in Virtus, ki sta se celo privoščila lanskega prvaka Ignisa. V odlični formi je tudi Fonte Levissima, ki bo letos brez dvoma enakovredno nastopala proti bolj slavni trojici «velikanov» italijanske košarke. Graditi prognoze na predprvenstvenih rezultatih je tvegano, zaradi česar je bolj upravičeno naslanjati se na imena in na preizkušenosti igralcev raznih klubov.

Pojdimo kar po vrsti. Lanskoletni prvak Ignis hoče tudi letos potrditi svojo premoč in je v ta namen ojačil svoje vrste. Dinamičnemu predsedniku Borghiju, ki je že zbral okoli sebe elito boksarjev, kolesarjev in drugih športnikov, ni bilo težko pregovoriti Buffalinija naj zapusti rodni Livorno in se preseli v Varese. Iz Pesara je prišel izvrstni strelec Bertini, iz Amerike pa Madžar Toth.

V Milanu so napravili vse, da bi se ponovno povzpeli na sam vrh lestvice. Izgubili so sicer Paganija, ki je presedlal med filmske zvezdnike, a so pridobili Sardagno. Upajo tudi da bo prišel v letošnji sezoni v svojo najboljšo formo Riminucci, ki bi tako imel na vsaki tekmi odločilno vlogo. Simmenthal potrjuje resnost svojih namenov predvsem s prizadevanjem za naraščaj; v juniorski ekipi ima kar tri dva metra visoke zelo obetajoče igralce, ki ke niso dopolnili niti petnajstega leta.

Že dolgo let spada Virtus med najboljšo trojico, a prav ob koncu vsakega prvenstva mu gre igra težko izpod rok. Kaj se kuha v bolonjskem kotlu še ni znano vendar je prva tekma že pred durmi in v nedeljo bo konec vsem tajnosti. Če gledamo lestvice zadnjih let zasledimo Fonte Levissima na boljših mestih. Bo tudi letos potrdila svoje sposobnosti in se bo vrinila v boj za dokončno zmago.

Kot lani tako tudi letos sodelujeta v prvi ligi dve rimski moštvi. Rimljani sami menijo, da je eno odveč in da zato rimska košarka ne bo mogla imeti važnejše vloge v prvenstvu. Brez dvoma je Stella Azzurra, katero vodi trener državne reprezentance Paratore, močnejša. Prav zaradi tega je stopil v njene vrste velikan Dal Pozzo, ki je (glej čudo), zavrnil vabljive ponudbe padovanske petorke in Vigevana. Tehnični vodja Lazia pa meni, da bo njegovo moštvo letos boljši in spešno in da ne bo imel skrbi z nevarnostjo izpada, pa čeprav v glavnem razpolaga z lanskoletnimi igralci.

Livorno se zanaša na lastni naraščaj, s katerim nameravа dopolniti vrzel, ki jo je pustil Buffalini. Prav iz juniorskih vrst bo trener Livorna črpal nove talente, ki jih ne manjka, saj so prav njegovi mladinci zasedli na juniorskem prvenstvu Italije prvo mesto.

Tudi v Padovi niso imeli velikih izdatkov za pridobitev novih igralcev. V glavnem so ostali isti kot lani in Petrarca bo tako kot Livorno črpala iz svojih juniorskih vrst. Besedo zase zasluži Biella, ki je zmožna vsakega presenečenja. Pesaro je z izgubo Benetinija znatno na slabšem. Prevendar ostane le Cescutti, ki sam ne bo zmogel vse teže in odgovornosti napornega prvenstva.

Letos se bosta dve ekipi iz lanske A lige borili z eliteami klubi: Vigevano in Goriziana. Vigevano, ki je zasedel prvo mesto, je trenutno v slabih vodah in to predvsem, ker ga je lanskoletni trener Garbosi pustil na dilu. O goriški ekipi danes ne bomo govorili, ker bomo raje počakali na njeno prvo domačo tekmo.

V nedeljo je torej zaključeno kolo. Tekme in rezultati bodo potrdili ali zavrgli naše prognoze. To sicer ni važno, ker menimo, da je bolj važno dejstvo, da bi vedno povsod imeli priliko videti lepe, privlačne tekme, kjer naj bi imela tehnika in požrtvovalnost glavno vlogo.

I. Patrizio

Tekme prvega kola
Simmenthal-Lazio
F. Levissima-Petrarca
Pesaro-Virtus
Biella-Ignis
Livorno-Ursus Vigevano
St. Azzurra-Goriziana

Udejstvovanje atletov gre h koncu

Tudi Jolanda Balas v Sieni

Za mednarodni miting so se prijavili tudi jugoslovanski češki, madžarski in romunski atleti

SIENA, 20. — Skoraj vsi najboljši evropski atleti so se prijavili za nedeljski mednarodni miting, ki bo v Sieni. Poleg moških, bodo nastopile tudi ženske. Največ zanimanja seveda vlada za nastop svetovne prvakinje v skoku v višino Jolande Balas, ki bo prispela v Italijo v družbi Grecescujeve in Cataremajeve. Od Italijank so se za nedeljski nastop prijavile Giardijeva, Bortoluzzijeva in Paternostrova.

Seznam nastopajočih atletov je naslednji:

100 metrov
Prokorovsky (SZ), Mandlik (ČSSR), Cistjakov (SZ), Ottolina, Sardi, Rabizzi, Vincenzi, Eibestein, Castagnini, Beraldi, Puccilli in Ottonelli (vsi Italija)

200 metrov
Mandlik (ČSSR), Sardi (It.), Trousil (ČSSR), Prokorovsky (SZ), Vincenzi (It.) in Sisti (It.)

400 metrov
Bulicev (SZ), Kovač (Jug.), Trousil (ČSSR), Barberis (It.), Brunetti (It.), Cecconi (It.) in De Mohr (It.)

800 metrov
Savinkov (SZ), Bianchi (It.), Del Buono (It.), Ballati (It.) in Cristofori (It.)

1500 metrov
Salinger (ČSSR), Vamos (Romunija), Rizzo, Castellano, Silvagni, Sacchi, Gatti, D'Alessandri in Guglielmetti (vsi Italija)

5000 metrov
Macsar (Madž.), Ambu, De Florentis, Nevini, Bergagni, Pizzi, Peris, Mulin, Di Lazzaro in Giovannini (vsi Italija)

400 metrov z ovirami
Cevikalov (SZ), Morale, Catola, Frinolli, Bracchitta, Pollini in Monteneri (vsi Italija)

Troskok
Kreer (SZ), Schmidt (Polj.), Gatti, Camaioni in Gentile (vsi Italija)

Met krogle
Lipsnis (SZ), Jocovič (Jug.), Sosgornik (Polj.), Varju (Madžarska), Balleggi, Grossi in Franceschini (vsi Italija)

Met diska
Rado, Grossi, Baldini, Lucchese, Guidi in Ferrini (vsi Italija)

Met kopja
Sidlo (Polj.), Kuznjecov (SZ), Kulcsar (Madž.), Lievore, Radman, Meciani in Casali (vsi Italija)

Met kladiva
Zivotsky (SZ), Toplik (Poljska), Matousek (ČSSR), Cristin (It.) in Lucioli (It.)

Štafeta 4x100 m
Mens Sana (Siena), Pirelli (Milan), Centrale (Rim) in mešana ekipa tujcev.

IVAN CANKAR

na klancu

18.

III. Kako se je Francka omožila

«Goljufal sem te, Francka, oprosti mi.... Bog ti daj srečo... jaz ne morem več....»

Izpustil je njeno roko in je hotel oditi.

«Kam misliš, Tone?»

«Pusti me, Francka... oprosti mi!»

Jecljal je, obšla ga je slabost po vsem životu in držal se je za duri, da bi se ne zgrudil.

Francka ga je prijela trdo za roko, zaklenila je duri, vzela mu je klobuk z glave in ga je povedla k postelji kakor otroka....

Ob tem večeru se je izpremenilo življenje med njima — ob tistem trenutku, ko se je zdelo njej sami, da pelje k postelji slabotnega, plašnega, pomoči potrebnega otroka. Začutila je, da ji je leglo na ramena strahovito, težko breme, ki ji je potisnilo život skoro do tal, začutila se je mater in varuha in ta čut je bil sladak in strašan obenem.

Mihov je legel in je zaspal takoj, Francka je klečala vso noč ob postelji, čelo naslonjeno in sklenjene roke.

Stanovanje Mihovih je bilo lepo opravljeno in prostorno: velika soba, ki je bila obenem delavnica; na steni, durim nasproti, visoko ogledalo v pozlačenem okviru, svete podobe na stenah, v kotu ogromna peč iz zelene lončevine, blizu peči dvoje visoko postlanih, belo pogrnjenih postelj, na oknih cvetice. V izbi, ki je bila nižja od sobe, in je imela samo eno okno, je ležal Mihov oče, polslep starec, ki že dve leti ni več stopil na noge. Zadnje čase je bil čemeren in siten, stokal je neprestano in, če je zaklical in ni bilo nikogar v izbo, je ihtel in jokal, kakor nadložen otrok. «Pozabili ste name, ker vas ne morem več rediti; zakopljite me živega, da bo konec!» Francka je imela veliko opravka z njim in on jo je ljubil. Zaupal je naposled vanjo kakor v mater, čisto po otroško. Zdelo se mu je naravno, da mu je izpolnila vsako željo, — čudno željo bolnika — in silen udarec je bil zanj, ko mu nekoč ni prinesla vina, ker ni bilo solda pri hiši; jokal je, da so mu tekle solze po obrazu, in Francka je stala ob postelji vsa zbegana. Zmerom bolj je bil slab, treba ga je bilo prenašati s postelje in na posteljo in Francki, dasi jo je bilo sram tega čuta, so se gnusili mrtvi udje, pokriti z ohlapno, sivo kožo. Tudi pitati ga je bilo treba, ker so se mu roke tresle, in juha se mu je razlivala po bradi in po srajci.

Mihov je zaslužil še toliko, da so živeli, toda stari, dasi polslep in otročji, je čutil, kako je šlo navzdol, kako se je vršilo polagoma nekaj strašnega, in mrtve bele oči so se časih široko odpirale, nema groza je bila v njih. «Samo da si tukaj, Francka... ostani v izbi, Francka! —

Ali Francka sama se je bala življenja. Komaj je stopila vanj, že tisti večer, ko je stala v poročni obleki in s poročnim vencem na glavi v veži in se je držala krčevito za duri, da bi se ne zgrudila od slabosti in nerazumljivega strahu, so minile vse sanje in vse pričakovanje je izginilo — kakor da bi ji bil kdo v tistem hipu naglas razodel vso žalostno prihodnost. Kakor da bi bile same sanje, tako so minili tisti dnevi, ko sta stala ob kostanjem ob jasni jesenski noči in sta govorila s šepetajočim, ljubeznivim, upanja in zaupanja polnim glasom o življenju, ki čaka nanju in je blizu. Kakor sanje.... Tisto noč, ko je prišel domov ves trepetajoč in bled, je vzela na rame težko breme, ali tako težko je bilo in strašno, da je omahovala. Težko je bilo, ker so se v tistem trenutku, ko ga je vzela na rame, poslovile za zmerom vse lepe sanje, zadnji ostanki otroškega upanja, ki so bili še ostali v srcu globoko skriti. Prišlo je življenje, temno je bilo, brez veselja in polno skrbi. Njen obraz je bil resen, na čelu se je prikazala majhna gubica.

Tonetu so prisodili teden dni zapora. Vrnil se je domov čemeren, od tistega večera se je bil postaral. Ljudje so govorili o stvari po trgu in izneverilo se mu je še več prijateljev — pogledal je začuden, kadar je prišel kdo naročit obleko ali prinesel popravit. Odslovil je bil delavca in učenca in časih je sam sedel brez dela po ves dan. Prej je bil naročen na nemške časopise s slikami, toda ni imel časa, da bi bil bral. Zdaj je zbiral posamezne številke, sestavljal jih v letnike ter bral dolge romane, ki so se vlekli od prve do zadnje številke. Časih se je na večer malo razvedril in je pripovedoval Francki povesti o nemških baronih in kontesah, o razbojnikih, o grofu Monte-Kristu, o Rinaldiniju, in ugibala sta, če se je vse to res kdaj godilo ali nikoli.... Toda mahoma je utihnil in obrvi so se mu spet povesile; izpregledal je nenadno in zazdelo se mu je smešno in ostudno, da sedita kakor otroka in si pripovedujeta storije, ko že gleda skozi okno uboštvo z belimi očmi in režečimi usti....

Gledalo je skozi okno, ali prihajalo je zmerom bliže, naslanjalo se je s komolcema, spenjalo se in je prihajalo, vsa soba je bila že polna mrzle sape, v izbi je stokal oče in strah ga je bilo. Mihov je planil izza mize, kakor da bi ga poklicalo s surovim glasom, begal je po sobi z nagubanim čelom in mislil je čudne misli, zatopil se je popolnoma v sanje, ki so bile tako jasne da je časih čisto pozabil na resnico in se je strahoma začudil, ko se je ozrl s treznim pogledom po sobi. Sanjal je o veliki dediščini, o tisočih, da, celo o milijonih in razpisal je denar na vse kraje, dajal je vsem, ki so hoteli, berači so prihajali k njemu in, ko so šli od njega, so si kupavali hiše. Ona sam pa je imel palačo v mestu, vrtove, gozde, Francka se je vozila v kočiji, s štirimi pari iskrih belcev, v ušesih, na rokah, okoli vrata vse polno zlatnine in dragih kamnov.... Sanje so bile zmerom drugačne, zmerom si je izmislil kaj novega, pa navljal ni nikoli in tako je užival v sanjah zmerom izmov in zmerom rajši se je zatapljal vanje. Živel je že življenje vseh grofov, kraljev, bogatašev, razbojnikov, ki jih je poznal iz nemških romanov. Sredi branja je časih postal ter se je mislil: on bi delal drugače, živel bi drugače. In popravljal je romantično delo nemškega pisatelja, šele njegova vroča domišljija — domišljija slabotnega, plašnega človeka brez energije — je dala romanu pravo romantično življenje.

Kolikor bolj se je izgubljal v sanje, tem strašneje mu je bilo življenje in, kadar se je nenadoma predramil, je bil obupan tako velik, da bi mahoma končal vse, razbil si glavo ob steno. Le redkokdaj se je ozrl z jasnim pogledom naokoli in se je tolažil: «Mlad sem, grem lahko kamorkoli — svet je velik, kjer jih živi toliko, bom tudi jaz in bo živela moja druščina. Samo bojazljivec in brezsrčnež si razbija glavo ob zidu!» — Ali to je šlo mimo, zasijalo je samo in je ugasnilo. Kadar je pogledal na Francko skrivaj, ko ga ni videla in je bil njen obraz skoro spačen od skrbi in žalosti, se je odvrnil strahoma in sanje so se vrnila od vseh strani s silno močjo.

Nikoli ni več videl, da bi se Francka veselo in zaupljivo nasmehnila. Njen smeh je bil zdaj drugačen, hipen, ustnice so zatrepetale tako, da je bil smehljaj skoro podoben prikazu, siloma pridržanemu joku....

(Nadaljevanje sledi)